

รายงานการประชุม

[หมายเลข]

ครั้งที่ ๕

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

รายงานการประชุมคณะกรรมการยกย่องวีรกรรมคุณ

ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมกรรมการงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

(นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : คณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้วนะครับ ผมขอเปิดการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

แต่ก่อนที่จะเข้าวาระ ผมขอเรียนว่าเมื่อสักครู่นี้ได้รับการต่อว่าบอกว่าคุณแข็งซ้าย

คือให้ทางซ้ายพูดมาก พูดเยอะ เพราะฉะนั้นในวันนี้ผมมี ๒ ตา ผมจะดูทางขวากับทางซ้าย แล้วก็ทางขวา

มากหน่อย ก็อย่าต่อว่าว่าวันนี้ผมแข็งขวานะครับ อย่างไรก็ตามนายก็มีให้เห็นด้วยก็แล้วกันครับ

และการประชุมในวันนี้ สิ่งแรกรับรองบันทึกการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ท่านได้รับแล้วนะครับ บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔ ผมจะว่าเป็นหน้าไปก็แล้วกันนะครับ

หน้า ๑ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ หน้า ๕ หน้า ๖ และก็หน้า ๗ ท่านผู้ใดมีอะไรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมก็กรุณา

บอกด้วยนะครับ ถ้าหากว่าไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมถือว่าที่ประชุมรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔

วันพุธที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ ครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา ต่อไปจะเข้าวาระของการพิจารณานะครับ

เมื่อวานนี้เราได้พิจารณากันในกรอบที่ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ การมีส่วนร่วม

และการกระจายอำนาจไปแล้วนะครับ สำหรับวาระในกรอบแรกนี้จะมีท่านผู้ใดอยากจะขออภิปราย

อีกไหมครับ ผมขอทางขวาก่อนก็แล้วกันนะครับ ท่านไพโรจน์ครับ

นายไพโรจน์ พรหมลาสน : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ไพโรจน์ พรหมลาสน

กระผมมีเพียง ๓ ประเด็นสั้น ๆ ครับ

ประเด็นแรก ในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพต่าง ๆ กระผมจะขอ

ย้อนกลับไปดูมาตรา ๔ นะครับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับ

ความคุ้มครอง คือพูดไว้กว้าง ๆ นะครับ แต่ความคุ้มครองที่ว่านี้กระผมเห็นด้วยกับหลายท่านที่อภิปราย

เมื่อวานนี้ว่าน่าจะต้องมีกฎหมายรับรองไว้ให้ชัดเจน จะไปเขียนไว้ในบทไหนก็แล้วแต่ ในกฎหมายลูก

หรือแม้กระทั่งกฎหมายนี้ ในมาตรา ๒๖ ก็อาจจะเขียนไว้แล้วนะครับว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐ

ทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ นะครับ

คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พฤษภาคม ๒/๑

ถึงแม้จะเขียนไว้เช่นนี้แล้วก็ตามนะครับ สิทธิเสรีภาพบางอย่างในเรื่องนี้ก็อาจจะมีการออกระเบียบกฎหมายหรืออะไรบางอย่างไปขัดหรือแย้งหรือไปทำให้สิทธิอันนั้นไม่ได้รับการรับรอง อย่างเช่นยกตัวอย่างง่าย ๆ ผมก็ไม่ใช่ว่ารู้ทางด้านกฎหมาย สมมุติอย่างกฎหมาย ป.ป.ง. มีการกล่าวหาฟ้องร้องดำเนินคดีแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งและความผิดสำเร็จ ปรากฏว่าเขาไม่มีความผิดทางอาญาตามกฎหมายอันนั้น แต่เขาถูกฟ้องในทางแพ่งด้วย ตามหลักก็คงจะต้องเอาผลคดีอาญาไปยืนยันต่อศาลว่าไม่มีความผิดทางอาญาแล้วขอให้ศาลยกฟ้อง อันนี้จะเป็นไปได้ไหมว่าในเมื่อเขาไม่มีความผิดเช่นนั้นแล้ว ในทางแพ่งน่าจะเป็นฝ่ายภาครัฐที่จะไปถอนฟ้องเขาหรืออะไร ผมไม่แน่ใจในทางกฎหมายจะทำเช่นนั้นได้หรือไม่หรือว่าจะต้องให้เจ้าตัวจะต้องไปเอาผลทางคดีอาญา คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เอาผลทางคดีอาญาไปยืนยันต่อศาล ซึ่งอันนี้ผมว่าเป็นหลักพื้นฐานที่คิดว่าจะทำอย่างไรไม่ให้เขายุ่งยากไปมากกว่านี้ในเมื่อเขาไม่ผิดเลยในทางอาญา เพราะฉะนั้นในทางแพ่งน่าจะเป็นผลโดยอัตโนมัติหรือโดยอะไรก็แล้วแต่ นั่นเป็นประการแรก

ประการที่ ๒ ผมอยากจะตั้งข้อสังเกตในเรื่องของการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๕ ถ้าจำไม่ผิดเขียนเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้สั้น ๆ ไม่ยาวความอะไรมาก แต่ในฉบับปี ๒๕๔๐ เขียนไว้ค่อนข้างละเอียดมากมายเหลือเกิน โดยความเห็นส่วนตัวผมนั้นในฐานะที่มีประสบการณ์ทางด้านงานการปกครองภูมิภาคท้องถิ่นมา ก็อยากจะเรียนว่าในบทนี้ถ้าหากว่าเราจะเขียนเป็นเพียงหลักการในแง่ที่ว่า การปกครองท้องถิ่นนั้นให้ไปทำตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น อันนี้เป็นหลักการนะครับ ประการที่ ๒ ก็คือความมีอิสระในการบริหารงานของท้องถิ่นนี้รับน่าจะไปเขียนไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายไม่ต้องเขียนละเอียดมากมาย ซึ่งในนี้มีถึง ๔ มาตรา ๖ หน้า แต่ปี ๒๕๓๕ ดูเหมือนจะมีเพียง ๑ หน้าเท่านั้นเองและเพียง ๔ มาตรา ทั้งนี้ก็จะทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญของเรานั้นมันกระชับเข้า และเราอยากจะมีอะไรในรายละเอียดก็ไปว่ากัน

ประการที่ ๓ ผมคิดว่าในเรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐนั้น สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการที่เราจะพัฒนาผู้คนพลเมืองในบ้านในเมืองของเรา คือเราจะทำอย่างไรให้ประชาชนนั้นเกิดมีจิตสำนึก มีความรู้ มีความเข้าใจ มีการศึกษาที่ดี มีสุขภาพอนามัยที่ดี ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งที่รัฐจะต้องจัดทำหรือพึงปฏิบัติ สิ่งหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญขณะนี้ก็คือในเรื่องการศึกษาและการสาธารณสุข ซึ่งขณะนี้ส่วนใหญ่แล้วก็จะดำเนินการโดยองค์กรของรัฐในส่วนที่เป็นราชการบริหารส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่ กระผมมองเห็นว่าในส่วนของการปกครองท้องถิ่นนั้นเรามีองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีงบประมาณมากพอสมควร คิดว่าสามารถที่จะรับภารกิจอันนี้ไปได้อย่างน้อยที่สุดก็ในระดับหนึ่ง เราต้องไม่ลืมว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรามี ๗,๐๐๐ กว่าแห่ง เป็น อบจ. ๗๕ แห่ง เทศบาลประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าแห่ง และ อบต. ประมาณ ๕,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ แห่ง ๗,๐๐๐ กว่าแห่งนี้มันงบประมาณ

คณะกรรมการการยกย่องวีรกรรมคุณ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพทาย ๒/๒

ประมาณแสนกว่าล้านบาท และหลายแห่งมีงบประมาณตั้งแต่ ๔๐ – ๕๐ ล้านบาทขึ้นไป ถ้าพักการศึกษา
ในระดับท้องถิ่นในระดับประถมศึกษาผมคิดว่าท้องถิ่นสามารถที่จะทำได้ แม้กระทั่งการสาธารณสุขเรามี
สถานีนามัยต่าง ๆ อยู่ตามพื้นที่มากมายก่ายกองเลย แต่ว่าโดยลักษณะของการจัดการด้านสาธารณสุข
ดูเหมือนจะเป็นกรรมในภาพรวมจากส่วนกลาง ยิ่งโครงการ ๓๐ บาทอะไรเข้าไปแล้วก็ยิ่งทำให้การที่ท้องถิ่น
จะเข้ามามีบทบาทในส่วนนี้โดยตรงค่อนข้างจะน้อยมาก ในเรื่องทั้ง ๒ เรื่องนี้โดยที่ตนเองและอาจารย์วุฒิ
สารด้วย ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม เราเป็นคณะกรรมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ปีที่แล้วทั้งปีพูดอยู่ ๒
เรื่อง เรื่องการศึกษา สาธารณสุข แต่ก็ไม่ได้กระจายไม่ได้ทำอะไรมากเท่าที่ควรเหมือนอย่างที่ท่านวิทยา
ต้องการ ผมเอ่ยถึงท่านวิทยาด้วยนะครับ -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วโรกาสที่ ๓๓/๑

เพราะฉะนั้นถ้า ๒ เรื่องนี้ครับมันเป็นเรื่องพื้นฐานที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุด หวังถิ่นเขามีคน มีเงิน มีงบประมาณพอที่จะทำอะไรได้นะครับ แม้กระทั่งการศึกษานะครับ การศึกษาเอกชน เอกชนสามารถจัดตั้งมหาวิทยาลัย ระดับมหาวิทยาลัย ระดับวิทยาลัยต่าง ๆ ถ้าหากเราจะเขียนฝากไว้ เนื่องจากผมอยู่กลุ่ม ๒ ไม่ได้อยู่กลุ่ม ๑ ก็ฝากตรงนี้ไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐว่าทำอย่างไรในเรื่องของการจัดการด้านการสาธารณสุขและการศึกษานั้นจะแบ่งหรือจะเขียนอย่างไรให้ทั้งองค์กรที่เป็นราชการบริหารส่วนกลาง ภูมิภาคทำในระดับหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าเช่นนั้นผมคิดว่ามันก็จะทำให้การดูแลทั้ง ๒ เรื่องนี้เป็นไปด้วยความทั่วถึงมากยิ่งขึ้นนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากคนมีสุขภาพดี มีการศึกษาที่ดีพอแล้ว การพัฒนาในทางเศรษฐกิจ ในทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการเมือง การปกครอง ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ว่าคนที่มีความรู้พื้นฐานที่ดีนั้นจะตัดสินใจในทางการเมือง การปกครอง หรือการมีส่วนร่วมในการเมืองในสิ่งที่ถูกต้องครับ มีจิตสำนึกที่ดีแล้วก็การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นก็จะเป็นไปในทางที่ดีงามด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ที่นี้ทางซ้ายนะครับ ท่านวิจิตรครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม วิจิตร วิชัยสาร ครับ ที่จะนำเรียนเป็นการสนับสนุนท่านประธานที่ได้นำเสนอเมื่อวานในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งในทางการเมือง การปกครอง ท่านประธานได้นำเสนอไปแล้ว แต่ว่าในส่วนของผมในฐานะที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ยังมีด้านเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งทั้ง ๒ ด้านนี้นะครับหากประชาชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นนะครับ ผมว่าตั้งแต่ต้นไม่ใช่พอเกิดปัญหาแล้วไปดึงเขาเข้ามามีส่วนร่วม ตอนนั้นมันก็กลายเป็นคนละฝั่งคนละฝ่ายกัน แล้วก็นอกจากเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองแล้วก็จะเป็นเรื่องของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตรงนี้ก็สำคัญเหมือนกัน ในบ้านเรามีปัญหาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายนะครับ แต่ก็จะมีกลุ่มผู้นำในชุมชนพี่น้องประชาชนและผู้นำท้องถิ่นหลาย ๆ ส่วนที่พยายามจะเข้ามามีส่วนร่วมดูแล แต่ว่าช่องทางที่ต่าง ๆ นี้ก็ยังกลับสนแล้วก็ไม่ชัดเจนพอ นะครับ เพราะฉะนั้นในความเห็นผมก็คิดว่าในเรื่องนอกจากการเมือง การปกครองแล้วก็อยากจะให้ระดับด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับเรื่องปากท้องเรื่องเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เพื่ออาจจะได้ไม่เป็นปัญหาในการประท้วงนะครับ ไม่มีปัญหาในการขัดแย้งอย่างที่เห็นอยู่หน้ารัฐสภา ในหลาย ๆ เรื่องนะครับ การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น ส่วนกลไกนั้นเดิมทีก็ทั้งกลไกอิสระ แต่ว่าตอนนี้ถ้ามองกลไกอิสระที่จะเข้ามาช่วยดูแลนั้นก็จะเป็นการเพิ่มองค์กรอิสระขึ้นมาอีก ก็อยากจะกำหนดให้องค์กรของรัฐที่ดำเนินการอยู่คืออย่าให้กลายเป็นคนละฝั่งของพี่น้องประชาชนให้เปิดทางให้พี่น้องประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากขึ้นในการแก้ไขปัญหา ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทางสังคมอีกด้านหนึ่งซึ่งดูทางกระทรวงแรงงานยังไม่ถึงก็เป็นผู้ใช้แรงงานซึ่งรับงานในชั้น ๒

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วัดนี้ ๓/๒

ชั้น ๓ พวกนี้จะถูกเอาเปรียบอย่างมากนะครับก็เป็นปัญหาสังคมอีกส่วนหนึ่ง ก็อยากจะนำเสนอ
เพื่อให้กำหนดเป็นแนวทางไว้และทางราชการก็ได้จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น
อย่างชัดเจน แล้วก็เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เมื่อชายเสร็จ ที่นี้ทางขวาครับ ท่านไชยยศก่อนนะครับ

ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ : ผม ไชยยศ เหมะรัชตะ ท่านประธานครับ ผมอยากจะ
กล่าวเสริมในสิ่งที่ท่านไพโรจน์ได้พูดถึงกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินชนิดหนึ่งนะครับ
ในฐานะที่เคยเป็นประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายฉบับนี้นะครับ อยากจะเรียนว่าในเรื่องของ
สิทธิเสรีภาพที่เราอาจจะก้าวล่วงเข้าไปในบางประการนั้นน่าจะเป็นบทบัญญัติพิเศษเฉพาะ เหมือนใน
กฎหมายของ ป.ป.ง. ซึ่งมันมีหลักฐานในการรองรับว่าเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องที่จะต้องแยกเป็นพิเศษ
จากหลักของกฎหมายทั่วไป -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

วชิราภรณ์ ๔/๑

โดยเฉพาะในเรื่องของการมีความผิดมูลฐานนะครับ แล้วก็มีการแยกอาญากับการรับทรัพย์ทางแพ่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ เพราะว่าในกระบวนการของความผิดมูลฐานอย่างเช่นยาเสพติด จะสังเกตได้ว่าเราไม่สามารถจะจัดการกับนายทุนได้ เพราะว่ามันจะถูกตัดตอนด้วยพยานหลักฐานต่าง ๆ แต่เรื่องของทรัพย์สินที่มีพอกพูนขึ้นจนไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าได้มาโดยสุจริตนี่นะครับ ก็ใช้หลักเดียวกับของ ป.ป.ช. แล้วเป็นหลักกลางที่องค์การสหประชาชาติให้กฎบัตรยอมรับเอาไว้เนะครับ

อีกเรื่องหนึ่งที่ล่อแหลมต่อการละเมิดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลก็คือเรื่องการดักฟังทางโทรศัพท์ของกฎหมาย ป.ป.ง. จะเห็นได้ว่าทั้ง ๒ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ว่าหากผู้ใช้อำนาจของรัฐใช้ไปในทางไม่ถูกต้องก็จะเป็นการละเมิดที่ประชาชนส่วนรวมจะยอมรับไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราได้ตระหนักว่าอย่างการดักฟังโทรศัพท์จะต้องได้รับอนุมัติจากศาลเท่านั้น ศาลยุติธรรมเท่านั้นที่จะเป็นผู้อนุญาตให้ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าถ้าสมมุติว่าเรามีกฎหมาย ป.ป.ง. ที่ดี แล้วมีผู้ที่ยังคับใช้กฎหมายที่ดี ลักษณะที่จะเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลก็จะเป็นข้อยกเว้นที่ใช้ในกรณีจำเป็นโดยศาลยุติธรรมเท่านั้นครับ

ประธาน : ผมคิดว่ากรอบแรกคงจะผ่านไปเท่านี้ก่อนครับ ท่านมีอะไรครับ เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ครับ ผมขออนุญาตเพิ่มเติมกรอบแรกอีก ๓ ประเด็นด้วยกันครับ

ประเด็นที่ ๑ มาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ เราได้พูดถึงว่า ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในการคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน แต่ว่าเราก็ได้พบว่า มีผู้นำของเราที่ผ่านมาได้บอกว่าบางพื้นที่จะไม่ได้รับการดูแลเพราะว่าไม่ได้ไปเลือกเขา เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้มีเขียนไว้ให้ชัดว่าดินที่ตั้งในประเทศด้วย นอกเหนือจากเพศหรือศาสนานะครับ นั้นประการหนึ่ง

ประการที่ ๒ ก็คือเรื่องของมาตรา ๘๓ ในเรื่องของการกระจายรายได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ นี้ได้กล่าวไว้สั้น ๆ เพียงแต่จะให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมเฉย ๆ แต่ที่ผ่านมาเราไม่เคยได้รับความมั่นใจจากรัฐบาลเลยว่าได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมอย่างใดในเรื่องของการกระจายรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการให้มีการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน ซึ่งสหประชาชาติได้มีการประกาศให้ทศวรรษนี้เป็นทศวรรษแห่งการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน แล้วก็มีการตั้งมาตรฐานต่าง ๆ เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมอยากจะเรียนเสนอให้มีการเขียนให้ชัดขึ้นว่า มุ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาค่าความยากจนของกลุ่มที่ยากไร้ที่สุดในสังคม แล้วก็ให้มีฐานออกมาเป็นรูปธรรม

ประการสุดท้าย คือมาตรา ๔๐ นะครับ เราได้พูดถึงเรื่องของคลื่นความถี่ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติเนะครับ แต่ว่าจริง ๆ แล้วยังมีทรัพยากรธรรมชาติด้านอื่นที่สำคัญในประเทศ อย่างเช่นเรื่องน้ำต่อไปน่าจะเป็นปัญหาใหญ่ ถ้าเราพูดถึงเรื่องคลื่นความถี่เนะครับ ผมก็สงสัยว่าทำไมเราไม่พูดเรื่องน้ำ

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

วชิราภรณ์ ๔/๒

ว่าจะต้องมีการกระจายอย่างไร ก็ขออนุญาตเรียนเสนอเท่านั้นก่อนครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายธนพิชญ์ มูลพฤกษ์ : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม ธนพิชญ์ มูลพฤกษ์ กรรมการ
ครับ ผมอยากจะฝากสักนิดหนึ่งนะครับ ก็คือผมเห็นด้วยที่ท่านประพันธ์ นัยโกวิท พูดถึงว่าประชาชน
มีส่วนร่วม ไม่ว่าจะทางตรงในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ดีหรืออะไรก็แล้วแต่นะครับ แต่อยากจะฝากเป็น
ข้อสังเกตว่าอยากจะให้มีการตรวจสอบสักนิดหนึ่งว่าการที่ประชาชนมาใช้สิทธิจากที่ว่าการนี้ควรจะมีการ
กลั่นกรองนะครับ ไม่อย่างนั้นประชาชนถูกใช้เป็นเครื่องมือนะครับ อย่างที่แล้ว ๆ มาเราก็เห็นอยู่แล้วว่า
ประชาชนได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองบางส่วนนะครับ เพราะฉะนั้นการที่ประชาชนจะมาขอใช้สิทธิ
ทางตรงอย่างที่ว่านี้ควรจะเป็นการใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วรั ๕/๑

ประธาน : ขอขอบพระคุณทุกท่านนะครับ ผ่านกรอบที่ ๑ ไปก่อนนะครับ ซึ่งอาจจะมา ทบทวนกันทีหลังได้ ไม่เป็นไรหรอกครับ มาเข้ากรอบที่ ๒ ว่าด้วยแนวทางด้านสถาบันการเมืองครับ ซึ่งผม คิดว่าเรื่องนี้จะเป็นเรื่องใหญ่และเป็นหัวใจสำคัญและเป็นเรื่องที่ชอบให้อดทนต่อเสียงวิพากษ์วิจารณ์ ข้างนอก ก็ต้องเรียนไว้ก่อนว่าเรื่องทางการเมืองเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะอ่อนไหวในความรู้สึกของผู้ที่เข้าสู่ กระบวนการทางการเมืองทุกฝ่าย เพราะฉะนั้นในฐานะที่เรายกย่องเราก็คงจะทำหน้าที่ของเราในแนวทาง ที่เราเห็นว่าดีที่สุดและเป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับสังคมส่วนใหญ่ในบ้านเรา ผมอยากเรียนอย่างนั้นไว้ และไม่ต้องไปห่วงไหวอะไร รับฟังเขา ขอเข้าสู่กรอบที่ ๒ นะครับ ขอเชิญท่านครับ อาจารย์เกริกเกียรติครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : กราบเรียนท่านประธาน ผม เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ครับ ผมดูเอกสารที่ทางฝ่ายเลขามาให้มาผมคิดว่าในหัวข้อต่าง ๆ นี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ ที่นี้ อยากจะหารือท่านประธานว่าเราจะลงลึกไปเลยหรือไม่ จะตัดสินใจวันนี้เลยหรือไม่ว่าจะเอาอย่างไร อย่างเช่น จำนวน ส.ส. ควรจะมีเท่าไร คือโดยหลักการหรือว่าเราบอกว่าเห็นด้วยว่าควรลดลง แต่ลดเหลือเท่าไรนี้ คุยกันในรายละเอียดอีกที ถ้าอย่างนั้นผมขอแสดงความเห็นในประเด็นหัวข้อที่ฝ่ายเลขานำเสนอ

ข้อแรก ผมเห็นด้วยเลยว่าจำนวนควรลดลง จะ ๓๐๐ คน หรือมากกว่า ๓๐๐ คนก็แล้วแต่ อันนี้ในรายละเอียดอีกที

ข้อที่ ๒ บัญชีรายชื่อผมคิดว่าควรตัดออกไปเลย มองดูในข้อดี ข้อเสียจากประสบการณ์ ที่ผ่านมา ผมคิดว่าไม่จำเป็นต้องมีบัญชีรายชื่อ

ในประการที่ ๓ ก็คือวิธีการเลือกตั้งให้แบบเขตเดียวเบอร์เดียว ผมคิดว่าอันนี้เป็นความ พยายามของรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ดี แต่จากประสบการณ์ที่ดำเนินมาจาก รัฐธรรมนูญที่ใช้มา อันนี้ผมว่ามันเป็นข้อที่มีปัญหามาก ที่บอกว่าจะป้องกันการใช้เงินอะไรต่าง ๆ มันกลับตรงกันข้าม กลับกลายเป็นว่าเขตเดียวเบอร์เดียวให้เงินได้ผลมากกว่า และลักษณะเป็นการ แข่งขันที่เขาเป็นเอาตาย อย่างทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า Zero sub game มีแพ้กับชนะ เพราะฉะนั้นต้อง เอากันให้ถึงที่สุดอย่างนี้ ผมคิดว่าอันนี้มันขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยเรา บางครั้งเราก็ ยึดหยุ่น ประนีประนอมกัน ในประเด็นนี้เรื่องเขตเดียวเบอร์เดียว ความเห็นส่วนตัวผมว่าน่าจะเปลี่ยน อาจจะไปสู่ของเดิมว่า เขตเล็กหน่อย แล้วก็อาจจะให้หลายเบอร์ อันนี้เป็นประเด็น ในประเด็นอื่น ๆ ส่วนใหญ่ผมเห็นด้วย แต่ว่าเท่าที่นึกได้ในขณะนี้คือในประเด็นการเมือง

อีกประเด็นหนึ่ง เรื่องการรวมพรรค ผมคิดว่าในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วพูดถึงว่า มีการควบรวมพรรค ผมว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ไม่ควรจะมีเรื่องการควบรวมพรรค เพราะการควบรวม พรรคนี้ก็เหมือนกับที่มีการเปิดทางให้มีการซื้อทั้งพรรค ซื้อทั้งแก๊ง ผมว่านี่เป็นจุดอ่อน เราคิดว่ามันดี แต่มันกลายเป็นจุดอ่อน อันนี้ในความเห็นส่วนตัวว่าในเรื่องการควบรวมพรรคนี้ ผมคิดว่าน่าจะยกเลิกไป

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิร ๕/๒

คือหมายความว่าถ้าอยากจะยุบพรรคก็ยุบไปเลย ไม่ต้องรวมไม่ได้อะไรทำนองพวกนี้ อันนี้ผมฝากเป็นประเด็น ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ คงต้องไปคุยกันในกลุ่มย่อยอีกที ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ผมขอทางซ้ายก่อน เชิญครับ

นายปกรณ์ ปรียากร : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปกรณ์ ปรียากร ที่ทางฝ่ายเลขานุการเรียบเรียงหัวข้อมาในเรื่องการพิจารณาแนวทางในด้านสถาบันการเมือง ผมคิดว่าเราควรจะต้องเอาหัวข้อที่ ๓ ขึ้นมาก่อน เพราะจะเป็นหัวข้อเรื่องเบื้องต้น แน่นนอนเรายืนยันในหลักการของการมีสภา ๒ สภา ก็คือสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภา เรื่องของสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็คงไม่ค่อยจะมีปัญหา มาก ก็คือเหมือนกับทำหน้าที่โดยลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน แต่วุฒิสภา เราน่าที่จะระบุให้ชัดเจนหรือไม่ว่าน่าจะมีหน้าที่ในการดำเนินงานเช่นใด -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หน้า ๖/๑

จะเป็นสภาท้องถิ่นกรองและตรวจสอบ หรือจะเป็นแต่เพียงสภาท้องถิ่นกรองโดยไม่ตรวจสอบ หรือจะเป็น สภาตรวจสอบเฉย ๆ ซึ่งมันก็จะมีผลทำให้การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของบรรดาวุฒิสมาชิกแตกต่างกัน ออกไป ในทัศนะของผมนั้นผมยังเห็นว่าการมี ๒ สภานั้นมีประโยชน์ในหลาย ๆ ประการด้วยกัน แล้วที่สำคัญก็คือว่ามันเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่เราได้รับการยอมรับอยู่ค่อนข้างมาก และก็ยังเห็นว่า วุฒิสภานั้นก็คงทำหน้าที่ทั้งในแง่ของการกลั่นกรองและการตรวจสอบ แต่ทีนี้ถ้าเรากำหนดในลักษณะนี้ กลับมาที่เรื่องของ ส.ส. เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผมคิดว่าถ้าเราไปพูดจำนวน โดยไม่กำหนดถึงเกณฑ์ที่ได้มา มันก็อาจจะทำให้เกิดข้อโต้แย้งค่อนข้างสูง ในธรรมเนียมปฏิบัติดั้งเดิม ที่เรามีมาก็คือว่า ๑๕๐,๐๐๐ คนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ คน ถ้าเราจะไปเปลี่ยนสัดส่วนตรงนั้น เราก็ต้องมีเหตุผลที่จะต้องไปชี้แจงกับประชาชน เพราะว่าเดิมนั้นเขาก็เข้าใจว่า ๑๕๐,๐๐๐ คนนี้ เป็นสิทธิ ของเขาในการที่จะเลือกผู้แทนราษฎรของเขาได้ เหตุผลในการที่จะเปลี่ยนจำนวนไปเป็น ๒๐๐,๐๐๐ คน ไปเป็น ๓๐๐,๐๐๐ คน ไปเป็น ๕๐๐,๐๐๐ คน มันต้องมีเหตุผลนะครับ มิฉะนั้นแล้วมันก็จะไปข้ามตัวสิทธิ ในการเลือกตั้งของเขาอย่างที่เราได้กล่าวมา เพราะฉะนั้นในทัศนะผม จำนวนต้องเป็นไปตามสัดส่วนของ พลเมือง และผมคิดว่ามันเป็นหลักการที่ในทัศนะของผม ผมยังมีความคิดว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน ก็น่าที่จะ ชัดเจน เพียงแต่ถ้าเราจะไปรวมเขตกันอย่างไรนั้นเป็นเรื่องที่ทิ้งไว้ให้ฝ่ายที่ไปดำเนินการเรื่องการเลือกตั้ง พิจารณา

ในประการที่ ๒ ก็คือ ส.ส. ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี ผมไม่มีเหตุผลความจำเป็นใด ๆ ที่จะไปกำหนดและปิดกั้นประชาชนที่เป็นพ่อ แม่ ญาติพี่น้องของเรา ที่บางครั้งแม้จะไม่ได้จบปริญญาตรี แต่เขามีวุฒิภาวะในการเป็นผู้นำมากกว่าคนที่จบปริญญาเอกด้วยซ้ำไป ในกรณีนี้เป็นกรณีที่เราเห็นชัดเจนครับ ว่าไปจำกัดสิทธิเช่นนั้นมันเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองเลย ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำงานอยู่ ในพื้นที่ต่าง ๆ แม้ว่าเขาจะไม่มาลงการเลือกตั้ง แต่ในความรู้สึกของเขาเขามีความรู้สึกว่ามันเป็นการ แยกคนในประเทศนี้ออกเป็นลักษณะเฉพาะเลยนะครับ

ในกรณีที่ ๓ นี้ ผมยังมีความเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องสังกัด พรรคการเมือง แต่กรณีที่มีมันเป็นกรณีที่ได้เถียงกันมากในสังคมก็คือว่าจะกำหนดระยะเวลาในกรณีของ การสังกัดพรรคการเมืองไว้เช่นใด หลักการเดิมนั้นก็เป็นเรื่องที่ดี ก็คือ ๙๐ วัน แต่มันมีกรณีปัญหา แล้วเป็น ปัญหาใหญ่ แล้วเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันไม่จบ ก็คือว่าเมื่อมีเหตุอันจำเป็นทางการเมือง เช่น อยุติ ๆ มีการยุบสภาโดยไร้เหตุผล โดยไม่ไปถามประชาชนเลย จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม บรรดา ส.ส. ที่เกิดติดกับดัก ตรงจุดนั้น มันก็เป็นเรื่องของการจำกัดสิทธิในภาวะทำนองนั้น เพราะว่าเขามีสิทธิที่ไม่เห็นด้วยกับ ตัวพรรคการเมืองเหล่านั้นได้ เพียงแต่ว่าทำอย่างไรที่จะทำให้การย้ายพรรคการเมืองนี้มันมีกฎเกณฑ์ มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หน้า ๖/๒

กรณีต่อไปก็คืออายุของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผมยังคิดว่าอายุ ๒๕ ปี ก็เป็นอายุที่เหมาะสมครับ ถึงแม้ว่าจะมีความคิดของผู้คนอาจจะบอกว่าให้อายุน้อยกว่านั้นหรือให้อายุมากกว่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายกรณีก็จะมีข้อถกเถียงกัน แต่ผมคิดว่าตรงนี้เป็นจุดสำคัญ ที่นี้มาถึง ส.ส. ที่เป็นนวัตกรรมที่มันเกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว ก็คือเรื่องของ Party list ซึ่งความจริงผมเองก็ไม่ค่อยเห็นเหตุผลในการนำเสนอเรื่องนี้มากนัก นอกจากกรณีเดียวที่ในคราวที่แล้วได้คิดนวัตกรรมข้อนี้ขึ้นมาก็คือต้องการสร้างความเข้มแข็งของฝ่ายบริหาร นั่นประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่งก็คือเปิดโอกาสให้คนที่ไปลงการเลือกตั้งโดยตรงแล้วมีโอกาสจะไม่ได้เป็น ก็เข้ามาเป็นในช่องทางนี้ แต่ผมมองว่านี่เป็นความเห็น โดยเฉพาะส่วนตัวเลย การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีวันที่จะ Smart ได้เลย ถ้าไม่ไปลงเลือกตั้งโดยตรง แล้วเราก็เห็นชัดเจนครับว่าบรรดา ส.ส. Party list นี้ เป็นอีแอบเลย ไม่รู้แอบมาจากไหนในหลายกรณี แล้วผมยืนยันในคำพูดของผม แล้วผมรับผิดชอบในคำพูดของผมและอันนี้ไม่ใช่เป็นคำพูดที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เยาวเรศ ๗/๑

และในขณะเดียวกันในช่วงระยะเวลา ๒ ครั้งของการเลือกตั้ง ๓ ครั้งของการเลือกตั้งที่ผ่านมาเราก็จะเห็นชัดเจนครับว่ากระบวนการในการจัดบัญชีรายชื่อ Party list นั้นล้นแล้วแต่เอื้อให้ธุรกิจการเมืองเข้ามาอิทธิพลต่อการทำลายดุลยภาพของการใช้อำนาจทั้ง ๓ ฝ่ายอย่างชัดเจน บางคนนี่ผมไม่รู้จักเลยนะครับว่าขอประทานโทษพูดแบบรุนแรงนิดหนึ่ง ภูมิหลังนี่มาอย่างไรของความมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ได้รับการยอมรับ บางคนมาประชุมไม่เคยพูดแม้แต่คำเดียวในบันทึกการประชุมที่ปรากฏ อันนี้เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าไปรับฟังความคิดเห็นที่ใดก็จะมีทัศนคติของนี้ แล้วคำว่า Party list มันก็กลายเป็นคำที่เขาไปพูดในเชิงเสียดสีในสังคมค่อนข้างสูง อันนี้เป็นประเด็น แต่ว่าถ้าหากว่าเราไปรับฟังความคิดเห็นแล้วเขาคิดว่ายังอยู่คงมันก็มีทางเลือกที่ ๒ ก็คือว่าสัดส่วนของจำนวน Part list ที่ได้นี้มันต้องลดจาก ๕ เบอร์ขึ้นตั้งลงไปหรือไม่ แต่ในทัศนะผมผมยังยืนยันว่าไม่ค่อยเห็นด้วยกับเรื่องนี้

ที่นี้มาถึงประเด็นของวุฒิสภา ผมยังเห็นว่าการเลือกตั้งโดยตรงไม่เสียหาย เพราะเท่าที่ผ่านมาและผมเชื่อว่าหลายคนที่อยู่ในห้องนี้ก็คงยอมรับนะครับว่าการเติบโตของวุฒิสภาในช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานที่ผ่านมาในการเลือกตั้ง ๒ ครั้งที่ผ่านมาเราก็ได้สมาชิกวุฒิสภาที่มีบทบาทมีฝีมือ เป็นคนที่มีโอกาสที่จะเข้าไปทำงานเชื่อมโยงกับองค์กรภาคประชาชน องค์กรประชาสังคม องค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งตัวสภาผู้แทนราษฎรไม่พยายามไปทำเรื่องนั้นเลย แต่ว่าถ้าเราจะต้องการให้มันจะคงอยู่ เช่นนั้นก็ต้อกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำที่แตกต่างไปจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีนี้อาจจะมาพูดถึงเกณฑ์อายุ เกณฑ์ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญทางด้านต่าง ๆ ตลอดจนผลงานในเชิงประจักษ์ เพียงแต่ว่าระบบการเลือกตั้งที่จะได้มาตรงนี้ก็ต้อไปให้กลุ่มไปพิจารณานะครับว่าจะเป็นการเลือกตั้งในรูปแบบใด ผมถ้าเป็นเรื่องการแต่งตั้ง มันก็มีโอกาสที่จะถูกมองว่าเรากำลังถอยกลับไปไกลเห็นไหม เรามีโอกาสมอง ถูกตำหนิว่ามีเรื่องของใบสั่งเข้ามาหรือไม่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีลักษณะของการได้มาโดยขาดความชอบธรรมในบางประเด็นแล้วนี่มันก็ทำให้สมาชิกวุฒิสภาที่ต้อนี้ะครับถูกมองอยู่ในเชิงเดียวกันไปด้วย อันนี้ก็เป็นที่คนะเบื้องต้นที่อยากจะเรียนต่อที่ประชุมนี้ในส่วนของผมครับ

ประธาน : ขอเชิญท่านนครินทร์ครับ

รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ครับ ผมคิดว่าเราคงต้องเริ่มจากหลักของเราว่าเราเป็นระบบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพราะฉะนั้นเรื่องหลักการว่านายก ข้อ ๔ ที่ทางฝ่ายเลขานุการเตรียมมานี้นะครับ นายกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นถูกต้องแล้ว แต่ต้องเรียนย้ำนะครับว่าในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้นผมคิดว่านายกมาจากสภาผู้แทนราษฎร แต่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบหึ่งห้อย แบบมีเสื้อ คือพอรับตำแหน่งปุ๊บก็หมดสภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปเลย เข้าใจว่าเป็นไม่ถึง ๓๐ วันก็ต้อพ้นสภาพไปหมดนะครับ เพราะฉะนั้นความเกี่ยวโยงระหว่างฝ่ายบริหารกับสภาจึงไม่มี การบริหารก็จึงถูกตรวจสอบได้ยาก

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เยาวเรศ ๗/๒

ข้อ ๔ ข้อ ๕ มันโยงกัน ผมคิดว่าถ้าเราจับหลักตรงนี้ได้ ผมคิดว่าในความเห็นของผมมาจากสภาผู้แทนราษฎร แล้วก็ควรให้ฝ่ายบริหารถูกตรวจสอบได้ง่าย คือฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อสภา ต้องไปประชุมสภา ต้องถูกชี้แจง ถูกตั้งคำถามโดยสภา ถ้ากระบวนการนี้ดำเนินการไปนี้เราก็จะกลับไปเป็นระบบรัฐสภา ไม่ใช่เป็นระบบกึ่งสภาแบบที่เคยเป็นในช่วงรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ที่นี้ปัญหาใหญ่ของเรา คือว่า ผมขอเรียนสั้น ๆ ว่าถ้าเราพูดว่าเราปกครองระบบรัฐสภา ปัญหาใหญ่และน่าปวดหัวที่สุดคือว่า สภาจะเป็นตัวแทนของประชาชนได้อย่างไร คือความจริงการมีสภานี้เนะครับ ในหลายประเทศก็มีอุบัติเหตุ มีความเป็นมาที่ต่างกัน การที่เราจะให้สภานี้เป็นตัวแทนของปวงชนได้ เราจะต้องมีกระบวนการเลือกตั้ง และมีระบบพรรคการเมืองที่ดีพอ บริสุทธิ์ยุติธรรมและสามารถที่จะเกลี้ยเจี้ยคนได้เนะครับ มันเหมือนกับ การเรามีกล้องถ่ายรูปที่ถ่ายชาวนามันต้องออกเป็นชาวนา ไม่ใช่ถ่ายรูปชาวนาแล้วออกกลายเป็นพ่อค้า อย่างนั้นเนะครับ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

ศิริภา ๔'๕

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

มันแปลกประหลาดอยู่ระดับที่มาถ่ายรูปร่างอย่างหนึ่งแล้วมันออกไปเป็นหนึ่งอีกอย่างหนึ่ง ก็แสดงว่ากระบวนการตรงกลางมันมีอะไรพิกลพิการอยู่ ในความเห็นของผมผมคิดว่าระบบเลือกตั้งมันมีสัก ๓ ระบบใหญ่ ๆ ระบบหนึ่งที่เราใช้อยู่ในกลุ่มแองโกลแซกซอน แล้วผมเข้าใจว่าเราก็รับมาคือระบบเสียงข้างมากอย่างง่าย แล้วก็ในอดีตเราต่อสู้กันด้วยระบบเขตใหญ่ แล้วถัดมาปี ๒๕๔๐ เราก็ใช้ระบบเขตเล็ก คือเขตเดียวคนเดียว แล้วก็เสียงข้างมากอย่างง่าย ระบบเสียงข้างมากอย่างง่ายมันจะอยู่ในกลุ่มประเทศที่อาจจะเรียกว่าการเมืองนั้นมันจะมีลักษณะพิเศษมาก ๆ ขนชั้นน้ำก็ต่อสู้กันมีกติกา มารยาท เพราะฉะนั้นการแพ้ชนะกันก็ไม่ค่อยมีปัญหา กับอีกระบบหนึ่งผมเข้าใจว่าท่านเลขาธิการกลุ่มฝรั่งเศสก็คงรู้ดีระดับ คือกลุ่มเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดที่เราเรียกว่า จริง ๆ คนจะเป็น ส.ส. ได้ต้องเสียงได้มากกว่ากึ่งหนึ่งของคนลงคะแนน คือถ้าเราตั้งหลักอันนี้ผมคิดว่าเราจะมียุทธวิธีเลือกตั้งอีกชนิดหนึ่งเลยไปเลย กับระบบที่ ๓ ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อของเราหลังจากปี ๒๕๔๐ คือระบบบัญชีรายชื่อ ผมอยากจะคิดระดับ ผมอยากจะแสดงความเห็นว่าระบบบัญชีรายชื่อ หลักการของมันจริง ๆ คือต้องการที่จะช่วยคนที่เรียกว่าแพ้ตลอดกาลที่ได้ที่ ๒ ที่ ๓ ให้มีที่นั่งในสภา เพียงแต่ว่าในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และหลังการเลือกตั้งโดยรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เราเอาระบบอันนี้มาใช้อย่างแปลกประหลาดด้วยเหตุผล ๒ - ๓ อย่าง

เรื่องที่ ๑ ผมคิดว่าถ้าท่านตามระบบบัญชีรายชื่อที่ใช้อยู่ในโลกนี้ เยอรมันซึ่งเป็นต้นแบบระบบบัญชีรายชื่อเขาแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๑๖ เขต หรือ ๑๖ มลรัฐ ญี่ปุ่นซึ่งก็ใช้ระบบนี้อยู่ด้วยเหตุอะไรบางอย่างก็แบ่งประเทศออกเป็น ๑๑ เขตเลือกตั้ง แต่จะด้วยอะไรก็ตามประเทศไทยเอาเขตเลือกตั้งเป็นเขตประเทศ ผมเคยมีอาจารย์ญี่ปุ่นเขาก็ถามผมว่าทำไมคนไทยคนร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ คิดอย่างนี้ ผมก็บอกเราอยากได้คนดี คนเด่น คนดัง มิใช่หรือ เขาก็บอกผมว่าถ้าเราใช้ระบบบัญชีรายชื่อโดยเขตประเทศโดยหลักเสียงไม่ได้เรายกประเทศให้กับคนที่มิเงินมากไปแล้วระดับ คือการแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็นเรื่องใหญ่ในทางรัฐศาสตร์ เมื่อเราแบ่งเขตแล้วก็นอกจากแบ่งเขตประเทศแล้ว จริง ๆ ประชาชนก็ไปหย่อนบัตรตามคูหาทั่วประเทศ แต่เวลานับมานับที่ส่วนกลาง ก็เป็นเหตุที่ทำให้เมื่อนับไปแล้วก็ทำให้คนพรรคที่ ๑ ของพรรคใดพรรคหนึ่งได้ ๑๔ ล้าน ๑๕ ล้าน ๑๖ ล้าน นี่เป็นเรื่องปกติ เพราะระบบการนับมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ถามว่าทำไมเราจึงไปเอาเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ผมคิดว่าอาจจะจะเป็นความคิดที่ ผมเรียนด้วยความเคารพนะครับ ผมคิดว่าคนที่คิดระบบบัญชีรายชื่อในการเลือกตั้งปี ๒๕๔๐ ไม่ได้ดูระบบบัญชีรายชื่อที่ใช้อยู่ในทั่วโลกว่าเขาใช้กันอย่างไร กับอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องการนับคะแนนโดยตัดคนที่จาก ๕ เปอร์เซนต์ลงมา บางส่วนมันอยู่ในเยอรมัน ผมคิดว่าเรื่องนี้ก็เป็นเหตุผลหนึ่งว่าทำไมเราเอาบัญชีรายชื่อมาแทนที่จะช่วยพรรคเล็กเรากลับไปช่วยพรรคใหญ่ เพราะความจริงบัญชีรายชื่อเราไม่หวังคนชนะ เราหวังคนแพ้ คือคนแพ้ต้องให้เขามีที่นั่งในสภาตามสมควร มิฉะนั้นแล้วคนที่แพ้ตลอดกาลเลือกตั้งกี่หน ๆ ก็ได้ที่ ๒ ที่ ๓ ตลอดกาล ก็จะไปเล่นการเมืองข้างนอก ซึ่งจะทำให้สภาอ่อนแอเข้าไปอีก เพราะฉะนั้นในใจของผม

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จักรภา ๘/๒

ถ้าจะตัดบัญชีรายชื่อออกก็ขอให้คิดในหลักการอันนี้ นะครับว่าถ้าเราตัดออก ระบบสภาของเราจะได้ตัวแทนที่เป็นผู้แทนของประชาชนจริง ๆ ได้อย่างไร อันนี้เป็นเรื่องหลักการ มันจะโยงกันตั้งแต่ระบบแบ่งเขตระบบนับคะแนน ความจริงเรื่องแบ่งเขตนั้นเรื่องหนึ่ง เขตหนึ่งจะมีที่คนนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ระบบนับคะแนนอีกเรื่องหนึ่ง เพราะว่าการนับคะแนนแล้วมันต้องประมวลผล พอประมวลผลออกมามันจะประมวลอย่างง่าย อย่างยาก ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ผมคิดว่าถ้าคุยในเชิงหลักการอันนี้ให้มันตกไปสักนิดหนึ่ง เราก็จะมาพูดได้ง่ายว่าจะเอาเขตเล็กเขตใหญ่ จะเลือกกันกี่คน อาจจะใช้ระบบสัดส่วน โดยระบบบัญชีรายชื่อหรือไม่ เพราะระบบบัญชีรายชื่อในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ก็เป็นวิธีการหนึ่งเท่านั้น มันมีบัญชีรายชื่อซึ่งสามารถใช้ได้อีกโดยไม่ต้องไปให้คนไปกาพรรค คือกาคนแล้วก็ตัดบัญชีรายชื่อให้เขาไปเลยก็ได้ มันก็อาจจะมึระบบแบบนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะให้สภาของเรานั้นเป็นตัวแทน เป็นผู้แทนของปวงชนจริง ๆ ครับ

ประธาน : มีท่านที่ยกมือไว้นะครับ ๔ ท่านนี้ ขอ ๔ ท่านนี้ก่อนตามลำดับนี้นะครับ คือท่านธงทอง ท่านนุรักษ์ ท่านชูชัย แล้วก็ท่านประพันธ์ แล้วก็ท่านสุพจน์ด้วยนะครับ ก็เรียกว่าวันนี้จัดลำดับซ้ายขวา ๆ คงไม่ถูกต้องว่าอีกนะครับ ขอเชิญท่านธงทองครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ธงทอง จันทรางศุ ประเด็นที่ผมจะเรียนหารือในที่ประชุมแห่งนี้คงไม่ลงไปลึกในรายละเอียดของข้ออภิปรายในประเด็นทั้ง ๗ ที่ทางฝ่ายเลขานุการได้กรุณาตั้งเป็นประเด็นไว้ แต่เพื่ออยากจะซักซ้อมความเข้าใจของกระผมเอง แล้วก็การปฏิบัติในหน้าที่โฆษก เผอิญล์ปดาห์นี้ประเด็นนี้จะเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนนะครับ -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๙/๑

ผมเพียงแต่ขอประทานกราบเรียนว่าสิ่งที่โฆษกจะรับภารกิจไปแถลงนั้นก็คงเป็นภาพรวมของการอภิปรายว่าเรามีการปรึกษาหารือกันในเดือน ๖ - ๗ เดือนต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วก็ความเห็นของกรรมการหลากหลายของแต่ละท่าน ขอประทานยกตัวอย่างเช่น ท่านอาจารย์เกริกเกียรติเมื่อสักครู่ที่ท่านยกตัวอย่างมา ๒ - ๓ ความเห็นนั้น ก็คงอยู่ในกรอบของข้อพิจารณาข้อแรก ก็คือพูดถึงระบบเลือกตั้ง ผมพูดแต่เพียงว่ากรรมการพูดถึงระบบเลือกตั้งในความคิดที่หลากหลายมากเลย แล้วก็มีความห่วงกังวลยกปัญหาในอดีตขึ้นมาปรึกษาหารือกัน แล้วก็หลายท่านเสนอแนวทางแก้ไข แต่ว่ากรรมการก็ยังไม่ได้มีข้อสรุปอะไรอย่างนั้น ก็เพียงแต่เพื่อความสบายใจของท่านกรรมการ ผมว่าท่านกรรมการจะอภิปรายได้โดยอิสระ แต่การแถลงในวันนี้ผมรับหน้าที่เป็นเวรแถลง ก็คงจะให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะในแนวทางอย่างนี้ ขอประทานกราบเรียนเพื่อกรุณาทราบ แล้วก็เผื่อจะมีข้อเสนอแนะประการใด ผมจะได้รับปฏิบัติครับ

นายบุรีรักษ์ มาประณีต : ผม บุรีรักษ์ มาประณีต ผมจะขอเสนอหลักการตามที่ท่านเลขาได้กำหนดกรอบไว้ นะครับ ในส่วนของเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภานั้น นะครับ ในเรื่องของวุฒิสภาผมมีความเห็นว่าควรจะมี ส่วนระบบเลือกตั้งแบบที่ผ่านมามีไม่เห็นด้วยเลย นะครับ เพราะว่าเราก็จะได้สภาพี่น้อง สามี ภรรยา หรือลูกนะครับ แต่ถ้าจะใช้ระบบแต่งตั้ง มันก็จะกลายเป็นระบบพวกพ้องไปอีก มันก็มีข้อดีข้อเสีย แต่อย่างไรก็ตามเราอยู่ในระบอบประชาธิปไตย ผมมีความเห็นว่าวุฒิสมาชิกน่าจะได้ออกมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมนะครับ เลือกตั้งทางอ้อมของผมในที่นี้ก็หมายความว่า ยกตัวอย่างเช่น เรามีองค์กรหลาย ๆ องค์กร มีสภาหลาย ๆ สภา ยกตัวอย่างเช่น สภาอุตสาหกรรม เราก็เอามาจัดระบบว่าในประเทศเรามีกี่องค์กร แล้วก็ให้แต่ละองค์กรเลือกตัวแทนขององค์กรเข้ามา เช่น สภาอุตสาหกรรม หรือประธานหอการค้า องค์กรอิสระ NGO หรืออะไรก็เลือกตัวแทนเข้ามา แล้วก็ในส่วนพระราชกฤษฎีกาแต่ละกระทรวงก็ให้ระดับกระทรวงอธิบดีเลือกตัวแทนกันเข้ามา ก็จะเป็นการเลือกในทางอ้อม เราก็จะได้วุฒิสมาชิกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายแล้วก็ครบทุกองค์กรในประเทศ ก็จะได้วุฒิสมาชิกจริง ๆ แล้วก็วุฒิสมาชิกที่เราเลือกเข้ามาทางอ้อมอย่างนี้นะครับ ผมคิดว่าไม่มีใครหรอกครับ นักการเมืองที่เป็นผู้บริหารก็ไม่สามารถที่จะไปชักจูงหรือไปซื้อ หรือไปทำอะไรของวุฒิสมาชิกที่ได้จากการเลือกตั้งทางอ้อม เพราะว่าเขาจะมีองค์กรของเขาควบคุมตัวเขาเองอยู่ ยกตัวอย่างเช่น สภาอุตสาหกรรมมีตัวแทนขึ้นมา ๑ คน เข้ามาอยู่ในวุฒิสมาชิก ถ้าเกิดว่าบุคคลคนนั้นซึ่งเป็นตัวแทนทำอะไรไม่ดี ทางองค์กรของเขาปลดออกจากสมาชิกเขาก็จะขาดจากวุฒิสมาชิกทันที เป็นการควบคุม เพราะฉะนั้นแต่ละคนที่เข้ามาอยู่ในวุฒิสมาชิกจะต้องถูกควบคุมด้วยองค์กรของตัวเอง แล้วก็ทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต แล้วก็เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ แล้วก็องค์กรของเขาด้วยนะครับ ถ้ามีอะไรกระทบถึงองค์กรของเขา นะครับ ผมก็คิดว่าเราจะได้วุฒิสมาชิกที่ดีมากกว่าที่ไม่ดี แล้วก็ดีกว่าจะไป

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๘/๒

เลือกตั้งส่วนหนึ่ง แต่งตั้งส่วนหนึ่งนะครับ ถ้าเลือกตั้งส่วนหนึ่งก็จะได้แบบที่ผ่านมา แต่งตั้งส่วนหนึ่งก็จะได้พรรคพวกของผู้ที่แต่งตั้งเข้ามา มันก็จะได้วุฒิสมาชิกที่เหมือน ๆ ที่ผ่านมานะครับ ผมก็ขอเสนอในส่วน
ของวุฒิสมาชิกนี้ไว้ นะครับ ส่วน ส.ส. แบบ Party list ถ้าเป็นแบบที่ผ่านมานะครับ บัญชีรายชื่อผมขอ
คัดค้านเลยว่าถ้าเป็นในรูปแบบเก่าเลิกไปเลยดีกว่า ยกเว้นแต่ว่าอย่างท่านอาจารย์นครินทร์ท่านคิดว่า
ถ้าจะมีก็ในรูปแบบที่ให้เสียงส่วนน้อยเข้ามา ผมก็ค่อนข้างที่จะเห็นด้วยนะครับ -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วิวัฒนา ๑๐/๑

ส่วนนายกรัฐมนตรีผมค่อนข้างที่จะมีความเห็นว่า ปัจจุบันนี้ ๓ อำนาจ ศาลนี่องค์กรอิสระเราก็แยกกันไป แต่ในส่วนนิติบัญญัติและบริหาร ท่านจะสังเกตได้ว่าก็เป็นองค์กรเดียวกันนั่นแหละครับ เป็นบุคคลคนเดียวกันนั่นแหละครับ คือเลือก ส.ส. เข้ามา แล้วใน ส.ส. ก็มาเลือกนายกรัฐมนตรีที่เข้ามาบริหาร ที่ผ่านมาก็คือคนกลุ่มเดียวกันไม่มีการแยกกันออกเป็นอิสระเลยนะครับ ถ้าจะแยกกันให้ได้อิสระจริงๆ ผมมีความเห็นว่า ส.ส. ก็ควรจะมาทำหน้าที่นิติบัญญัติอย่างเดียว แล้วฝ่ายบริหารก็มาทำหน้าที่บริหารอย่างเดียว ถ้าจะเห็นตัวอย่างได้ชัดเจนก็อย่างในขณะนี้ สนช. ก็มาส่วนหนึ่ง แล้วก็มาพิจารณาทางด้านกฎหมายโดยเฉพาะทาง ครม. ก็มาอีกส่วนหนึ่งก็มาบริหาร มันก็จะคานกันอยู่เองว่าถ้าผู้บริหารจะออกกฎหมายอะไรที่ไม่ดีทาง สนช. ก็จะคัดค้าน แต่ถ้าดีก็สนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น หวบดินอย่างนี้ แม้แต่คณะรัฐมนตรีเสนอมา สนช. ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ก็ต้องถอนออกไป ในเมื่อนิติบัญญัติกับบริหารแยกกันได้โดยเด็ดขาด ผมว่าน่าจะเป็นผลดี แล้วผมอาจจะคิดแหวกแนวไปนิดหนึ่ง ซึ่งไม่ได้แหวกแนว เป็นเรื่องธรรมดา ผมมีความเห็นว่านายกรัฐมนตรีน่าจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเลย แล้วก็สภาผู้แทนราษฎรก็ทำหน้าที่นิติบัญญัติไปอย่างเดียวเลย ถ้ายกตัวอย่างง่าย ๆ ก็คืออย่างระบบบริหารของ กทม. อย่างนี้นะครับ ผู้ว่าก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ส.ก. ส.ข. ก็แยกกันไปทำหน้าที่ ถ้าจะเปรียบเทียบอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาก็อย่างนี้ครับ ประธานาธิบดีของ Republican แต่สภาเขา Democrat แต่เขาก็ทำงานได้ เพราะเขาคิดว่าเขามาทำงานเพื่อประเทศชาติ มีกฎหมายดี ๆ ก็ผ่าน กฎหมายไม่ดีก็ผ่าน ถ้าเราตั้งแนวความคิดไว้ว่า ส.ส. ทุกคน ผู้บริหารทุกคนมาทำงานเพื่อประเทศชาติมันก็จะได้ผลดี เหมือนกับปัจจุบันนี้เรามีสภานิติบัญญัติ แล้วก็นายกรัฐมนตรี มันก็จะทำให้อำนาจทั้ง ๒ อำนาจ มันแยกกันได้เด็ดขาด แล้วก็จะได้สิ่งที่ดี ๆ เข้ามานะครับ

ส่วนในข้อที่ ๗ ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งเลยว่า มีปัญหาอยู่อย่างมาก คือนักการเมืองเข้ามาสั่งให้ข้าราชการประจำทำ แล้วก็ส่วนใหญ่ก็จะทำในสิ่งที่ไม่ค่อยถูกต้อง ผลปรากฏออกมาก็คือข้าราชการต้องคิดติดคุกติดตะราง เพราะว่าทำตามที่นักการเมืองสั่ง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการสั่งด้วยวาจาไม่มีหลักฐานอะไร ส่วนข้าราชการประจำที่ทำก็ต้องทำตามกฎตามระเบียบมันก็มีหลักฐานอยู่ ผลสุดท้ายนักการเมืองก็จะได้ผลประโยชน์ไป ข้าราชการก็จะได้เหมือนกัน แต่ได้ความผิดติดคุกติดตะรางอย่างที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นในจุดนี้ควรจะต้องกำหนดหลักการให้ชัดเจนเลยว่า เราจะทำอย่างไรให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะสิ่งที่ดี ๆ ที่ชอบเท่านั้น ถูกต้องตามกฎหมาย สิ่งที่นักการเมืองสั่งมาให้ไปทุจริตหรือทำอะไร เราควรจะมีกรอบหรือมีระเบียบที่ชัดเจนที่จะป้องกันในจุดนี้นะครับ

และอีกส่วนหนึ่งข้อสุดท้ายที่ผมใคร่จะขอเสนอคือ คนที่มาเป็นนักการเมืองที่มาเล่นการเมือง ๒ สมัยก็ควรจะเพียงพอแล้ว เพราะว่าไม่ควรจะสืบทอดอำนาจ ขณะนี้ทุกคนก็กลัวว่า คมช.

คณะกรรมการยกย่องรางวัลรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วិณนา ๑๐/๒

จะสืบทอดอำนาจ แต่ถ้ามองในมุมอีกมุมหนึ่งนักการเมืองก็ควรอยู่แค่ ๒ สมัย ไม่ควรจะมีมากกว่า ๒ สมัย
ไม่เช่นนั้นนักการเมืองก็จะสืบทอดอำนาจตั้งแต่เล่นการเมืองตั้งแต่หนุ่มจนแก่ เพราะฉะนั้น ๒ สมัย
ก็เพียงพอแล้ว ประเทศเรามีบุคคลที่ดี ๆ อยู่เยอะ ผลัดกันมาช่วยเหลือประเทศชาติ ขอขอบคุณครับ

= ๑๑/๑

คณะกรรมการการยก่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นัยกานุจน์ ๑๑/๑

ประธาน : ท่านชูชัยครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ขอบพระคุณครับ ผม นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ ขอเสนอ ๒ ประเด็น
สั้น ๆ นะครับ ที่ฝ่ายเลขาเสนอความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับนักการเมือง ผมขอเปลี่ยนเป็น
ความสัมพันธ์ระหว่างระบบราชการและระบบการเมืองนะครับ เพื่อให้มีความครอบคลุมได้กว้างขวาง
ขึ้น ระบบราชการที่มีอิสระและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้นี้จะคานการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของ
ต้องบอกว่าของนักเลือกตั้งนะครับ ไม่ใช่ นักการเมือง และนักการเมืองก็คงคิดที่จะสร้างและพัฒนาชุมชน
สังคม ประเทศชาติ แต่ว่านักเลือกตั้งนี่เป็นผู้ที่ต้องการเอาชนะการเลือกตั้งแล้วก็ใช้อำนาจที่ได้มา
อย่างฉ้อฉล ถ้าเป็นเช่นนี้ก็จะสามารถป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างดีขึ้นนะครับ อันนี้เป็นประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ นี้ไม่ได้อยู่ในกรอบการพิจารณา ผมอยากให้เห็นเพิ่มเติมไปด้วย ผมสนับสนุน
ความเห็นของท่านอาจารย์ปกรณ์นะครับ ที่เรื่องคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๔๐ จะโดยจงใจหรือไม่ก็ตามนะครับ ได้ให้ความสำคัญแก่ระบบการศึกษาในระบบโรงเรียน
มากเกินไป ทำให้กีดกันผู้นำและปราชญ์ชาวบ้าน รวมทั้งคนจนที่มีศักยภาพ มีความซื่อสัตย์และเสียสละ
ไม่ให้เข้าสู่รัฐสภานะครับ ทั้งที่ความรู้และภูมิปัญญาของบุคคลเหล่านี้เกื้อกูลต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
เป็นอย่างดีดีกว่านักเลือกตั้งมากมายนะครับ ประเด็นที่ผมต้องการให้ปรับเปลี่ยนตรงนี้ก็คือนักเลือกตั้ง
ที่มีวุฒิบัตรต่ำกว่าปริญญาตรีนี้สามารถแก้ปัญหารอคปรองจากปริญญาบัตรได้ไม่ยาก ด้วยเหตุที่ว่า
มหาวิทยาลัยสถาบันการศึกษาได้แปรสภาพเป็นโรงพยาบาลปริญาบัตรมาแล้วอย่างช้านาน สื่อมวลชน
สามารถลงไปได้เลยนะครับว่าผมบอกว่า สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยแปรสภาพเป็นโรงพยาบาล
ปริญาบัตรมาแล้วอย่างช้านาน ผมคงเสนอ ๒ ประเด็นก่อนครับ

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณนะครับท่านประธานที่ท่านเอียงเท่ากันครับ
คือเป็นกลางอย่างแท้จริง กราบเรียนท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการนะครับ
ในหัวข้อ ๓.๑ เรื่องสถาบันการเมืองนี่นะครับ กระผมคิดว่าก่อนจะพูดถึงสถาบันการเมืองนี้ ที่มาของ
สถาบันการเมืองทั้งหมดนี้คือมาจากการเลือกตั้งนะครับ ซึ่งในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้
ท่านกรรมการหรือท่านประธานก็คงจะได้ทราบว่ามีปัญหาเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงค่อนข้างจะสูงมาก
นะครับ และเป็นปัญหาที่เรื้อรังนะครับ ซึ่งจะต้องมีการพยายามแก้ไขให้ได้นะครับ ในการเลือกตั้ง ส.ว.
ที่ผ่านมาที่มีการเลือกแล้วมีการเลิกกันไป ยังมีเรื่องร้องเรียนมาที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการซื้อสิทธิ
ขายเสียงยังค่อนข้างสูงนะครับ บางแห่งกล่าวหาว่ากันนะครับ ไม่ทราบจริงหรือไม่ กล่าวหาว่าใช้เงินถึง
๓๐ - ๔๐ ล้านบาทนะครับ ในการเลือกตั้งนายกเทศบาลนี้นะครับ ก็ยังมีการกล่าวหาว่ามีการซื้อสิทธิ
ขายเสียงกันนะครับ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาทก็มี ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง

คณะกรรมการการขกร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑๑/๒

นี่นะครับ มีการจ้างให้คนที่ลงสมัครซึ่งมีเสียงดีนะครับจำนวน ๑ ล้านบาทเพื่อไม่ให้ลงสมัครนะครับ คือสภาพปัญหาเหล่านี้ถ้าเราปล่อยให้ทิ้งอยู่อย่างนี้การเมืองมันเดินไม่ได้หรือครับ เมื่อวานนี้ประธาน การเลือกตั้งของมาเลเซียกับคณะมาตุงานที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมได้เรียนตามประธาน กต. ของมาเลเซียว่า ที่ประเทศมาเลเซียมีปัญหาเรื่อง Vote buying หรือไม่ มีปัญหาเรื่องการซื้อสิทธิ ขายเสียงหรือไม่ ท่านบอกว่าที่มาเลเซียมีปัญหาน้อยมากเลย ซึ่งผมก็ไม่เข้าใจว่าประเทศเรากับประเทศ มาเลเซียอยู่ติดกัน ทำไมสภาพปัญหาถึงมีความแตกต่างกันถึงขนาดนี้นะครับ เมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา นะครับมีการเลือกตั้งที่จังหวัดอาเจะนะครับ เนื่องจากทั้ง ๒ ฝ่ายยุติการสู้รบกันด้วยอาวุธมาใช้วิถีทาง ประชาธิปไตย จัดให้อาเจะมีการปกครองภายในส่วนหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งผู้แทนไป สังเกตการณ์การเลือกตั้งนะครับ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

อุทัยวรรณ ๑๒/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปรากฏว่ามีการทำทุจริตในการเลือกตั้ง ๒ ราย ไม่ได้ใช้เงินครับ จัดเลี้ยงอาหารแค่นั้นเอง ถ้าเราปล่อยให้สภาพปัญหาเกิดขึ้นอย่างนี้ ผมคิดว่ามันก็เหมือนกับราชการที่มีการซื้อขายตำแหน่ง คือถ้าเราเริ่มต้นจากการซื้อขายตำแหน่ง ซื้อสิทธิขายเสียง เรื่องการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือรับใช้ประชาชน ไม่ต้องไปพูดถึง เป็นการพูดแบบ Lip sing คือไม่มีความจริงใจก็พูดไปอย่างนั้น ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ที่ผ่านมา ในมาตรา ๖๓ วรรคแรก บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้ ผมถามว่าการซื้อสิทธิขายเสียงนี้เป็นการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ ด้วยวิธีการที่เป็นประชาธิปไตย หรือเปล่า ถ้าท่านคิดว่ามันเป็นหรือไม่เป็นนี้ เราจะยกเว้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราคิดว่ามันควรจะหาทางแก้ไข ปัญหาเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงนี้อย่างไร การซื้อสิทธิขายเสียงมีความร้ายแรงมากกว่าการจ้างพรรคเล็ก ลงสมัคร มีความร้ายแรงมากกว่าแจ้งความเท็จเพื่อกลั่นแกล้งพรรคอื่น ซึ่งอันนั้นบทบัญญัติถึงยุบพรรคการเมือง การซื้อสิทธิ ขายเสียงนี้รุนแรงกว่านั้น เราจะมีมาตรการทางกฎหมายอย่างไร รัฐธรรมนูญที่เราออกมาควรจะมีวิธีการอย่างไร เพราะอันนี้มันเป็นปัญหาเรื่องใหญ่ของชาติ โดยเหตุนี้ผมถึงยังมีความคิดเห็นว่าเรื่องการซื้อสิทธิ ขายเสียงคงจะต้องระบุงไปที่ไหนสักแห่งหนึ่ง ในรัฐธรรมนูญหรือที่ไหนสักแห่งว่า ถ้าเป็นการกระทำโดยหัวหน้าพรรค หรือผู้บริหารพรรค ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะมีผลตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง มาตรา ๖๖ (๓) ซึ่งจะเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองนั้นได้ เพราะถ้าหากพรรคการเมือง หรือผู้บริหารพรรคการเมืองทำในลักษณะเช่นนี้ ก็ไม่ควรจะดำรงสถานะของพรรคการเมืองต่อไป โดยเหตุนี้ผมถึงอยากจะขอเสนอว่าให้เพิ่มหัวข้อสำหรับให้อนุกรรมการชุดที่ ๒ ได้พิจารณา อยากจะขอให้ตั้งเป็นหัวข้อหนึ่ง อาจจะต่อจากหัวข้อเรื่องควรมี ๒ สภาก็ได้ ขออนุญาต ท่านประธานว่าอยากจะเสนอว่าให้คณะอนุกรรมการชุดที่ ๒ ได้มีการพิจารณา เรื่องการมีการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ขอให้ช่วยใส่เป็นหัวข้อเพื่อเอาไปอภิปรายกันว่าจะทำอย่างไร รัฐธรรมนูญที่ออกมาจะทำอย่างไร หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่จะออกมานี้จะทำอย่างไร ประเด็นแรกที่ผมขอเสนอคือประเด็นนี้นะครับ เรื่องการเลือกตั้ง การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมว่าจะทำอย่างไร

ในประเด็นอื่น เรื่องที่มาของ ส.ส. ส.ว. คือความจริงผมเองก็มีข้อมูลพอสมควร แต่คิดว่าในส่วนนี้ผมคงจะยังไม่อภิปราย คงจะรับฟัง อยากจะฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการชุดอื่นเรื่องการมีส่วนร่วม รับฟังประชาชนว่าประชาชนคิดอย่างไร ก็มีข้อดี ข้อเสียทั้งคู่ กระผมอยากจะพูดถึงเรื่อง นายกรัฐมนตรี กระผมยังมีความเห็นท่านองคัล้าย ๆ กับที่ท่านนุรักษ์ได้กล่าวมา ผมคิดว่านายกรัฐมนตรีควรจะอยู่แค่ ๒ วาระ หรือไม่เกิน ๔ ปีติดต่อกันเท่านั้น เหตุผลก็คือว่าในพระราชบัญญัติเทศบาล

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อุทัยวรรณ ๑๒/๒

พ.ศ. ๒๕๓๖ มาตรา ๔๘ สั้ดต แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี ๒๕๔๖ บัญญัติให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่
วันเลือกตั้ง และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง -----

คณะกรรมการการยก่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

มูลนิธิ ๑๓/๑

แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้นะครับ ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติว่า ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ รวมทั้งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยนะครับ ขนาดในท้องถิ่นเขายังกำหนดไม่ให้ผู้บริหารอยู่เกิน ๒ วาระ ผมคิดว่าในระดับชาตินี้ไม่มีเหตุผลอะไรครับที่นายกรัฐมนตรีจะอยู่ในตำแหน่งเกินกว่า ๒ วาระให้แตกต่างจากนายกเทศบาล ผมคิดว่าในหลักการไม่ควรจะต่างกันนะครับ เราน่าจะมีการปรับปรุงหรือบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้นายกรัฐมนตรีอยู่ในวาระได้ ๒ วาระ หรือไม่เกิน ๘ ปีติดต่อกัน ในทางนี้ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องการครองในตำแหน่งเป็นระยะเวลายาวนาน โดยเหตุนี้ผมคิดว่าอยากจะให้ชุดที่ ๒ ได้พิจารณานะครับ

ในส่วนที่มาของนายกรัฐมนตรีนั้นนะครับ ผมเห็นด้วยนะครับว่านายกรัฐมนตรีควรจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เราอย่าลืมว่าเราร่างรัฐธรรมนูญนี้เราร่างรัฐธรรมนูญเพื่ออยู่ไม่ได้ยาว เราคงไม่ได้ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้อยู่แค่ ๕ ปีแล้วมาร่างใหม่ เราต้องคิดว่ารัฐธรรมนูญนี้อยู่ยาว เราควรจะต้องพิจารณาว่าถ้าจะให้อยู่ยาวนี้มันควรจะต้องมีลักษณะยึดหยุ่นอย่างไร ผมคิดว่าจุดนี้ก็ควรจะเป็นจุดที่จะต้องมีการพิจารณา และคงไม่สามารถที่จะละทิ้งได้นะครับ อย่างผมยกตัวอย่างว่าถ้าเกิดประเทศอยู่ในภาวะสงครามนี้จำเป็นจะต้องให้มีนายกรัฐมนตรีมาจากผู้ที่มีความรู้หรือความสามารถในการบริหารจัดการสภาวะสงคราม และเกิดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีนี้แล้วท่านจะทำอย่างไรครับ ท่านต้องแก้รัฐธรรมนูญใช่ไหมครับ และท่านแก้รัฐธรรมนูญท่านใช้เวลาเท่าไรครับ แล้วทันไหมครับ ผมอยากจะฝากให้เป็นข้อคิดนะครับว่าในจุดนี้ก็มีความสำคัญ คือท่านจะบัญญัติกฎหมายอะไรก็ขอให้พิจารณาว่าลักษณะนี้ถ้ากฎหมายที่อยู่นี้จะอยู่ได้อย่างไร และถ้าเกิดสภาพอย่างนั้นมันเกิดขึ้นนี้จะแก้ได้อย่างไร ในเบื้องต้นนะครับ ผมอยากจะเสนอว่าอย่างเช่นเรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรีนี้ผมยังคิดว่ามาจาก ส.ส. แต่ถ้าประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบนั้นนะครับ ก็ควรจะต้องมีบทบัญญัติเหมือนกับว่าเป็นก๊อกรอก๊อกรอกหนึ่ง หรือเป็นช่องทางอีกช่องทางหนึ่งให้มีการพิจารณาให้มีความยืดหยุ่นนะครับ อันนี้ก็คงจะต้องให้กรรมการ ชุดที่ ๒ ได้นำไปพิจารณาครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ครับ ระหว่างที่ผมรับราชการอยู่ต่างประเทศ คุยกับเพื่อน ๆ นักการทูตหลายคน หลายวาระ แล้วก็หลายครั้ง เขาบอกว่ารัฐธรรมนูญไทยนี้ ของ You ของประเทศไทยนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดในโลกฉบับหนึ่ง เขาบอกว่าบัญญัติขึ้นมาได้อย่างไรออกมาขนาดนี้ มันเป็นรัฐธรรมนูญที่ ideal มากเลย รัฐธรรมนูญของประเทศฉันนี่ไม่เคยมีดีอย่างนี้เลย You ไปร่างมาได้อย่างไร ผมก็บอกว่าเขามาจาก You นั่นละ เพราะว่าแต่ละครั้งที่มีการร่าง

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

มูลนิธิ ๑๓/๒

รัฐธรรมนุญนี้ทางรัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศก็ส่งโทรเลขไปถึงสถานทูตต่าง ๆ ทั่วโลก บอกขอให้ส่งรัฐธรรมนุญของแต่ละประเทศนี้มาให้หน่อย เพื่อที่จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนุญ แล้วก็ส่งไป ปรากฏว่ารัฐธรรมนุญต่างประเทศนี้เขาก็ใช้กันมาจนแทบจะผุอยู่แล้ว ของเรานี่เปลี่ยนมา ๑๗ - ๑๘ ฉบับ เขาบอกว่าประเทศไทยนี้มัน Amazing Thailand จริง ๆ สอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยวเลยว่ารรัฐธรรมนุญที่ดีที่สุด ทำไม You มีวิกฤตการณ์ทางการเมืองบ่อยเหลือเกิน ผมก็บอกว่าบ้านเราเนี่ยมันคล้าย ๆ ว่า ศรัทธาช่วยเยอะ คืออย่างไรก็ตามมีศรัทธาช่วยเยอะมันก็ใช้ไม่รอดหรอกนะครับ เหมือนชาวนาซิบเบนท์ขอโทษด้วยที่อาจจะต้องยกตัวอย่างแบบนี้ เพราะว่าเรามีส่วนดีของรัฐธรรมนุญต่าง ๆ ทั่วโลกอยู่ในรัฐธรรมนุญฉบับที่ก่อน ๆ มานี้ทุกอย่างเลย และผมก็เห็นส่วนดีนั้นะครับว่าจริง ๆ แล้วระบบต่าง ๆ มันมีข้อดีข้อเสียของมันเองทั้งนั้น มันอยู่ที่คนใช้ทั้งนั้น แล้วก็มันขึ้นอยู่กับสถานการณ์แต่ละยุคแต่ละสมัยว่าสมัยนั้นต้องการแบบไหน แต่ที่นี้เราก็จะมาแก้ไขใหม่แล้ว จะมาแก้ของเก่าที่มันเคยมีปัญหา ทั้ง ๆ ที่ส่วนดีก็ยังดีอยู่ แต่ว่ามันอยู่ที่คนใช้นะครับ แต่ที่นี้มันก็มาสอดคล้องกับเรื่องของจริยธรรมและคุณธรรม ซึ่งมันอยู่ในหัวข้อที่เราจะพูดต่อไปนี้ อันนี้มันเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งเลย -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พรเทพ ๑๔/๑

ตราบไต่ที่นักการเมืองไม่มีจริยธรรม ผมไม่อยากจะ คำว่า นักการเมือง เพราะนักการเมืองก็มาจากพลเมืองคนไทยทั่ว ๆ ไป ที่กลายร่างมาเป็นนักการเมืองทีหลัง ผมอยากจะพูดว่าประชาชนคนไทยนี้แหละ ไม่ว่าจะเข้าราชการ หรือว่าจะเป็นนักการเมืองก็มาจากคนไทยนี้เอง เพราะฉะนั้นความเกี่ยวพันอย่างเดียวกันได้คือจริยธรรมและคุณธรรมต่าง ๆ นั้นเอง ก่อนที่จะเข้ามาสู่แวดวงการเมือง หรือว่าเข้ามาเป็นข้าราชการ จริยธรรมมันต้องมาก่อน เพราะฉะนั้นผมว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เราจะร่างกันต่อไปมันก็เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ว่า ผมไม่อยากจะ คำว่า ดีทุกอย่าง และก็ไม่ใช่ว่า ชั่วทุกอย่าง ก็มันคงจะเปลี่ยนแปลงกันอีก แต่ขณะนี้ผมว่าสถานการณ์ปัจจุบัน ถ้าเราต้องการที่จะแก้กลับสิ่งที่ยั่งยืนไม่ดี ที่เราเห็นว่ามันควรจะเปลี่ยนแปลงได้ ก็คงจะดูส่วนดีเก็บไว้ และก็ส่วนที่เราเห็นว่ามันไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ก็เปลี่ยนแปลงแก้ไขไป โดยส่วนตัวผมก็เห็นด้วยในการที่มีระบบ ๒ สภา เพราะว่าอย่างน้อยที่สุดมันก็มี การถ่วงดุล มีการ Check and balance ถ่วงดุลกันได้ ตรวจสอบกันได้ แล้วก็ถ้ามีระบบถ่วงดุลแล้ว ระบบการมีเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. ก็อาจจะต้องปรับเปลี่ยนไป ส.ส. ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องมีวุฒิมหาวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน แต่ว่า ส.ว. ถ้าต้องการให้มีระบบตรวจสอบและถ่วงดุล เราก็ควรจะกำหนดขั้นต่ำของการศึกษาไว้ จำนวน ส.ส. มันก็ขึ้นอยู่กับว่าเราจะยึดหลักอะไรในการที่จะมาพิจารณาการเป็น ส.ส. ซึ่งส่วนใหญ่ต่างประเทศทั่วโลกเขาก็ยึดเอาจำนวนประชากรเป็นหลักในการพิจารณา ตอนนี้เราก็คงจะยึดถือตามแบบเดิม คือว่าตามแบบเขาประชากรเป็นหลัก เพราะว่าระบบอื่นก็ยังไม่ทราบว่า จะใช้ระบบอะไร ซึ่งดูจากจำนวน ส.ส. ส.ว. ของที่สำนักงานเลขาธิการเตรียมมาให้ ส่วนใหญ่แล้วมันจะมาจากจำนวนสัดส่วนของประชากรทั้งนั้นเลย เพราะว่าตัวเลขที่ออกมา มันไม่ใช่ตัวเลขที่เป็นศูนย์ ๆ กลม ๆ เหมือนอย่างไทย ก็มี ๑๐๕ บ้าง แคนาดา ๓๐๑ ส.ส. ส.ว. ๑๐๕ ฝรั่งเศส ส.ส. ๕๗๗ ส.ว. ๓๒๑ เห็นว่าเป็นตัวเลขที่ว่ามันคงมาจากจำนวนประชากร อันนี้ก็เป็นอย่างที่เห็นว่าประเทศส่วนใหญ่ในโลกก็ถือสัดส่วนของประชากรในการกำหนดจำนวนสมาชิก ส.ส. และก็ ส.ว. แล้วก็การเลือกตั้ง ส.ว. ผมเราใช้ระบบที่ว่ามันเลือกตั้งกึ่งหนึ่ง แล้วก็คัดสรรกึ่งหนึ่ง ก็อาจจะเป็นส่วนที่ยอมรับได้ ในประเทศต่าง ๆ เท่าที่ผมสังเกตดู เท่าที่คุยกันระหว่างนักการทูตด้วยกัน เขาบอกเขาไม่เคยเห็นหรือสภาผิว เมีย สภาเซย ละไม หรือสภาพอดา แม่ยาย แต่ในโปแลนด์ที่ผมเคยประจำการอยู่นี้มันมีปรากฏการณ์อันหนึ่ง เขาเรียกว่าสภาผ่าแฝด สภาผ่าแฝดก็คือว่าพี่ชายเป็นประธานาธิบดี น้องชายเป็นนายกรัฐมนตรี นี่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ซึ่งเขาก็ปกครองกันมาได้ เขาบริหารประเทศมาได้ ทั้ง ๆ ที่โปแลนด์ก็เป็นประเทศที่เพิ่งพ้นจากระบอบคอมมิวนิสต์มาเมื่อ ๑๐ กว่าปีนี่เอง แล้วก็เข้า EU ไป เข้าสหภาพยุโรปไป เขาก็ใช้ระบอบ ส่วนใหญ่ก็ระบอบที่การปกครองแบบประชาธิปไตย ๒ สภา ตามแบบตะวันตก เพราะฉะนั้นผมว่าสภาผิว เมีย สภาที่น้อง

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พรเทพ ๑๔/๒

หรือว่าพ่อตา แม่ยาย มันแก้ไขได้ถ้าเรากำหนดคุณสมบัติให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ แต่ว่าอย่างไรก็ตามทุก
อย่างมันขึ้นอยู่กับจริยธรรมมาก่อนเลย เพราะฉะนั้นผมว่าเราต้องปรับ ไม่ใช่ปฏิรูปการเมืองอย่างเดียว ต้อง
ปฏิรูปนักการเมืองด้วย อันนี้ผมว่าเรายังไม่เคยพูดกันเลย คือปฏิรูปนักการเมือง ผมขอแค่นี้ก่อนครับ

ประธาน : คือผมเรียงตามลำดับที่ท่านได้ยกมือไว้ ต่อไปก็ท่านไพโรจน์ แล้วก็ท่านวิทยา
แล้วท่านวุฒิสถา อีก ๓ ท่าน ครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุทธิชาย ๑๕

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมไพโรจน์ พรหมสาส์น กระผมมีประเด็นอยู่ ๓ - ๔ ประเด็นครับ ในประเด็นแรกในเรื่องกรอบการพิจารณา ความจริงผมอยู่ใน คณะ ๒ อยู่แล้วนะครับ แต่ขออนุญาตพูด ณ ที่นี้เพื่อที่จะได้รับความคิดเห็นจากท่านกรรมการยกย่อง รัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการพิจารณาของชุด ๒ เราต่อไปนะครับ คือเรื่องแรกผมคิดว่าหัวข้อตามที่ กำหนดไว้ในกรอบการพิจารณาทั้ง ๔ ข้อ เรื่องรัฐสภา เรื่องรัฐมนตรี ก็คงจะเป็นเช่นนั้น อันที่ ๓ เห็นด้วยกับ คุณหมอบุชชัยที่บอกว่าความสัมพันธ์ระหว่างระบบราชการกับระบบการเมืองให้มันกินความกว้างขึ้นนะครับ อันที่ ๔ ผมอยากจะเน้นว่ามันน่าจะเป็นเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง คุณธรรมและ จริยธรรมทางการเมืองในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองของไทยเรา มันรวมถึงราชการด้วย มันจะได้กินความกว้างมากขึ้น ถ้าหากว่าคุณธรรม จริยธรรมมีเฉพาะข้าราชการ และนักการเมือง เศรษฐกิจ ไม่มีละก็ยุ่งเหมือนกันนะครับ มันก็จะกลายเป็นระบบเศรษฐกิจมากระทบกับระบบการเมืองซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ เหมาะสม จริงอยู่นะครับในระบบการเมืองนั้นอาจจะมีค่ากล่าวหรือมีตำราทางรัฐศาสตร์ซึ่งเขียนไว้ หลายปีแล้ว ถ้าผมจำไม่ผิด ดูเหมือนจะเป็น ฮาโรลด์กี หรือใครไม่ทราบที่บอกว่า เรื่องของ Politic มันไม่มี อะไรมากไปกว่า Who get what why and how much แค่นั้น ใครได้อะไรมากน้อยเท่าไร อย่างไร เขาเขียน ไว้อย่างนั้นนะครับ แต่ว่าของเรามันมากไปกว่านั้น มันไม่ได้ได้ในระบบที่มันควรจะเหมาะสม จะสม จะควร มัน มากเกินกว่าที่มันควรจะเหมาะสม เพราะมันขาดคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง อันนี้ผมพูดไว้ในเบื้องต้น ที่นี้หันมาพูดถึงประเด็นที่กระผมจะนำเสนออีก ๓ เรื่อง ๑. เกี่ยวกับเรื่องรัฐสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เป็นเรื่องที่ ๑ ที่ ๒ และเรื่องที่ ๓ ก็เรื่องคณะรัฐมนตรี

ในเรื่องแรก เกี่ยวกับรัฐสภานั้น ก็เห็นด้วยอย่างยิ่งนะครับว่า ควรจะต้องมี ๒ สภา คือสภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ส่วนที่มานั้น เมื่อมองภาพรวมทั้ง ๒ สภาก่อนนะครับ สภาผู้แทนและวุฒิสภานั้น เมื่อจะต้องมีตามนี้ผมก็คิดว่า เขาถึงจำนวนก่อนนะครับ จำนวนรวมกันแล้วไม่ควรจะเกิน ๕๐๐ คน มันจะ เหมาะกับรัฐสภาที่เรามีอยู่นี้พอดีนะครับ ไม่ต้องไปเพิ่มเติมอะไรใหม่ อันนั้นทิ้งไว้เป็นประเด็นนั้นก่อน

หันมาพูดถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แน่นอนครับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องมา จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จำนวนจะมีเท่าไรนั้น เมื่อก่อนกระผมได้ไปอ่านหนังสือวิวัฒนาการ จำนวน ส.ส. ได้แจกให้ท่านทั้งหลายแล้วนะครับเมื่อสักครู่ บอกไว้เลยนะครับ รัฐธรรมนูญมีหลายฉบับ กระผมติดใจอยู่ ๒ ฉบับ คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดจำนวนราษฎร ๒๐๐,๐๐๐ คน ต่อ ๑ คน ถ้าจังหวัดโตมีเกินก็เพิ่มไป อีกฉบับหนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๓๔ กำหนดให้มี ส.ส. จำนวน ๓๖๐ คน ก็เป็นจำนวนที่คิดว่าพอเหมาะพอควรนะครับ เพราะฉะนั้น จำนวนจะมีเท่าได้นั้น กระผมไม่อยากจะคิดว่าเราควรจะกำหนดฟิกซ์ตายตัวว่า มีเท่านั้นเท่านั้นนะครับ อยากจะคิดคร่าวๆ ในขณะนี้ อย่างที่ผมเรียนไปแล้วว่า ทั้ง ๒ สภานั้น ไม่ควรจะเกิน ๕๐๐ คน เพราะฉะนั้น

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุพิชชาภัย ๑๕/๒

สภาผู้แทนราษฎรนี้ผมคิดว่ามีอยู่ระหว่าง ๓๐๐ ถึงไม่เกิน ๓๕๐ คน กระทบก็อยากจะเขียนกว้าง ๆ ว่า น่าจะมีจำนวนไม่เกิน ๓๕๐ คน ทั้งนี้มีที่ไปที่มาเหมือนกันนะครับว่า กระทบได้ดูแล้วจากเกณฑ์เดิมนั้น เราใช้เกณฑ์จำนวนราษฎร ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ คน ที่นี้เมื่อวานนี้ก็ไปหยิบเอา ประกาศสำนักทะเบียนกลางของกรมการปกครอง เรื่องจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็น กรุงเทพมหานครและตามจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งเขาจะต้องประกาศ ณ สิ้นปี คือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ แล้ว การคำนวณจำนวน ส.ส. จะมีเท่าได้นั้น ที่ผ่านมาในอดีตก็คือเกณฑ์จำนวนนี้แหละเป็นหลักครับ ประกาศจำนวนราษฎรครั้งสุดท้าย เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ประกาศล่าสุดเลย ผมดูจำนวนราษฎรทั้งหมดของเรา ขณะนี้ มี ๖๒,๕๑๘,๐๕๔ คน เป็นชาย ๓๐,๘๑๘,๖๒๙ คน เป็นหญิง ๓๑,๕๙๙,๔๒๕ คน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ ปีนี้ ๒๕๕๐ แล้วอาจจะต้องมีอีกฉบับหนึ่ง ปี ๒๕๔๙ นะครับ ผมคงจะต้องเอาปี ๒๕๔๙ มาอีกฉบับหนึ่ง แต่ว่าเขาอันนี้คิดว่าใกล้เคียง คงจะไม่เพิ่มมากเท่าไร ถ้าถือจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คนต่อ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ คน ก็จะได้ ๓๑๒ คน ๓๑๒ คนนี้ที่ผมบอกว่า ไม่เกิน ๓๕๐ ก็พอมีเหตุผล ถ้าหากว่ามีราษฎรเพิ่มขึ้น เราก็เพิ่มจำนวนขึ้นไป แต่อย่างไรก็คงไม่เกินภายในอนาคตอันใกล้นี้

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปีติเตา ๑๖/๑

เมื่อเป็นเช่นนี้กระผมก็คิดว่า ถ้าถือเช่นนี้เป็นเกณฑ์นะครับ ก็จะทำให้เมื่อเอา ๒๐๐,๐๐๐ ไปหารแล้วนะ มันก็อาจจะมีเศษบ้าง ถ้าเศษเกิน ตัดเศษเกินกว่า ๐.๕ ก็เพิ่มกันคนหนึ่ง ถ้าต่ำกว่า ๐.๕ ก็ตัดออกไป รวมแล้ว ผมลองหารตัวเลขดูก็ได้ ๓๑๒ คน พอต้นะครับ ซึ่งจะมีจังหวัดที่มีราษฎร มี ส.ส. ถ้าเฉลี่ยหารแล้ว นะครับ มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน จะมี ๖๐ จังหวัดนะครับ เกิน ๕ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน เกิน ๑๐ คน แต่ไม่ เกิน ๑๕ คน มีเข็คยอดเดียว คือ จังหวัดนครราชสีมา และก็เกิน ๕ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน นี้ก็มี ๑๓ จังหวัด เกิน ๒๕ คน ก็กรุงเทพมหานคร คือ ๒๔ คน มีเพียงจังหวัดเดียว เพราะฉะนั้นถ้าเป็นเช่นนี้กระผมก็คิดว่า มัน จะโยงไปถึงเรื่องการป้องกันการซื้อเสียง ขายเสียงอย่างที่ท่านประพันธ์ได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ ยิ่งเขตเล็ก ยิ่งซื้อขาย ยกตัวอย่างในกรุงเทพมหานครบางเขตที่เราได้บางเขตมา ไม่ว่าจะเขตฝั่งธนหรือฝั่งกรุงเทพฯ ก็แล้วแต่บางจุดบางที่ เพียงแต่ได้เสียงไม่เท่าไรก็สามารถที่จะเป็นผู้แทนหรือเป็นวุฒิสมาชิกได้ เพราะฉะนั้น กระผมในความเห็นส่วนตัวนั้นคิดว่า เราถือเลยนะครับ ๖๐ จังหวัดมี ส.ส. ไม่เกิน ๕ คน ถือเป็น ๑ เขต เลือกตั้งเลย จะซื้อให้ซื้อไปนะครับ รวมทั้งใครจะเดินทั่วได้เขตละ ๕ คนทั้งจังหวัด มี ๖๐ จังหวัดนั้นไปเลย ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ก็แบ่งเป็น ๓ เขต เฉพาะนครราชสีมาจะมีผู้แทนได้ประมาณ ๑๒ คน ก็แบ่งเป็น ๓ เขต จังหวัดอีก ๑๓ จังหวัดก็แบ่งเป็น ๒ เขต นอกนั้นก็มีกรุงเทพฯ แห่งเดียวที่อาจจะต้องแบ่งเป็นถึง ๖ เขต เพราะว่ามี ส.ส. ถึง ๒๔ คน ผมคิดว่าจำนวนอันนี้พอจะอธิบายได้ในทางเหตุทางผลว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร ที่นี้ก็เมื่อได้จำนวน ส.ส. โดยถือเกณฑ์ ๒๐๐,๐๐๐ คนต่อผู้แทน ๑ คนแล้ว มันก็จะไปสัมพันธ์กับจำนวน วุฒิสมาชิกซึ่งผมเรียนแล้วว่าน่าจะมีไม่เกิน ๓๔๐ วุฒิก็น่าจะมีไม่เกิน ๑๖๐ คน พูดถึง ส.ส. ก่อนนิดเดียวว่า กระผมเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าไม่ควรมีปาร์ตี้ลิสต์ เมื่อมี ๓๑๒ บวกเป็นไม่เกิน ๓๔๐ ไม่จำเป็นต้องมีปาร์ตี้ลิสต์ เลย เพราะว่าราษฎรก็ได้เลือกตั้งคนเหล่านี้มาเป็น ส.ส. โดยตรงแล้ว ก็ถือว่าอันนี้แหละคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เราต้องการ แล้วก็รวมเป็นเขตใหญ่อย่างที่เรียนแล้ว ป้องกันการซื้อสิทธิ ขาย เสียง

แล้วก็เรื่องวาระ กระผมคิดว่าคงจะเป็นการยากที่จะกำหนดว่าให้ ส.ส. มีวาระแค่ ๒ เทอม หรืออะไรทำนองนั้น เรายังไม่แน่ใจว่าที่ไหนมีกำหนดบ้าง ก็มีที่กำหนดวาระก็มีของระบบสหรัฐอเมริกาซึ่ง เขากำหนดได้ไม่เกิน ๒ สมัย สมัยละ ๔ ปี เป็น ๘ ปีนะครับ หันมาพูดถึงวุฒิสมาชิก เมื่อสัมพันธ์กับจำนวน ส.ส. เมื่อสักครู่นี้ กระผมคิดว่าวุฒิสมาชิกถ้าหากเราจะให้มีวุฒิสมาชิก ก็คงมาดูอำนาจหน้าที่ก่อนว่าเราจะ ให้วุฒิสมาชิกทำหน้าที่อะไร จะมากลั่นกรองกฎหมาย จะมาควบคุมการทำงานของสภาผู้แทน จะมา เกี่ยวกับเรื่องแต่งตั้งผู้เป็นในองค์กรอิสระ แต่งตั้งผู้ที่จะเป็นกรรมการในองค์กรอิสระหรืออย่างไร หรือจะ กำหนดไว้แค่ไหนเพียงใด ตรงนั้นจะดูว่าจะไปโยงกับที่ไปที่มาว่าควรจะเป็นอย่างไร ขอประทานโทษ ผม อยากจะให้ชัดเจนตรงนี้ เผื่อว่าท่านจะได้ช่วยกันพิจารณา ถ้าเป็นเช่นนั้นผมก็ออกจะเห็นด้วยว่าวุฒิสมาชิก โดยทางอ้อม ไม่ใช่จากการเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งมันก็คงจะมี ๓-๔ แนวทาง คือ ๑. เลือกตั้งนี้กระผมไม่เห็น

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปทิตดา ๑๖/๒

ด้วยแล้วว่าเลือกตั้งโดยตรง ๒. แต่งตั้งทั้งหมดโดยการโปรดเกล้าฯ ก็สุดแล้วแต่จะหากรอบวิธีการ ๓. สรรหา
แล้วให้เอามาแต่งตั้ง ๔. สรรหาแล้วให้มีการเลือกตั้ง หรือ ๕. ใช้ระบบผสม ใช้แต่งตั้งส่วนหนึ่ง สรรหาส่วน
หนึ่ง แต่โดยความเห็นส่วนตัวแล้วกระผมคิดว่าที่น่าจะมี ๒ แห่ง ๑. มาจากจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด
จังหวัดละ ๑ คน แต่ไม่ใช่การเลือกตั้งโดยตรง มาโดยวิธีการที่เราจะกำหนดให้ประชาคมในจังหวัดนั้น ๆ
ประชาคมนี้แล้วแต่เราจะกำหนด เราอาจจะกำหนดได้ว่าจะต้องเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น
กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ในระดับจังหวัดซึ่งมีหลากหลายเลย รวมทั้งระบบราชการอะไรก็แล้วแต่
เลือกมาไปกำหนดตรงนี้ในรายละเอียดกฎหมาย แล้วก็ให้เลือกมาเลยจังหวัดละ ๑ คน เพื่อเป็นตัวแทนของ
ทุกจังหวัด -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สัปดาห์ที่ ๑๗/๑

ส่วนอีก ๗๖ คนนั้นก็น่าจะมาจากเป็นของส่วนกลาง มาจากสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งกำหนดมาจากมูลนิธิทางองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ กลุ่ม Pressure กรู๊ปอะไรต่าง ๆ หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เราวมแล้วก็จะได้ ๗๖ บวก ๗๖ เป็น ๑๕๒ คน บวกกับ ๓๑๒ ก็ Say เสียประมาณ ๔๐๐ กว่าคนนะครับ สำหรับวุฒิสมาชิกนี้ผมคิดว่าก็น่าจะต้อง เนื่องจากว่าเราอาจจะต้องมากลั่นกรองกฎหมายมาทำหน้าที่อีกหลายอย่าง เพราะฉะนั้นเรื่องคุณสมบัติว่าจะต้องกำหนดปริญญาตรีอย่างน้อย ส่วน ส.ส. เห็นด้วยว่าไม่น่าจะต้องไปกำหนดนะครับ แล้วอายุน่าจะต้องมากกว่า ๓๕ ปีขึ้นไปอย่างที่เคยกำหนด เพราะฉะนั้นก็จะเป็น ๒ เรื่องใหญ่ ๆ ที่คิดว่าในกลุ่มย่อยของเรานั้นจะไปถกกันในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ว่าให้ตกลงสักว่าควรจะเป็นอย่างไร แล้วนำมาเสนอที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง พอที่ท่านประธานอนุกรรมการของผมท่านเข้ามาพอดีเลยครับ ส่วนคณะรัฐมนตรีนั้นกระผมคิดว่านายกรัฐมนตรีนั้นคงจะจำเป็นต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครับ เรื่องนี้มันมีประวัติความเป็นมาหลายเรื่องหลายอย่างในอดีต เหตุการณ์ ๑๔ ตุลา คมกิติ เหตุการณ์ที่พฤษภาทมิฬอะไรต่าง ๆ ล้วนแต่มาจากการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งนั้น เพราะฉะนั้นตรงนี้อ่าไปแตะให้เป็นประเด็นปัญหาจะครับ มันอาจจะเขียนได้ว่า นายกรัฐมนตรีมาจากรัฐสภา หมายความว่ามาจากวุฒิสภาก็ได้ มาจากสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ แต่มันก็จะเป็นการบ่งชี้ว่านี่คือเปิดทางเพื่อให้ไม่ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งผมคิดว่ามันจะทำให้เรามีปัญหาค่อนข้างมาก รวมไปถึงการที่จะรับรองรัฐธรรมนูญนี้ในการออกเสียงประชามติด้วย เพราะฉะนั้น ๑. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง แล้วรัฐมนตรีล่ะ รัฐมนตรีนั้นผมยังคิดว่าต้องมาจาก ถ้าจะต้องไม่เปิดทาง มาจาก ส.ส. ก็ต้องเป็น ส.ส. และเป็นรัฐมนตรีในขณะเดียวกันด้วยเขาจะได้รับผิดชอบในสภา คือถ้าเรายึดหลักระบบรัฐสภา แล้วเอา Parliament system มา ก็เอาเสียอย่าง อ่าไปเอาระบบประธานาธิบดี ระบบสภามาผสมกัน จนไม่รู้อะไรเป็นอะไรที่ไหนเขาดี หยิบเอาทั้งหมด อย่างฉบับที่ปี ๒๕๔๐ ซึ่งมันทำให้เกิดปัญหาต้องมาถอด Root ติความอะไรมากมาย เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นประเด็นที่ผมคิดว่าน่าจะต้องฝากเอาไว้ แล้วก็จะต้องเป็นเรื่องที่คิดว่าเป็นประเด็นหลัก ๆ ที่เราจะนำไปสู่การรับฟังความคิดเห็นโดยเฉพาะในเรื่องของกรอบในเรื่องของสถาบันทางการเมืองการปกครอง ขอขอบคุณมากครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตชี้แจงเรื่องธุรการสั้น ๆ แค่นั้นเอง มีเอกสารในระหว่างที่ท่านอภิปรายมีเอกสารแจกท่านหลายชิ้นด้วยกัน อันหนึ่งเป็นการสรุปผลการอภิปรายเมื่อวันจันทร์ที่เราพูดกันไป ก็ขออนุญาตว่าที่ท่านพูดทั้งหมดก็จะให้ฝ่ายเลขานุการ เพื่อให้แต่ละกลุ่มย่อยได้มีข้อมูลพื้นฐานว่าท่านกรรมการแต่ละท่านได้พูดอะไรไปบ้าง

อันที่ ๒ ที่แจกเป็นเล่มสี่เหลือง ๆ ได้รับความกรุณาจากท่านเดชอุดม ไกรฤทธิ สัมมนา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สสร. เป็นการเปรียบเทียบตัวรัฐธรรมนูญ ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ขอความกรุณาท่านกลุ่มย่อยทั้ง ๓ กลุ่มไปแล้วเมื่อคราววันจันทร์ว่าในการสัมมนากลุ่มย่อย ในการประชุมกลุ่มย่อยของท่าน

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สันทนา ๑๗/๒

ทั้งหลาย เมื่อถึงเวลาเสร็จแล้วก็ขอให้ออกมาในรูปแบบนี้เช่นเดียวกันนะครับ ซ้ายมือจะเป็นรัฐธรรมนุญฉบับไหนก็ได้ที่ท่านอยากเห็น ตรงกลางเป็นรัฐธรรมนุญใหม่ที่ท่านอยากเห็น แล้วก็ช่องสุดท้ายเป็นข้อสังเกต จริง ๆ ข้อสังเกตก็คือว่า เหตุผลที่ท่านขอแก้ไขนะครับ จะขออนุญาตเป็นแบบนี้ ซึ่งฝ่ายสภาพนายความได้ทำให้เป็นตัวอย่างพวกเราแล้ว

อีกอันหนึ่งก็เรื่องวิวัฒนาการจำนวน ส.ส. นะครับ อันนี้ได้รับความกรุณาจากท่านไพโรจน์ พรหมสาส์น ช่วย Xerox มาจากหนังสือพิมพ์ ก็เป็นเอกสารประกอบการอภิปรายของท่านทั้งหลายด้วย ขออนุญาตชี้แจงสั้น ๆ ท่านประธานครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ผมจะขออนุญาตสำเนาโรเนียวประกาศจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แจกให้ท่านกรรมการได้รับทราบด้วยนะครับ ขออนุญาต

ประธาน : ขณะนี้ก็มีท่านที่มีรายชื่ออยู่ที่จะอภิปรายนะครับ มีท่านวิทยา ท่านวุฒิสถา ท่านศรีราชา ท่านพิสิฐ ท่านมานิจ และอาจารย์คมสัน

นายวิทยางานทวี : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม วิทยางานทวี ขออนุญาตก่อนอื่น ผมเข้าใจว่าเมื่อที่คุณหมอชัชชัยได้พูดเรื่องกรอบในการพิจารณา ข้อ ๓ ผมไม่เห็น Secretariat ได้เพิ่มเติมในข้อเสนอคุณหมอเลย ส่วนผม ผมคิดว่าผมอยากให้ทาง Secretariat ช่วยตามที่ประชุมด้วย -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พัชรี ๑๘/๑

เพราะว่าเวลาในการเสนอบางที่ท่านจะหลุดอยู่ตลอดนะครับ ผมตามอยู่นะครับ สิ่งหนึ่งที่อยากจะ
กราบเรียนว่าที่เรากำลังพูดเรื่องของปัญหาสถาบันการเมือง ผมคิดว่าพูดแค่การเมืองอย่างเดียวไม่น่าจะพอ
นะครับ ควรจะมีกลไกของรัฐเข้าไปด้วย เพราะสถาบันการเมืองอย่างเดียวทำงานไม่ได้ ถ้าไม่มีกลไกของรัฐ
เข้าไปเกี่ยวข้อง แล้วก็เป็นเรื่องสาระสำคัญที่ควรจะทำพร้อมกัน ผมก็คิดว่าในกรอบจริง ๆ ของหัวข้อ
น่าจะมีเรื่องของกลไกของรัฐประกอบด้วยนะครับ อันนี้ประเด็นที่เรากำลังคุยกันทั้งหมดนะครับใน ๓๕ คน
ผมกำลังเป็นห่วงอยู่มาก ๆ ครับ ทำไมถึงเป็นห่วงครับ เพราะว่าเรามีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องของสาระ
ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นนะครับ เราเหมือนกับช่วยกันมาคิดว่าปัญหาคืออะไรที่ควรจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร
แต่ปัจจุบันนี้เรากำลังเอาประสบการณ์ของแต่ละคนนะครับ เริ่มวินิจฉัยปัญหา เริ่มให้วัคซีนเขาไปแล้ว
นะครับ ผมเป็นห่วงว่าจากนี้ต่อไปนะครับ หลังจากที่เราไปรับฟังความคิดเห็นอะไรต่าง ๆ เข้ามา เราจะ
In mute ตัวเราเองแล้วก็ปิดกันไม่เอาความคิดเห็นคนอื่นเข้านะครับ ประเด็นคือเรากำลังทำเรื่องต่าง ๆ
ที่กำลังเกิดขึ้น เรามีเวลา ๖๐ วันก็จริง แต่เราควรจะเอาสาระตามที่ท่านเลขาให้ Time frame ผมว่าสิ่งนั้น
เป็นเรื่องสำคัญ ผมไม่อยากจะรีบสรุปก่อนที่เราควรจะทำตาม Process ที่ควรจะเป็น ในการปฏิรูป
องค์กรเช่นที่ผมทำที่ผ่านมา ๆ มา ไม่ว่าจะทำในองค์กรเองหรือร่วมกับทางญี่ปุ่นท่านะครับ สิ่งที่สำคัญที่สุด
ที่เราจะทำคือต้องเอาปัญหาออกมาก่อน ผมเข้าใจว่าทางคณะแพทย์เวลาวินิจฉัยเรื่องโรคอะไรต่าง ๆ
ก็ต้องเอา Symptom ออกมาก่อน ก่อนที่จะมาบอกว่าเป็นโรคอะไร ถ้าใช้วิธีวิทยาศาสตร์ได้ก็ใช้วิธี
วิทยาศาสตร์ในการวินิจฉัยเพื่อให้เป็น Scientific ถ้าไม่ได้ก็ต้องเอาประสบการณ์ของแต่ละท่าน มาดู
Symptom นั้นมันคืออะไร แล้วรวบรวมความคิด แล้วค่อยลงมตินะครับ ผมกำลังเป็นห่วงอยู่ว่าเรากำลัง
เดินในเรื่องที่ถูกต้องหรือยังนะครับ เพราะว่าผมคิดว่าในเวลาต่อไปเราจะต้องเถียงกันแล้วก็หาทางจบกัน
ไม่ได้อีกหลาย ๆ อย่าง เพราะว่ามันยังไม่เกิดการตกผลึกในระบบความคิดของทั้ง ๓๕ คน ที่ควรจะเป็น
ตั้งแต่ต้นนะครับ ฉะนั้นถ้าแบ่งไป ต่อไปพอเรายิ่งไปพูดมาตรา ผมว่าคงจะสนุกไม่น้อย ก็อยากจะ
กราบเรียนคืออยากจะตั้งสติของพวกเราทุกคนก่อนนะครับที่จะไปเรื่องอื่น ๆ ก่อนที่เราจะมาลงความคิดเห็น
หรือให้วัคซีนในเรื่องต่าง ๆ

ที่นี้ประเด็นที่ผมอยากจะกราบเรียนคือผมเองนะครับ คิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ
ควรจะมองว่าปัญหาปัจจุบันนี้คืออะไร ผมพยายามพูดอยู่หลาย ๆ ครั้งนะครับ เกี่ยวกับเรื่องของที่ผ่านมา
แต่วันนี้ในเมื่อเข้ามาในเรื่องของหัวข้อสถาบันการเมือง ผมก็ขอเพิ่มเรื่องกลไกของรัฐเข้าไปด้วยนะครับ
ว่าถ้าเราจะพูดสถาบันการเมืองต้องมีกลไกของรัฐ เพราะสถาบันการเมืองไม่ทำงานไม่ได้ ถ้าไม่มีระบบ
ของรัฐ กลไกของรัฐที่เป็นตัวเชื่อมอำนาจลงไปนะครับ ท่านจะเห็นด้วยหรือเปล่าอันนี้ แต่ขอให้ช่วยเขียน
ออกมาก่อนนะครับ ทาง Secretariat จะเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เดี๋ยวก็ค่อยว่ากัน ส่วนที่ผมอยากจะมอง
นะครับ ปัญหาที่ผ่านมา ๆ มาของการเมืองที่ผ่านมาก็คือเรามีผู้แทนหน้าเดิม ๆ นะครับ มีเป็นนักเลือกตั้ง

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

พัชรี ๑๘/๒

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จัดตั้ง คนใหม่ ๆ ไม่สามารถจะเข้ามาในเวทีตรงนี้ได้ เพราะอะไรครับ ก็เพราะนี่คือปัญหาที่เป็นอยู่ แล้วก็ฝังลึกนะครับ จะแก้อย่างไร ผมยังไม่กล้าที่จะตอบนะครับ แต่ผมอยากจะบอกว่าเป็นปัญหา แล้วก็ทำให้คุณภาพของนักการเมือง มันก็จะเป็นรูปซ้ำเติม ไม่ว่าจะเลือกตั้งอย่างไร เขียนอะไรให้มันเปลี่ยน สุดท้ายก็ได้คนเดิมหรือใกล้เคียงกลับมาะครับ นี่คือปัญหา

๒. นักการเมืองที่เข้ามาไม่ได้ทำหน้าที่หลักที่ควรจะเป็นนะครับ คือเขาเข้ามาในฐานะที่จะต้องมาเป็น Executive คือผู้บริหารระดับสูงของประเทศนะครับ คือมาจัดการทางด้าน Policy หรือระบบนโยบายเท่านั้นที่ควรจะเป็น แต่โดยกลไกที่ผ่านมาคือมาทำทั้ง Policy ไม่พอ ลงไปบริหารจัดการคือเข้าไป Manage ด้วยนะครับ พอเข้าไปยุ่ง Management เป็นการเข้าไปแทรกแซงหรือเข้าไปล้วงลูกอะไรต่าง ๆ ที่ไม่ควรจะเป็น ซึ่งปัจจุบันก็ทำอยู่ไม่ว่าใครมาก็จะทำ ถ้าคนไหนไม่ลงไปทำ Management กลไกเดินไม่ได้ อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีประสิทธิผล เพราะฉะนั้นทำไมผมถึงพูดถึงว่ากลไกของรัฐ เพราะว่าถ้าฝ่ายบริหารไม่ล้วงลูกลงมากลายเป็นกลไกก็ไม่เดิน แต่พอล้วงลูกลงมาก็เข้ามาแทรกแซง คราวนี้ถ้าประเด็นพวกนี้ไม่ได้รับการมองอย่างชัดเจนนะครับว่าควรจะทำอย่างไรให้เหมาะสม ก็ไม่สามารถที่จะให้ยาที่ถูกต้องแล้วก็แก้ปัญหาก็ถูกนะครับ

อีกส่วนหนึ่งคือสิ่งที่ควรจะเป็นคือสมาชิกสภาฯนะครับ ถ้ามานี่ ควรจะควบคุมอำนาจรัฐให้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็คือคุมฝ่ายบริหารให้มันถูกต้อง แต่ที่ผ่านมาไม่ใช่ะครับ แย่งเข้าไปที่จะเข้าไปเป็นผู้จัดการตัวเอง เป็นผู้ใช้งบประมาณเสียเอง เป็นผู้ที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการ ซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่บทบาทของสภาที่ควรจะเป็นนะครับ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ลายชล ๑๗๔

สิ่งสำคัญอีกอันหนึ่งคือกลไกของรัฐนะครับที่ผ่านมาได้ใช้อย่างไม่ค่อยจะถูกต้อง จริง ๆ กลไกของรัฐคือต้อง Serve อำนาจเพื่อให้ประชาชนอย่างถูกต้อง ผมขอยกตัวอย่างที่ใกล้ตัวมาก ๆ นะครับ ผมมีออฟฟิศอยู่แห่งหนึ่งนะครับ ที่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพฯ แล้วก็ติดท่านนายกท่านจะไปเที่ยว เป็นการ Relax อะไรส่วนตัว ท่านครับ ประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมงก่อนมานะครับ ที่ตรงนั้น Parking ไม่ได้ รถจอดที่ควรจะเป็นโดน Block หมด มีคนเข้ามาอีก ๓๐๐ - ๔๐๐ คน มาดูแล มา Screen มาควบคุม จอดรถไม่ได้ แล้วก็ว่าท่านจะมาแล้วก็ทุกอย่าง ผมเลยคิดว่าการใช้กลไกอย่างนั้นมันไม่ถูก เพราะว่ามีทั้งตำรวจในเครื่องแบบ นอกเครื่องแบบ มาจากส่วนกองปราบก็มี มาจากท้องที่ก็มีพอรู้ว่าจะมา นี่เป็นเรื่องที่เป็นไปและเป็นอยู่ตลอด และผมก็คิดว่าไม่ใช่เฉพาะส่วนของตำรวจที่เป็นนะครับ ผมว่าเป็นหมดทั้งนั้นนะครับ ผมยังจำได้ว่าพอตอนที่ท่านบริหารตอนนั้นท่านเป็นหัวหน้าผู้นำฝ่ายค้าน ท่านไปที่หาดใหญ่นะครับ ผู้นำฝ่ายค้าน ท่านไปท่านเชิญคนมา ท่านนิกร จ้างง เชิญผู้ใหญ่ต่าง ๆ มานั่งคุยกันที่ร้านอาหารที่ร้านโกยากร ร้านข้าวต้มที่นั่นนะครับ จัดได้ประมาณ ๓๐ ที่ ไม่มีคนมา มีผมไปด้วยอยู่ ๓ - ๔ คน ก็มีรองผู้ว่ามาท่านหนึ่ง ทั้งโต๊ะมีอยู่ประมาณ ๓ - ๔ คน แต่ผ่านการเลือกตั้งไปแค่เดือนเศษนะครับ ท่านบริหารกลับมาเป็นนายกท่านกลับไปอีกที่หาดใหญ่ ท่านทราบไหมครับร้านข้าวต้มร้านนั้นมีคนมาอยู่แน่นหมด รวมถึงถนนที่ปิดถนนถึงว่าผิดจรรยาบรรณก็ปิดถนน มาแม้แต่นายอำเภอต่างจังหวัดก็มาหมด ผมถามว่านี่คือปัญหาหรือเปล่าครับที่ยังเป็นอยู่ ถ้าหากว่าการเกิดขึ้นของการใช้กลไกของรัฐเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดสิ่งที่ไม่ควรเป็นหรือไม่ ผมเลยกราบเรียนว่าเรื่องนี้ก็เป็นประเด็นสำคัญ

อีกอันหนึ่งคือ ที่ผ่านมาระยะมีนักการเมือง พอเติบโตขึ้นมาคือมาเวทีใหญ่เลย คือมาบริหารบ้านเมืองโดยขาดประสบการณ์ เวทีเล็กไม่เคยทำมา ทำไมที่ผมพยายามเน้นในเรื่องหลาย ๆ อย่างว่า ควรมีเวทีเล็กให้เยอะ ๆ เพื่อเขาจะมีประสบการณ์ก่อน แล้วก่อนจะขึ้นเวทีใหญ่ แต่ปัจจุบันนี้ถามว่าเรากำลังบอกว่าเขาไม่พร้อม เรายังไม่สามารถที่จะปล่อยให้เขาไปสู่การเปลี่ยนแปลงคือการกระจายอำนาจที่ควรจะเป็น แต่เราปล่อยให้เขามาเล่นในเวทีใหญ่ได้ อันนี้ทำให้บ้านเมืองถ้าเรียกว่าความเสียหาย ผมว่ายิ่งเสียหายมากกว่าที่จะให้เขาในเวทีเล็กที่ควบคุมได้ แล้วมีโอกาที่จะตรวจสอบได้ดีกว่า ก็อยากจะกราบเรียนว่าในส่วนของการเมืองทั้งหมด ผมคิดว่าปัญหายังมีอีกเยอะ แล้วก็สอดคล้องกับเรื่องของการใช้กลไกของรัฐและอำนาจต่าง ๆ ก็อยากจะกราบเรียนว่าก่อนจะเข้าไปให้เหมาะสม ผมคิดว่าประสบการณ์ของ ๓๕ คนในที่นี้มีมากกว่าผมอีก แต่ผมอยากให้เห็นว่าให้เขา Inside out คือเขาปัญหาทั้งหมดควรจะออกมาให้มาเป็นรูปเป็นร่างก่อนที่เราจะไปสู่การสรุปว่าโรคภัยนี้จะแก้ด้วยยาอะไร แล้วเรากำลังต้องฟังความคิดเห็นจาก ๑๐๐ คนอีกนะครับ จาก ๓๕ คนนี้ไปในส่วน สสร. ที่ยังมีอีกประมาณ ๗๕ คน รวมถึงประชาชนอีกหน่วยต่าง ๆ ผมไม่ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาแล้วเราจะใช้วิธีไหนในการ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

สายชล ๑๗/๒

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ที่จะ Synchronize เขา แล้วก็ Synergy เข้ามาให้เกิดในส่วนของข้อมูลที่เราจะใช้ประโยชน์ได้ ก็กราบเรียน
ว่าขออนุญาตทบทวนสิ่งที่เรากำลังทำอยู่เพื่อให้ประโยชน์กับการดำเนินการต่อไปครับผม

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผมมี ๒ เรื่องอยากเรียนชี้แจงนิดเดียวสั้น ๆ ครับ

เรื่องที่ ๑ เรื่องหลายท่านอภิปรายกันแล้วก็บางเรื่องก็เอาขึ้นจอ บางเรื่องไม่เอาขึ้นจอ

อยากจะเรียนว่าหลายเรื่องเป็นเรื่องที่ Debate กันอยู่นะครับ ก็ไม่ได้เอาขึ้นจอ ยกตัวอย่างเช่นมีหลายท่าน
พูดเรื่องลดจำนวน หลายท่านก็ยังไม่เห็นด้วยกับการลดจำนวน ส.ส. เรื่องการยกเลิก Party list หลายท่าน
ก็บอกควรยกเลิก หลายท่านก็เห็นว่าไม่ควรนะครับ ผมก็เห็นยังไม่เอาขึ้นจอ นะครับ ก็คิดว่าเรื่องรายละเอียด
ทั้งหลายกับเรื่องที่ยัง Debate กันอยู่ขอให้ไปคุยในกลุ่มย่อยทั้ง ๓ กลุ่มนะครับ หลักการกว้าง ๆ เราคงเอา
สิ่งที่มันคล้าย ๆ กันหรือตรงกันนี้เรื่องที่ ๑ ที่อยากกราบเรียน แล้วก็สิ่งที่ท่านชูชัยพูดขอแก้ไขที่ ๘ นะครับ
ท่านชูชัยก็ขอแก้ไขรายละเอียดเล็กน้อยนะครับ จากนักการเมือง ข้าราชการ ซึ่งฝ่ายเลขานุการยังไม่เห็นด้วย
นะครับ ก็เลยยังไม่ได้แก่นะครับ จะ Debate กับท่านชูชัย ก็เรียนเพื่อทราบเรื่องที่ ๑ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นิเวศ ๒๐/๕

เรื่องที่ ๒ ก็คือว่าที่ท่านวิฑูรย์เสนอว่าอยากให้พวกเราได้เริ่มต้นจากการพูดเรื่องปัญหาก่อนว่ามีปัญหาอะไรบ้างนี่นะครับ เราพูดคล้าย ๆ ว่าเราพูดเรื่องทางแก้ แล้วจะแก้อย่างไรบ้าง เราคุยกันมาเยอะแล้วครับ แล้วก็ได้หารือที่ท่านวิฑูรย์ไปว่าถ้าอย่างนั้นขออนุญาตท่านทั้งหลายว่าถ้าท่านเห็นว่าเรื่องอะไรบ้างที่เป็นปัญหาใหญ่ ๆ และกรรมการอยากจะพูดเรื่องปัญหานั้นฝ่ายเลขานุการรับไปดูด้วยก็ได้ครับ แต่ว่าขอท่านทำเป็นเอกสารได้ไหมแทนที่จะมาพูดในห้องนี้นะครับ มันย้อนหลังไปย้อนไปย้อนมานั้นะครับ ถ้าท่านคิดว่าปัญหาของระบบรัฐธรรมนูญทั้งระบบมีเรื่องอะไรบ้าง ท่านส่งมาที่เลขานุการหน่อย แล้วฝ่ายเลขานุการจะรวบรวมให้เป็นระบบว่ากรรมการ ๓๕ ท่านนี้คิดเรื่องปัญหาของระบบรัฐธรรมนูญไทยอย่างไรบ้าง ผมก็จะไปแจกจ่ายละเอียดมา ๓๕ ท่าน อาจจะมีทั้งหมด ๕๐ - ๖๐ - ๘๐ หรืออะไรก็ได้แล้วแต่ผมจะรวมมาให้ แล้วจัดกลุ่มให้ทั้งหมด ก็ขออนุญาตอย่างนี้ว่าเป็นสักวันจันทร์ได้ไหมครับ หรือวันอังคารได้ไหมครับ ท่านส่งปัญหาโดยท่านใช้วิธีเขียนหน่อยนะครับ พูดนี้เรายังพูดไปตามกำหนดการที่เราพูดกัน แต่ว่าปัญหาท่านอาจจะเขียนมาที่ผมหน่อยในฝ่ายเลขานุการ

นายวิฑูรย์ งานทวี : ขออนุญาตครับ ท่านเลขานุการครับ ผมเข้าใจว่าที่ท่านจะให้เสนอนี้ น่าจะเป็นปัญหาของบ้านเมืองนะครับ เพราะรัฐธรรมนูญนี้เป็นการมาควบคุมอำนาจ ที่หลายคนพยายามอภิปรายว่าคนใช้อำนาจผิด ๆ จริง ๆ รัฐธรรมนูญคือมาควบคุมคนนะครับ ถ้าคนมันดีนะครับ ไม่ต้องเขียนอะไรมันก็ได้ ที่เรามาเขียนรัฐธรรมนูญคือป้องกันไม่ให้คนไม่ดีนี้สามารถอยู่ในกรอบเพื่อทำงานให้มันดี เพราะฉะนั้นบางคนจะพยายามพูดว่ารัฐธรรมนูญเขียนมาดี อันนั้นไม่ใช่ครับ เพื่อมาควบคุมคนครับ ถ้าคนดีไม่ต้องมีอะไรเขียนนะครับ กติกาไม่ต้องเขียนเขาก็ทำได้ ก็ขออนุญาตว่าให้ท่านพูดถึงว่าปัญหาบ้านเมืองจริง ๆ คืออะไร แล้วเราจะเอายาที่จะมาแก้ได้อย่างไร คือรัฐธรรมนูญนี้ครับ

เลขานุการ : พบกันครึ่งทางได้ไหมท่านวิฑูรย์ คือผมใช้คำว่า ปัญหาของระบบรัฐธรรมนูญ คือหมายความว่าปัญหามันมาโยงกับรัฐธรรมนูญก็ได้ แต่ไม่อยากจะไปไกลมาก ยกตัวอย่างเช่น เขียนปัญหาภาคใต้อะไรอย่างนี้นะครับ โดยจะเอารัฐธรรมนูญไปแก้แบบนี้ ปัญหาภาคใต้ก็เป็นปัญหาของบ้านเมืองด้วย อย่างนี้เป็นต้น ปัญหาของตำรวจอย่างนี้ บางทีก็เขียน คือเขียนให้มันโยงกับรัฐธรรมนูญ เพราะไม่อย่างนั้นเดี๋ยวฝ่ายเลขานุการจะลำบากไปกรองปัญหาทั้งหมดมา ไปรวมปัญหาทั้งหมดมา คงตรงกันกระมังครับ ท่านวิฑูรย์ครับว่าปัญหาของบ้านเมืองที่มันมาเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญหรือแก้โดยรัฐธรรมนูญได้นะครับ

นายวิฑูรย์ งานทวี : ผมคิดว่าถ้าท่านเลขานุการอยากจะให้ทุกคนเสนอความคิดเห็น ท่านควรจะรับไปก่อน แล้วให้มติที่ประชุมบอกว่าอันนี้ไม่ใช่ อันนี้ใช่ ผมว่ามันจะลดอะไรต่าง ๆ ได้รวดเร็วด้วย แล้วก็หลังจากนั้นการอภิปรายในระยะต่อไปหลังจากที่เราเข้ามาตักผลึกแล้วมันจะเร็วมาก จากประสบการณ์ที่ผมเคยทำในเรื่องของปฏิรูปองค์กรภายในก็ตาม องค์กรต่าง ๆ ข้างนอกนี้ถ้าไม่เริ่ม

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นิเวศ ๒๐/๒

จากตรงนั้นมันจะต้องเถียงเพราะว่ามันจะยึดติดกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งบางที่เรารู้บ้างไม่รู้บ้าง แต่ถ้าให้เกิดขึ้นเสียก่อนผมว่าจะเร็วมากในตอนหลัง เพราะทุกคนจะไม่ติดใจ เพราะสาระได้รับการตอบสนองไปก่อนแล้วครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ท่านประธานครับ ผม อัครวิทย์ สุมาวงศ์ นิดเดียวครับ เท่าที่ฟังท่านสมาชิกพูดมาในเรื่องของวุฒิสภา ก็พูดว่าการเข้าสู่ตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภานั้นก็มี พูดทั้งเลือกตั้งเลือกตั้งทางอ้อม และก็บางท่านก็พูดถึงเรื่องแต่งตั้งปนกับสรรหา คราวนี้เราก็ยังไม่ได้ตกลงกันว่า จะเอาอย่างไรแน่ แต่ถ้าดูจากข้อ ๑ ที่เราเขียนเอาไว้ หน้าจอก็คือควรเปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาใหม่ อันนี้ถ้าคงไว้แบบนี้ก็เท่ากับว่ายอมรับว่ามีการเลือกตั้งแน่นอน ตรงนี้น่าจะแก้ไขเป็น ผมไม่แน่ใจว่าควรเปลี่ยนแปลงระบบการเข้าสู่ตำแหน่งทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาใหม่ หรือว่าเอาเรื่องระบบการเข้าสู่ตำแหน่งไปเขียนตรงสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ชัดเจนว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นต้องเลือกตั้ง ควรเปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและระบบการเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ซึ่งอันนั้นจะเป็นเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าได้ ไม่เลือกตั้งก็เข้าได้ หรือสรรหาปนกันก็เข้าได้

เลขานุการ : ใต้ครับ ท่านครับ

ประธาน : ก็เป็นข้อคิดเห็นที่เราจะไปพิจารณากันก็แล้วกันนะครับ ในข้อ ๑ เกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งหรือว่าการเลือกตั้ง ก็เป็นข้อคิดอันหนึ่งเราจะได้ไปตกลงกัน เพื่อไม่ให้เสียเวลาต่อไปนี่ผมจะขอ ยังมีหลายท่านนะครับ ตั้งแต่ท่านวุฒิสถา ท่านศรีราชา ท่านพิสิฐ ท่านมานิจ ท่านคมสัน แล้วก็วันนี้ไม่ลืมหรือครับ ท่านสดศรีนะครับ ตามรายชื่อนี้ก็ขอเชิญท่านวุฒิสถา

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สตีมา ๒๑/๕

รองศาสตราจารย์วุฒิสสาร ตันไชย : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสสาร ตันไชย กรรมการการครับ กระผมขออนุญาตแสดงความเห็นต่อเรื่องสถาบันการเมือง ๔ - ๕ ประเด็นนะครับ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนอื่นผมคิดว่าจากที่ฝ่ายเลขาดำเนินการตรงนั้นผมเห็นด้วยนะครับ ก็คือว่าข้อใดที่เป็นข้อสรุป หรือเห็นตรงกันมากขึ้นก็ขึ้นไป แต่ว่าประเด็นที่ฝ่ายเลขาแจกเพิ่มเติมคือประเด็นการอภิปราย ซึ่งเป็นความเห็นของกรรมการ ผมคิดว่าอันนี้ทำดีแล้วนะครับ แล้วก็ผมอยากให้ทำทุกครั้ง เพราะว่าอย่างน้อยที่สุดก็จะเป็นข้อมูลประกอบที่จะทำให้คณะอนุกรรมการทั้งหลายได้เห็นรายละเอียดเพิ่มเติมนะครับ ซึ่งผมคิดว่าอันนั้นจะเป็นประเด็นที่มีความสำคัญนะครับ

ประการที่ ๒ ก็คือว่าผมคิดว่าการอภิปรายของผมอาจจะมีความซ้ำซ้อนกับหลายท่าน แต่ผมขอเรียนว่า ที่จำเป็นต้องพูดเพราะว่าเพื่อยืนยันว่าความเห็นนี้อาจจะมีความสอดคล้องกัน ผมขออนุญาตอภิปรายในประเด็นแรกที่เป็นความเห็นต่ออนุกรรมการก็คือเรื่องระบบของรัฐสภา นะครับ ผมเองยังมีความคิดว่าการมี ๒ สภานั้นยังมีความจำเป็นนะครับ ในส่วนที่เป็นวุฒิสภานั้นผมคิดว่าบทบาทที่สำคัญของวุฒิสภาควรแยกชัดเจนครับ ว่าบทบาทที่สำคัญของวุฒิสภาคือมีหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรองแล้วก็ทำหน้าที่เสนอกฎหมายได้ แต่เป็นการเสนอที่เป็นลักษณะที่เป็นการเสนอเพื่อหารือกับผู้แทนราษฎรและไม่ใช่เป็นอำนาจในการเสนอกฎหมายเอง ซึ่งตรงนี้อาจเราออกแบบให้วุฒิสภาเป็นอย่างนี้ ผมคิดว่าที่มาของวุฒิสภานั้นผมคิดว่า ถ้าถามความเห็นส่วนตัวผมเห็นว่าที่มาของวุฒิสภา ควรมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม ผ่านกระบวนการสรรหาและก็มี การเลือกตั้ง แต่หากมีความจำเป็นหลังฟังความคิดเห็นของประชาชน แล้วพบว่าถ้าทำแบบนี้ถอยหลังมากเกินไป ผมยังคิดว่าการเลือกตั้งที่ผสมระหว่างการเลือกตั้งโดยตรงที่มีวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งผมเสนอคล้าย ๆ กับท่านไพโรจน์ก็คือจังหวัดละ ๑ คน ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเลย กับส่วนที่ ๒ ก็คือกระบวนการที่ได้มาจากการสรรหา และการเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งควรจะมีสัดส่วนแตกต่างจาก ๗๕ นะครับ ในระบบอันนี้ทั้งหมดกระผมเห็นว่า เรื่องที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมก็คือว่าหากที่มาของวุฒิสภาหรือแม้แต่องค์กรอิสระในอนาคตที่จะอยู่ในอนุกรรมการชุดที่ ๓ มาจากกระบวนการสรรหาที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผมคิดว่าอาจจะต้องใช้สองคิดถึงวิธีการที่เมื่อหมดครั้งเทอมแล้วออกครึ่งหนึ่ง เพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบของวุฒิสภาและองค์กรอิสระ นะครับ อันนี้ก็จะทำให้ข้อข้องใจทั้งหลาย หรือบอกว่าคนคนนั้นมาจากการสืบทอดอำนาจของรัฐบาลนี้ ผมเชื่อว่ากระบวนการเขาออกครึ่งหนึ่งนี่ก็จะทำให้เกิดกระบวนการที่มีการเปลี่ยนทางเลือกอยู่ตลอดเวลาของระบบ ซึ่งบอกว่าไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เพราะฉะนั้นหากวุฒิสภานั้นมี ๒ ระบบ ก็คือมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนด้วย ผมคิดว่าอันนี้ข้อยาว แต่ถ้ามาจากกระบวนการสรรหา ผมคิดว่าควรมีแนวคิดในเรื่องของ

คณะกรรมการข้าราชการรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สตีมา ๒๑/๒

การที่อาจจะต้องมีการเอาออกครึ่งหนึ่งนะครับ แล้วก็มีการเลือกตั้งใหม่ ไม่อย่างนั้นก็จะ Take term กันตลอดในทุกครึ่งเทอม

ส่วนที่ ๒ ครับ ในส่วนที่เป็นสภาผู้แทนราษฎรนั้น ผมคิดว่าผมเองยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าไร เรื่อง Party list แต่ผมคิดว่าการลดจำนวน ส.ส. ลง หรือจะเพิ่มจำนวน ส.ส. ผมยังเห็นด้วยกับ ท่านอาจารย์ปกรณ์ว่าควรคำนึงถึงความสัมพันธ์กับประชาชนเป็นหลัก เพราะฉะนั้นในแง่ของสัดส่วน ตัวเลขที่พอเหมาะๆกับ ระหว่าง ส.ส. กับ ประชาชนนี้ผมคิดว่าอันนี้มีความสำคัญนะครับ แต่ในขณะเดียวกัน ผมคิดว่าตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองไม่ควรกำหนดเรื่องคุณสมบัติคือปริญญาตรี แล้วก็ไม่ต้องกำหนด วาระคือเป็นได้ตลอด

แต่ในส่วนที่ ๓ คือ คณะรัฐมนตรีนั้นผมคิดว่านายกรัฐมนตรีจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน นั้นหมายความว่ามาจาก ส.ส. นะครับ ควรกำหนดวาระชัดเจน และที่สำคัญผมคิดว่าอาจจำเป็นที่จะต้องกลับมาคิดถึงเรื่องของหลังพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วนี่ จะห้ามทำอะไรหรือประกอบธุรกิจอะไรสักนานหน่อย เพื่อที่จะทำให้ ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ครับ ว่า ถ้าเป็นระบบ GFMS คนที่จะเห็นตัวเลขหรือเห็นระบบงบประมาณทั้งหมดของประเทศแล้วเข้าใจทั้งหมดก็คือ นายกรัฐมนตรีครับ เพราะฉะนั้นคนคนนี้ถ้ากลับไปประกอบธุรกิจก็แน่นอนครับ เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะฉะนั้นผมคิดว่าควรชัดเจนนะครับว่า ถ้าอยากเป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องเสียสละในเรื่องของธุรกิจ เพราะฉะนั้นหลักคิดเรื่องประโยชน์ทับซ้อนหลังพ้นตำแหน่งคิดว่าต้องทิ้งระยะเวลาที่นานพอสมควร ที่จะไม่ให้สามารถเข้ากลับมาสู่วงการเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางธุรกิจได้นะครับ

ประการที่ ๓ ที่ผมขออนุญาตกราบเรียนก็คือในเรื่องของพรรคการเมืองครับ ผมคิดว่า ในส่วนนี้ในกรอบการพิจารณาเรื่องสถาบันการเมืองนี้ไม่ได้พูดถึงประเด็นเรื่องพรรคการเมืองเลย-----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพทาย ๒๒/๕

ผมคิดว่าเจตนารมณ์สำคัญก็คือการทำให้พรรคการเมืองนั้นกลายเป็นสถาบันการเมืองที่แท้จริง เป็นพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์และมีการสร้างทางเลือกให้กับประชาชนเชิงนโยบายให้ได้ รวมทั้งต้องเป็น พรรคการเมืองที่เข้มแข็ง เพราะฉะนั้นในการพิจารณาผมคิดว่าต้องเขียนให้ชัดเจนเรื่องเจตนารมณ์ของ การเกิดและการอยู่ของพรรคการเมือง ที่ผ่านมามีพรรคการเมืองง่ายแต่โตยาก กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองว่าด้วยกองทุนอุดหนุนพรรคการเมือง อุดหนุนพรรคใหญ่ครับ พรรคเล็ก โตไม่ได้ ในขณะที่ตอนเกิดเป็นพรรคเกิดง่าย เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต้องทำความเข้าใจว่าถ้าต้องการให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งจริง พรรคการเมือง เกิดง่ายแล้วจะเติบโตได้อย่างไร ต้องตั้งคำถามว่าพรรคการเมืองที่ไม่ส่งคนลงสมัครผู้แทนราษฎรเลย ถือเป็นพรรคการเมืองหรือไม่ ถ้ามีสถานะเป็นพรรคการเมืองและจะมีกองทุนต่อไปก็ต้องอุดหนุน เพราะฉะนั้นถ้าเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองผมคิดว่าเราอาจจำเป็นที่จะต้องกลับมา ทบทวนเชิงเจตนารมณ์นะครับ และการทำให้พรรคการเมืองเข้มแข็งกระผมยังเห็นว่า ส.ส. ควรต้องสังกัด พรรคการเมือง แต่เห็นด้วยกับการที่เปิดโอกาสให้ ส.ส. นั้นเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองได้ โดยกำหนด เงื่อนไขเฉพาะระบบปกติก็คือว่า ซึ่งฝ่ายเลขาก็เคยแถลงไปว่าถ้าเกิดยุบสภาก็อาจจะลดเวลาลงเพื่อเปิด โอกาส หรือหมดวาระตามปกติก็ลดเวลาลงเพื่อเปิดโอกาส อันนั้นผมเห็นด้วยนะครับ

อีกส่วนหนึ่งในเรื่องพรรคการเมือง ผมคิดว่าพรรคการเมืองถ้าเรามุ่งจะให้มันเป็นสถาบัน ทางการเมือง เหตุอันเป็นเหตุของการยุบพรรคต้องเป็นเหตุที่มีความล่อแหลมต่อประชาธิปไตยและ ความมั่นคง กระผมเห็นพรรคการเมืองบางพรรคถูกยุบพรรคด้วยการไม่ได้ส่งเอกสารทางธุรการแต่ถูก ยุบพรรค กระผมคิดว่าอันนี้เป็นการมองเจตนารมณ์ของพรรคการเมืองที่คลาดเคลื่อน เราไปมอง พรรคการเมือง ความสำคัญของพรรคการเมืองอยู่ที่ระบบธุรการ เพราะฉะนั้นถ้าเรามองอย่างนี้ต้องคำนึงถึง การเป็นสมาชิกพรรค การมีอุดมการณ์ การมีสาขาพรรค เพราะฉะนั้นกระบวนการและเหตุอันควรยุบพรรค นั้นควรเขียนให้ชัดเจนว่าเหตุใดบ้างที่จะยุบพรรคได้ พรรคการเมืองไม่ควรยุบได้ง่าย อันนั้นจะส่งเสริมให้ เกิดสถาบันทางการเมืองชัดเจนนะครับ

ประการที่ ๕ ครับท่านประธาน ผมขออนุญาตเรียนความเห็นในส่วนของการเสริมสร้าง ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นส่วนสำคัญในการที่จะมีความเข้มแข็งทางนิติบัญญัติและส่งเสริมพรรคการเมือง แต่ผมยังคิดว่าควรกำหนดแนวทางหรือกลไกต่าง ๆ ที่จะทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นทำหน้าที่ในการ ออกกฎหมายให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้ผมยกตัวอย่างครับว่าการลงมติรับพระราชบัญญัติ หรือออกพระราชบัญญัติ ควรมีส่วนร่วมของ ส.ส. ครึ่งหนึ่งของสมาชิก ไม่ใช่สัดส่วนขององค์กรประชุม อันนั้น จะสะท้อนให้เห็นว่านิติบัญญัติกำลังทำหน้าที่นิติบัญญัติอย่างแท้จริง ๆ ไม่ใช่นิติบัญญัติทำอะไรก็ได้ และก็ไม่อยู่ในห้องประชุม และถึงเวลาลงมติก็มีเท่าไรก็ลงมติเท่านั้น กฎหมายบางฉบับอาจจะผ่านด้วย

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พทหาย ๒๒/๒

เสียง ๖๐ - ๗๐ คะแนน ซึ่งผมคิดว่าหลักการอย่างนี้ไม่ได้ทำให้นิติบัญญัติเข้มแข็ง เพราะฉะนั้นกลไกพวกนี้ควรถูกกำหนดเอาไว้ จะเป็นกฎหมายลูกหรือจะเป็นเจตนารมณ์ในรัฐธรรมนูญนั้นผมคิดว่ามีความจำเป็น
ประการสุดท้ายครับท่านประธาน ผมคิดว่าในเรื่องของการตรวจสอบฝ่ายบริหาร ผมคิดว่าต้องทำได้ง่ายและจะเชื่อมโยงกับประเด็นของอนุกรรมการชุดที่ ๑ ก็คือการเปิดการเมืองภาคประชาชนในการตรวจสอบ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าอาจจะมีความจำเป็นในเรื่องของการออกกติกากฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องจริยธรรมนักการเมือง นั้นหมายความว่าคนที่ผิดทางการเมืองนั้นไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้าชื่อถอดถอนก็สามารถที่จะมีความผิดได้ รวมทั้งอาจจะจำเป็นที่จะต้องออกกติกากฎหมายในเรื่องของการสนับสนุนเงินให้กับพรรคการเมือง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง Political finance ทั้งหมดอาจจะต้องกลับมาทบทวนว่าพรรคการเมืองจะรับการสนับสนุนได้อย่างไร ตรงนั้นจะสะท้อนทำให้เห็นว่าสถาบันทางการเมืองนั้นมีความเข้มแข็ง

ประการสุดท้ายครับท่านประธาน ผมเห็นด้วยกับเรื่องของการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดมาตรการหรือกลไกที่จะปกป้องระบบคุณธรรมของข้าราชการที่พยายามทำถูกต้อง ว่าเราควรมีหลักและแนวปฏิบัติ อย่างน้อยที่สุดรัฐธรรมนูญควรกำหนดแนวทางให้ข้าราชการมีหลังพิงครับ ถ้าหากการเมืองแทรกแซงในการปฏิบัติแล้วทำให้ข้าราชการนั้นต้องมีปัญหาในแง่ของการทำงานครับ กราบขอบพระคุณครับ

ประธาน : ท่านศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : ขอบคุณท่านประธาน ผม ศรีราชา เจริญพานิช นะครับ ที่จริงหลายเรื่องที่ท่านกรรมาธิการได้เรียนไปแล้ว ผมเองผมอยากขอเน้นนิดเดียวครับในเบื้องต้นก็คือว่า ผมคิดว่าการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้มันเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง และจะเป็นจุดผกผันนะครับในการที่จะเปลี่ยนอะไรหลาย ๆ อย่าง -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วัดโพธิ์ ๒๓/๕

ผมจึงอยากจะเรียนเน้นเหมือนอย่างที่คุณวิทยานะครับ ที่ได้พูดไปเมื่อสักครู่แล้วว่าเราคงจะต้องใช้รัฐธรรมนูญเป็นตัวกลไกในการแก้ปัญหาบ้านเมืองที่มันเกิดขึ้น แล้วก็นับวันผมยิ่งว่ามันจะมีปัญหา มากขึ้น ๆ นะครับ ประการสำคัญที่ผมคิดว่าเรื่องที่จะต้องดูแลอย่างยิ่งนะครับที่มันเป็นเหตุทำให้ทุกอย่าง มันเป็นอย่างทุกวันนี้ก็คือเรื่องของระบบการศึกษา ที่เมื่อสักครู่ท่านสมาชิกบางท่านได้พูดถึงว่าทำไม มาเลเซีย สิงคโปร์มันดีกว่าเรา ที่จริงพูดได้อย่างเดียวครับ คือระบบการศึกษาเขาดีกว่าเราตอนนี้ทำให้เขาได้ คนที่มีคุณภาพ แล้วในเมื่อคนที่มีคุณภาพเข้ามาทำงาน เข้ามาบริหารบ้านเมืองทุกอย่างมันก็จะดีขึ้นนะครับ คุณภาพอย่างเดียวยังไม่พอก็คงจะต้องพูดเน้นหนักถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้วย ซึ่งเวลานี้เราอ่อนมาก ๆ เวลานี้ นะครับเรามองเห็นว่าคนที่มีเงินเท่านั้นหรือคนที่มีอำนาจเท่านั้นที่จะเป็นคนที่มีความเสี่ยงใหญ่ นะครับ ในบ้านเมืองนี้ แต่คนที่มีคุณธรรมกับไม่มีใครเหลียวแลนะครับ เพราะฉะนั้นปัญหาผมว่าตรงนี้ต้องเป็น ประเด็นสำคัญในการที่ว่าทุกอย่างที่เราคิดนี่นะครับมันต้องโยงเข้าสู่จุดนี้ที่จะแก้ข้อด้อยหรือข้อที่มีปัญหา ซึ่งเราไม่ได้พูดกันมาในระยะเวลาอันยาวนานนะครับ ผมคิดว่าอันนี้เป็นปัจจัยสำคัญ

ประการที่ ๒ ผมคิดว่าการที่จะร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา นะครับ ผมยังอยากมองเห็นภาพของ รัฐธรรมนูญนี้ว่าจะไปแก้อะไรตรงไหนบ้าง ผมมองเห็นภาพ Scenario อันหนึ่งที่ผมมองเห็น ๆ นะครับว่า เวลานี้การได้มาซึ่งตำแหน่งทางการเมือง นะครับ ก้าวขึ้นมาสู่นายกรัฐมนตรีผมว่าไม่ช้าไม่เร็ว นะครับมันจะ กลายเป็นบันได ๓ ขั้น ขั้นที่ ๑ มาจากการเลือกตั้งของ อบต. ขั้นที่ ๒ นะครับก้าวขึ้นมาอีก Step หนึ่งก็คือ เลือกตั้งระดับจังหวัด อบจ. แล้วก็สุดท้าย นะครับคนเหล่านี้ก็จะก้าวขึ้นมาในระดับชาติ เพราะฉะนั้นตรงนี้ ผมยังไม่แน่ใจ นะครับว่ามันจะเกิดขึ้นหรือเปล่า แต่ผมตั้งสมมุติฐานว่ามีความน่าจะเป็นสูง ถ้าเมื่อเรา มองเห็นภาพของ อบต. ซึ่งปัจจุบันนี้ผมอยู่ในองค์กรที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากก็จะเห็นว่ามันมีการทุจริต คดโกงกันมหาศาลเหลือเกินทุกอย่างที่เป็นเงินงบประมาณ อบต. ต้องการสร้างทุกอย่างที่อยู่ในของตัวเอง เพื่อตัว อบต. นั่นเองครับ ได้มีส่วนอย่างยิ่งในการที่จะเป็นผู้รับเหมาเสียเอง นะครับ เพราะฉะนั้นปัญหา อย่างนั้น นะครับมันเป็นปัญหาพื้นฐาน รากฐาน ถ้าเมื่อเรามองแต่เรื่องของระบบอย่างเดียวนะครับ เรื่องของ กลไกอย่างเดียวนะครับมันก็จะไม่สามารถที่จะไปเยียวยาแก้ไขปัญหาได้ เพราะฉะนั้นกราบเรียนท่าน หลาย ๆ ท่านด้วยความเคารพ นะครับว่า ทฤษฎีรัฐธรรมนูญ ทฤษฎีการเมือง การปกครองต่างประเทศ ผมยังกราบเรียนว่าไม่สามารถเอามาใช้ได้ตรง ๆ กับบ้านเรา มันไม่เข้ากับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ความคิดเห็น เพราะฉะนั้นตรงนี้มันต้อง Blend ครับมันจะต้องดู แล้วในขณะที่ร่าง นี่ นะครับมันต้องคิดไปล่วงหน้าด้วยว่าร่างอย่างนี้แล้วมันมีความอะไรที่มันจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ นะครับ แล้วต้องคิดไปล่วงหน้าด้วยครับ ไม่ใช่ร่างโดยคำนึงถึงหลักประชาธิปไตยอย่างเดียว ซึ่งอันนี้ ผมกราบเรียนว่าผมก็เคารพในหลักประชาธิปไตย แต่ถ้าเมื่อเห็นอยู่ชัด ๆ แล้วนี่ครับร่างแล้วมันจะ ออกเป็นอย่างนี้มันจะบิดเบือนมันจะไม่ไป แล้วท่านยังจะดันทุรังเอาอีกผมว่ามันไม่ใช่ เราจะเสียเวลา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วุฒิสภา ๒๓/๒

เปล่าประโยชน์นะครับที่เรามานั่งกันอยู่ ณ ที่นี้ครับ เพราะฉะนั้นกราบเรียนด้วยความเคารพว่า มันต้องดู
 นะครับบริบทที่ใกล้เคียงอย่างพินิจวิเคราะห์ด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นเนื่องจากตัวหลักการ ๒ เรื่องที่ผมได้
 กราบเรียนไปแล้วว่ามันต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม สอดคล้องกับ
 ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนนะครับ ซึ่งส่วนใหญ่ผมใช้คำว่า การศึกษายังไม่ค่อยจะถึงนะครับ
 เพราะฉะนั้นเวลานี้ผลที่มันเกิดขึ้นก็คือ เราถูกรอบงำโดยทุนนิยมอย่างมหาศาล อย่างชนิดไม่รู้จะถอนตัว
 ขึ้นหรือเปล่าครับ และระบบนี้มันเกิดขึ้นนะครับเขาก็เอาไปโฆษณาว่าอันนี้คือความอยู่รอดของ
 ประเทศไทย ซึ่งผมเองผมมองไม่เห็นว่ามันจะอยู่รอดได้อย่างไร คือมันอยู่รอดด้วยคนเพียงไม่กี่ ๑๐ ตระกูล
 แต่คนจนทั่วไปนะครับก็ยังจนต่อไปอย่างดกदानแล้วไม่มีโอกาสที่จะก้าวขึ้นมาสู่ระบบที่จะมีสีมตาอัปาก
 ด้้นะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคิดอย่างหนักว่ารัฐธรรมนูญจะสามารถเปลี่ยนแปลง
 วิถีชีวิตของคนนี้ได้อย่างไร ผมว่าตัวนี้เป็นโจทย์หลักที่สำคัญ ระบบอะไรต่าง ๆ ที่ว่ากันมานี้ครับผมว่า
 มันเป็นกลไกปลีกย่อย -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จชริการณ ๒๔/๑

ผมว่ามันเป็นกลไกซึ่งผมไม่แน่ใจนะครับ ท่านบอกว่าเวลานี้มันอาจจะทำแล้วมัน Work แต่พอท่านกำหนดลงไปรัฐธรรมนูญจริงมันไม่ Work เพราะอะไร เพราะท่านไม่ได้คิดอย่างรอบคอบ ท่านต้องตั้ง Scenario ให้ได้ และต้องตั้งด้วยว่าถ้าเผื่อเป็นอย่างนี้มันมีความเป็นไปได้ที่จะไปทางไหน อย่างไร และต้องเตรียมตัวไว้ล่วงหน้าว่าท่านจะต้องแก้ไขอย่างไรด้วย เพราะฉะนั้นโดยความเคารพต่อท่านสมาชิกทั้งหลายที่ได้กล่าวนามไปแล้วนะครับ ได้กล่าวอะไรไปแล้ว ผมอยากจะเรียนว่านายกผมเห็นค้านกับท่าน ผมว่าไม่จำเป็นจะต้องมาจาก ส.ส. เพราะว่าผมคิดว่าในกระบวนการที่ได้มาซึ่ง ส.ส. นั้น ส.ส. เป็นตัวแทนของคนทั้งชาติ เพราะฉะนั้นหาก ส.ส. จะลงมติว่าใครสมควรเป็นนายกผมว่านั่นก็คือประชาชนทั้งหมดเห็นว่าเป็นคนเหล่านั้นควรจะเป็น เพราะฉะนั้นท่านไปจำกัดตัวนี้ก็เป็นนักการเมืองพยายามจำกัดตัวนี้ว่าเขาเลือกตั้งลงทุนไปเยอะแล้ว เขาจะต้องได้สิ่งที่เขาจะต้องตอบแทนคืนมา ก็คือจะต้องได้ตำแหน่ง ต้องได้โอกาสที่จะไปทำธุรกิจ ที่จะไปทำอะไร ๆ นะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็จะเป็นที่มาว่าอย่างไรก็ตามเมื่อเข้าไปสู่ Channel นี้แล้ว เขามาด้วยความยากลำบาก เขามาด้วยความเหนื่อย ผมถามว่าใครให้ท่านมา ท่านต่างหากละสมัครมาเอง ท่านต่างหากที่ทุ่มทุนทุ่มรอน เงินทองคำใช้จ่ายมาเยอะแยะ ผมไม่ได้ต้องการให้ท่านมา ท่านอาสาสมัคร เพราะฉะนั้นอย่ามาพูดว่าเหนื่อย เข้ามาเหนื่อย และต้องจำกัดไม่ให้คนอื่นเข้ามาเป็น ถ้าเผื่อบังเอิญวันใดวันหนึ่งได้ ส.ส. ส่วนใหญ่ที่ช่วยมา ท่านก็ต้องมีคณะรัฐมนตรี มีนายกช่วย ๆ หมดยังนั้นหรือ ผมว่ามันเป็นไปตามเพลงของ ส.ส. ที่เขาพยายามจะบรรเลงเพื่อที่จะตีกรอบให้ว่าต้องมาจากเลือกตั้งเท่านั้นถึงจะเป็นนายกได้ ผมว่าไม่จำเป็น ถ้าเผื่อเขาสามารถ พรรคการเมืองนั้นมี Majority ได้ อยากรู้ก็ตามนายกก็ต้องมาจาก ส.ส. หรือจากตัวหัวหน้าพรรคอยู่ดี ผมว่าอย่างนี้ แต่ถ้าเมื่อไรก็ตามที่พรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดไม่มี Majority มันก็จะเกิดปัญหาแล้ว มันไม่ใคร ถ้าเผื่อท่านคิดว่าถ้าเผื่อเราเลือกพรรคการเมืองหรือเลือกตัวบุคคลด้วยนโยบายและคุณสมบัติแล้ว ผมว่าตัวนั้นเป็นตัวที่จะ Reflect อะไรได้ว่าคนเหล่านั้นควรจะเข้ามาทำอะไร อย่างไร แต่ถ้าเผื่อสมมุติว่ามันไม่เป็นตามนั้น ก็เท่ากับการเลือกตั้งนี้มันล้มเหลว เพราะเราไม่ได้ตัวแทน ไม่ได้ ส.ส. ที่มีคุณภาพ เพราะฉะนั้นเราก็จะได้รัฐบาลที่ไม่มีคุณภาพด้วย เราได้นายกที่ไม่เหมาะสมด้วย เพราะฉะนั้นมันเป็นการจำกัดสิ่งต่าง ๆ ที่จะให้คนดี คนซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาบริหารบ้านเมือง

ประการถัดมานะครับที่ผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่าเรื่องของวุฒิสมาชิกนะครับ ผมเองเห็นว่าถ้าเผื่อเลือกตั้ง ผมเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะว่ายี่รัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วนะครับ คุณสมบัติของวุฒิสมาชิกกับ ส.ส. ต่างกันแค่เรื่องอายุอย่างเดียว ๑๐ ปี ทำไมจะต้องไปเสียเงินอีก เลือกวุฒิสมาชิกอีก ๒๐๐ ที่ให้มานั่งให้เปลืองเงินแผ่นดิน เพราะฉะนั้นมันต้องการความต่างครับ ต่างคืออะไร วุฒิสมาชิกจะต้องมากลั่นกรองกฎหมาย คนจะกลั่นกรองกฎหมายไม่ใช่ว่าคนธรรมดาที่จะมาสมัครแล้วก็เลือกตั้งได้รับเลือกตั้งแล้วก็เป็น นาย ก นาย ข นาย ค ผมว่าคนที่กลั่นกรองกฎหมายได้ต้องมีความรู้และต้องมี

คณะกรรมการข้าราชการรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิราภรณ์ ๒๔/๒

ประสบการณ์ อาจจะเป็นข้าราชการระดับสูงหรือจะเป็นนักธุรกิจที่จะมาจากองค์กรต่าง ๆ
สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้าหรืออะไรก็สุดแล้วแต่ แต่ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติที่ดีกว่าและเหนือกว่า
ที่จะมีวุฒิภาวะนะครับ มีความรู้ มีประสบการณ์ในการที่จะดูว่ากฎหมายอันนี้ต่อไปจะมีผลกระทบอย่างไร
เพราะมีฉะนั้นแล้ววุฒิสมาชิกที่มารุ่นที่แล้วก็มีปัญหาเยอะพอสมควร บางคนก็ไม่ได้มีความรู้ความสามารถ
อะไรแต่ก็อยากจะแสดง เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ก็ทำให้กฎหมายเหล่านี้ถูกแก้ ถูกรื้อ ทั้ง ๆ ที่ทำมาดีแล้ว
ผ่านการพิจารณาอย่างดีแล้วจากกฤษฎีกา จากตัวหน่วยงานต่าง ๆ อันนี้เพียงแต่เพื่อแสดงว่าข้านี้
มีความรู้ และก็มีวุฒิที่จะแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ซึ่งผมว่ามันก็เป็นปัญหาคะครับในทางที่
ปฏิบัติอยู่ในเท่าที่ผ่านมา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วัชรวิ ๒๕/๑

ประการสุดท้ายที่ผมอยากจะกราบเรียน จะได้ให้เวลาท่านอื่นได้อภิปรายด้วย ก็คือผมว่าการกำหนดคุณสมบัติของ ส.ส. กิติ หรือของ ส.ว. กิติ ส.ส. ผมเห็นด้วยครับว่าไม่ควรที่จะกำหนดวุฒิปริญญาตรี โรงพิมพ์ปริญญาบัตรของท่านชัชชัยก็ได้หมดความหมายลงไป แล้วพวกที่พยายามที่จะหาวุฒิ ไปซื้อวุฒิปลอมเพื่อที่จะไปเข้าก็จะได้เลิกปัญหา ผมเป็นกรรมการอยู่กับทาง ส.ช. พอตัวนี้เกิดขึ้น วุฒิปลอมมาก่อนเพื่อนเลย ส.ส. นครนายกโดนก่อนเพื่อน เพราะฉะนั้นต่อไปนี้ตรงนี้ไม่สำคัญ แต่สำหรับกรณีของ ส.ว. ผมว่าต้องกำหนดคุณสมบัติที่สูงขึ้นด้วย เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับที่ผมอภิปรายไปเมื่อคืนนี้ว่า ให้คนเหล่านี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจริง ๆ และสามารถมีความรู้ ประสบการณ์ที่จะมาช่วยได้ ที่จะมาช่วยตกแต่งกฎหมายเหล่านั้นให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ผมว่าการกำหนดคุณสมบัติของแต่ละประเภทของ ส.ส. ส.ว. ก็ตามที่จะมี ผมก็ต้องฝากท่านกรรมการในคณะที่ ๒ ที่คงจะต้องช่วยกรุณาดูส่วนนี้สักนิดนะครับ เพื่อที่จะให้ได้คนที่ดีจริง ๆ ที่จะเข้าไปทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ ไม่ใช่เป็นประเภทที่คุณขอมาหรือว่าคนโน้นคนนี้มา เพราะฉะนั้นในส่วนท้ายที่ผมอยากจะเน้นก็คือ ระบบของวุฒิสมาชิกที่จะได้มา ถ้าเผื่อจะพบกันครึ่งทาง ก็อาจจะให้เป็นในรูปที่ว่ามีการสรรหาได้ แต่โดยมีวิธีการหรือกลไกที่ดีพอ ในการที่จะทำให้ได้คนที่ดีและมีประสบการณ์มาช่วยในการบริหารราชการแผ่นดิน ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เทียนท่านพิสิฐ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม นายพิสิฐ ลี้อาธรรม อันที่จริงผมเองก็อยู่ในคณะอนุกรรมการชุด ๒ นะครับ ซึ่งก็คงจะสามารถที่จะไปพูดในชุดนั้นได้ แต่ว่าในที่ประชุมแห่งนี้ ผมขออนุญาตใช้เวลาท่านสักเล็กน้อยในการเสนอความคิดในด้านหลักการที่เป็นภาพกว้าง ซึ่งผมคิดว่าประเด็นนี้ยังไม่ได้ยินจากหลายท่านที่ได้อภิปรายไปแล้วก่อนหน้านี้ ผมคิดว่าปัญหาสำคัญในบ้านเราขณะนี้ในเรื่องระบอบประชาธิปไตย ก็คือว่าประชาชนหรือว่าผู้ที่เกี่ยวข้องไปถึงว่าประชาธิปไตยคือการเลือกตั้ง แล้วก็ส่วนอื่น ๆ ก็จะมีการละเลยมองข้ามกันไป ซึ่งที่จริงว่าไปแล้วประเทศในเอเชียที่อ้างว่ามีระบอบประชาธิปไตยที่ดีที่สุดก็คืออินเดียนกับฟิลิปปินส์ เราก็ได้เห็นแล้วว่าผลต่อประชาชน ถ้าดูแต่เฉพาะเลือกตั้งอย่างเดียวเป็นอย่างไร อย่างในกรณีของฟิลิปปินส์ ขอบภัยที่ต้องเอ่ยนาม ก็คือก่อนที่สมัยมาร์คอสมาเป็นประธานาธิบดี ฟิลิปปินส์มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าประเทศไทยในแง่ของ GDP มีฐานะทางด้านอื่น ๆ ในแง่ของสังคมโลก ที่ถือได้ว่าก้าวหน้ากว่าประเทศไทย แต่หลังจากที่ระบอบมาร์คอสเข้ามา แม้ว่าเขาจะพ้นอำนาจไปแล้วกว่า ๒๐ ปี ก็ปรากฏว่าปัญหาของฟิลิปปินส์ก็ยังไม่จบ มาถึงขณะนี้ปรากฏว่าประเทศนั้นมี GDP เหลือเพียงครึ่งเดียวของประเทศไทย มีคนฟิลิปปินส์เองที่ไม่มืงานทำและต้องไปหางานทำต่างประเทศกว่า ๑๐ ล้านคน นี่ก็คือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นจากระบบการเมืองที่เป็นระบบอุปถัมภ์ ระบบที่มี

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิรี ๒๕/๒

การเลือกตั้งประธานาธิบดี แล้วประธานาธิบดีก็อาศัยระบบพวกพ้อง ระบบอุปถัมภ์เลี้ยงดูสมาชิกในสภา มีการเล่นพรรคเล่นพวก อันนี้เราได้ยินมากจากคนของฟิลิปปินส์ แล้วก็มีการวิจัยเรื่องนี้กันมากมาย เพราะฉะนั้นนี่คือความน่าเป็นห่วง ถ้าเกิดเราคิดว่าปัญหาของบ้านเราจะแก้ได้โดยการเลือกฝ่ายบริหาร โดยตรง ซึ่งผมขอยกตัวอย่างของฟิลิปปินส์

ที่ผ่านมา ผมเองก็ไม่ใช่นักรัฐศาสตร์ แต่ผมก็ได้เรียนรู้จากนักรัฐศาสตร์ว่ามี ๓ อำนาจ ที่เป็นอิสระและคานอำนาจต่อกัน ก็คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจฝ่ายบริหาร และอำนาจฝ่ายตุลาการ แต่ที่จริง ๆ แล้วในประเทศไทย อำนาจที่แท้จริงที่เกิดขึ้น ผมคิดว่ามีเพียง ๒ อำนาจ ก็คืออำนาจฝ่ายตุลาการ ซึ่งท่านมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและพยายามจะคานอำนาจกับอีกด้านหนึ่ง แต่ที่อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารที่ผ่านมา ผมเห็นว่าเป็นอำนาจเดียวกัน ผมยกตัวอย่างกรณีของกฎหมายภาษีสรรพสามิตที่เก็บจากโทรคมนาคม เป็นตัวอย่างของสิ่งที่มีอำนาจต้องการ อำนาจฝ่ายบริหารต้องการเพื่อประโยชน์ของธุรกิจของตัวเอง แล้วก็ไปออกกฎหมายในสภานิติบัญญัติ ในรัฐสภา จนกระทั่งผ่านเป็นกฎหมายมาได้ เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วผมมองว่าอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหาร แท้ที่จริงแล้วในบ้านเราแยกกันไม่ออก -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นภา ๒๖/๑

ขณะเดียวกัน สสร. ปี ๒๕๔๐ นี้ ท่านก็ไปเข้าใจว่าจะให้ประเทศไทยก้าวหน้ามีเศรษฐกิจที่มั่นคง ต้องให้อำนาจของฝ่ายบริหารให้มากขึ้น ก็เลยพยายามไปสร้างกลไกต่าง ๆ ให้มีนายกที่ไม่สามารถที่จะไปแตะต้องได้ อันนั้นก็เป็นที่มาอันหนึ่งของวิกฤติในปีที่แล้ว ซึ่งโชคดีที่เราที่ผ่านช่วงนั้นมาได้ มีฉะนั้นแล้วเศรษฐกิจและสังคมไทยก็คงจะต้องยุ่งยากมากไปกว่านี้ เพราะฉะนั้นประเด็นหลักที่ผมอยากจะนำเสนอให้ท่านสมาชิกได้พิจารณานะครับ ก็คือว่าเราจะสร้าง ๓ อำนาจให้กลับมาคานอำนาจต่อกันได้อย่างไร ผมถือว่าอำนาจฝ่ายตุลาการท่านมีความอิสระดีอยู่แล้ว แต่ประเด็นหลักก็คืออำนาจของนิติบัญญัติและอำนาจฝ่ายบริหารนี้ เราต้องยอมรับว่าฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติจริง ๆ ก็คือพวกเดียวกัน เมื่อมีการเลือกตั้งมาแล้ว ในการทำอะไรก็ตามก็เป็นพวกเดียวกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะให้ มี ๓ อำนาจ อีกอำนาจหนึ่งที่จะทำงานได้ แล้วก็มีความที่เข้มแข็งได้ก็คืออำนาจฝ่ายค้าน จะเป็นรัฐบาลชุดไหนก็แล้วแต่ในอนาคตที่จะเกิดขึ้นนี้ เมื่อเขาขึ้นมาเป็นรัฐบาลแล้วเขาจะคุม ส.ส. ได้ คุมแม้กระทั่ง ส.ว. ถ้าเกิด ส.ว. มีอำนาจ เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีอำนาจอีกอำนาจหนึ่งที่จะมีบทบาทได้อย่างไร ก็คือฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นประเด็นหลักในการแก้ไขในคราวนี้ที่ผมอยากจะขอเรียนไว้ นะครับ คือจะสร้างกลไกในการ มี ๓ อำนาจที่จะคานต่อกัน โดยเฉพาะอำนาจของฝ่ายค้านในรัฐสภาได้อย่างไร ที่จะให้ประเทศไทย ได้มีระบบการเมืองที่โปร่งใส มีระบบการทำงานที่มั่นคง

ประการสุดท้ายที่ผมอยากจะขอนำมากราบเรียนในที่นี้นะครับ เรื่องของรูปแบบจริง ๆ แล้วผมไม่อยากเสียเวลาท่านสมาชิกในเรื่องรูปแบบ แต่เนื่องจากมีหลายท่านได้อภิปรายมา ผมเลยจะขอตั้งข้อสังเกตในเรื่องรูปแบบ ๓ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ ผมจะขอ Comment ในเรื่องของ Party list หลายท่านได้พูดถึงปัญหาของ Party list ผมเห็นด้วยนะครับ แต่ถ้าหากเราไปปิดกั้นไม่ให้มี Party list เราก็จะมีคุณแอบขึ้นมามากมาย ซึ่งแฝงอยู่ในระบบการเมือง ซึ่งเราคงจะห้ามไม่ได้ แทนที่จะเปิดตัวขึ้นมาให้ชัดเจนว่าใครเป็นใคร เขาก็จะแอบอยู่ในกลไกของพรรคนั่นเอง เป็นนายทุนอยู่ข้างหลัง ซึ่งเราคงจะมีปัญหาอีกมากมาย อันนี้คือข้อสังเกตประการที่ ๑

ประการที่ ๒ เรื่องของวุฒิสมาชิกของรัฐสภา ไม่ว่าจะเป็นสภาผู้แทนราษฎรหรือจะเป็นวุฒิสภาก็แล้วแต่นะครับ ถ้าหากเราจะไม่ประสงค์ให้มีเรื่องของปริญญาเข้ามาเกี่ยวข้อง ผมก็อยากจะทำความเข้าใจไปถึงรัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๕ ฉบับแรกของเรานะครับ มีมาตรา ๑๑ ซึ่งเขียนเอาไว้ว่าคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้แทนประเภทที่ ๑ คือข้อที่ ๑ สอบไล่วิชาการเมืองได้ตามหลักสูตร ซึ่งสภาจะได้ตั้งขึ้นไว้ ผมก็อยากจะขอว่าหากท่านจะไม่ให้มีวุฒิสมาชิกของรัฐสภาเกิดขึ้น อย่างน้อยก็ขอให้หลักประกันว่าท่านที่จะเข้ามาแล้วมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของระบบการเมืองการปกครอง เรามีสถาบันพระปกเกล้า ขึ้นมาแล้ว โดยรัฐสภาตั้งขึ้นมา ก็น่าจะต้องมีหลักสูตร เพื่อให้ใครก็แล้วแต่ที่จะมาเป็นสมาชิกหรือสมัครเป็น

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นภา ๒๖/๒

สมาชิกไปเลือกตั้ง ควรจะต้องมีความรู้โดยผ่านหลักสูตรนี้ขึ้นมา อันนี้คือเป็นประการที่ ๒ ที่อยากจะขออนุญาตยกขึ้นมา

ประการที่ ๓ ก็คือเรื่องของอำนาจของวุฒิสมาชิก วุฒิสมาชิกนี้ถ้าเรายิ่งให้อำนาจหรือมีบทบาทมากเท่าไร ก็จะเป็นทางนำไปสู่การที่ฝ่ายบริหารหรือผู้ที่ยังปกครองเข้ามาจูนวาย หรือเข้ามาครอบงำมากเท่านั้น อันนี้ขออนุญาตตั้งเป็นข้อสังเกต ส่วนในรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ส.ส. ก็คน จะมีอันอื่นอะไรหรือไม่ ผมคิดว่าเป็นเรื่องปลีกย่อยที่จะนำไปสู่การอภิปรายในจุดย่อยได้ครับ ขออนุญาตเรียนเท่านั้นก่อนครับ

ประธาน : เหลืออีก ๔ ท่านนะครับ คือท่านมานิจ ท่านคมสัน ท่านสดศรี แล้วก็ท่านวิชา ก็คิดว่าพอครบ ๔ ท่านนี้แล้ว ก็อยากจะขออนุญาตเลื่อนไปในวันอังคารนะครับ ตามที่เราเคยกำหนดกันได้ หรือว่าท่านจะต่อเลยไม่รับประธานอาหาร

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ท่านประธานครับ วันนี้เราอยากจะให้จบทั้ง ๓ กรอบเลยนะครับ เพราะว่าบ่ายนี้จะเริ่มประชุมคณะย่อยแล้ว เราจะได้แนวคิด ผมคิดว่าเราคงจะใช้เวลาอีกไม่มากเท่าไร ถ้าเลื่อนเป็นวันอังคารหน้ามันจะช้าไปครับ ประกอบกับคณะรับฟังความคิดเห็นนี้เขาจะเริ่มแล้วครับ

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ยาวเรศ ๒๗/๑

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ท่านประธานครับ วันนี้เราอยากจะให้จับทั้ง ๓ กรอบเลยนะครับ เพราะว่าบ่ายนี้จะเริ่มประชุมคณะย่อยแล้วเราจะได้นำคิด ผมคิดว่าเราคงจะใช้เวลาอีกไม่มากเท่าไร ถ้าเลื่อนไปอังคารหน้ามันจะช้าไปครับ ประกอบกับคณะรับฟังความคิดเห็นนี้เขาจะเริ่มแล้วครับ

ประธาน : ผมคิดว่าเราน่าจะประชุมในวันอังคาร เพราะว่ามันเหนื่อยนะครับสำหรับทุกท่าน พูดกันมาที่ผมไม่ได้พูดผมยังเหนื่อยแทน อย่างไรก็ตาม เราก็รักษาสุขภาพกันไว้บ้างว่างานข้างหน้ามันอีกเยอะครับ เชื่อมผมเถอะครับ ทำให้สำเร็จ แต่ว่าต้องดูแลตัวเองเหมือนกันนะครับ เพราะฉะนั้นผมขออีก ๔ ท่านก็แล้วกัน แล้วก็ไปรับประทานอาหารนะครับ ขอเชิญท่านมานิจครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม มานิจ สุขสมจิตร นะครับ คงไม่เสียเวลามากเพราะว่าพูดเวลาคนหัวข่าวก็น่าจะคุยดีนักนะครับ อยากจะเรียนอย่างนี้ผมอยากจะขออนุญาตออกความเห็นสัก ๒ - ๓ ประเด็นในเรื่องของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ

ประเด็นแรกที่ผมอยากจะกราบเรียนนั่นก็คือว่า เรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรี เท่าที่ฝ่ายเลขาได้ยกวางขึ้นมาบอกว่า นายกรัฐมนตรีมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถ้าเราจะพูดต่อไปว่า ถ้าจะมี Party list ด้วยและไม่เอา จะต้องเอามาจากผู้แทนเขตเท่านั้นก็จะยิ่งเห็นด้วยมากยิ่งขึ้นนะครับ คือที่ผมกราบเรียนอย่างนี้ก็เพราะว่าขณะนี้ได้มีความพยายามของคนบางกลุ่มที่จะให้มีการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรงแบบประธานาธิบดี เมื่อวานนี้มีสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปรับฟังความคิดเห็นประชาชนในจังหวัดภาคใต้แล้วก็เกิดมีปากมีเสียงกันขึ้น โดยที่ฝ่ายที่ไปพูดนั้นบอกว่าจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็มีประชาชนกลุ่มหนึ่งไม่เห็นด้วยก็เกิดมีปากมีเสียงกันนะครับ เพราะฉะนั้นคิดว่าการมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นการที่จะได้คนซึ่งรู้ร้อนรู้หนาวกับประชาชน ได้มีโอกาสสัมผัสกับประชาชนว่าประชาชนมีความต้องการอะไร อย่างไร มาเป็นนายกรัฐมนตรีจะดีกว่าเขาเจ้าสัวที่ไหนสักคนหนึ่งมาเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งรู้แต่วิธีทำมาหาเงินเท่านั้น เป็นเรื่องที่ไม่น่าจะถูกต้องนะครับ นั่นประเด็นแรกที่ผมอยากจะกราบเรียน

ประเด็นที่ ๒ นั่นก็คือเรื่องการจัดตั้งซึ่งจะมีขึ้นใหม่ นะครับ อยากเรียนว่าเป็นความหวังของประชาชนส่วนมากทีเดียวที่คิดว่ารัฐธรรมนูญซึ่งเราจะร่างขึ้นนี้เป็นก้าวสารพัดนึกที่สามารถที่จะป้องกันไม่ให้มีการซื้อเสียงเกิดขึ้นได้ ผมคิดว่าคงจะเป็นเรื่องยาก แต่ทำอย่างไรเราจะป้องกันให้มีการซื้อเสียงกันน้อยที่สุด ในขณะที่การซื้อเสียงนั้นได้วิวัฒนาการในทางชั่วร้ายมากขึ้น ๆ เรื่อย ๆ ในชีวิตการทำงานของผมเองได้เคยเห็นการซื้อเสียงในสมัยก่อนโน้น มีเพียงการแจกใต้ให้จุดไฟเพื่อจะส่องทางกลับบ้านเท่านั้นเอง ต่อมาก็มีการเพิ่มเงินเพิ่มทองกันมาจนกระทั่งโรคภัยไข้เจ็บระบาดนะครับ หลังจากโรคภัยไข้เจ็บระบาดแล้วก็ระบาดกันใหญ่เลย สมัยก่อนโน้นมีเจ้าหน้าที่ไปปิดชอยให้ไปซื้อเสียงไปแจกเงิน ต่อมาเมื่อไม่นานมานี้มีเจ้าหน้าที่ไปแจกเงินเสียเองนะครับ ซึ่งท่านทั้งหลายได้อภิปรายมาแล้วว่าถ้าเริ่มต้นด้วย

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

เยาวเรศ ๒๗/๒

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

การซื้อเสียงแล้วก็ต้องมีการถอนทุนนะครับ ประจักษ์พยานในการถอนทุนก็มีให้เราเห็นอยู่มากมายก่ายกอง บางคนก่อนมาเล่นการเมืองก็ขึ้นรถเมล์ โหนรถเมล์อยู่ พอเล่นการเมืองแล้วก็มีรถยนต์ยาว ๆ มานั่ง แคมมีคนขับอีกต่างหาก ไม่ทราบว่าได้เงินมาจากไหนก็พอจะรู้กันอยู่ เพราะฉะนั้นทำอย่างไรเราจะป้องกันไม่ให้มีการซื้อเสียง

ประเด็นเรื่องการศึกษาอย่างที่บางท่านได้อภิปรายนั้นผมก็เห็นด้วยอย่างยิ่ง อันนั้นเป็นการสร้างคนในระยะยาวให้มีความรู้สำนึกในทางการเมือง แต่ในระยะสั้นนี่นะครับผมคิดว่าความรู้สึก ความผูกพันกันในหมู่บ้านนั้นยังมีอยู่นะครับ ผมมีตัวอย่างที่จะเรียนให้ท่านทราบว่าในการเลือกตั้งเมื่อ ๒ ครั้งที่ผ่านมาในนั้น มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเล่าให้ฟังบอกว่า หลังจากลงคะแนนเลือกตั้งใน กรุงเทพมหานครเสร็จแล้วก็กลับไปเยี่ยมบ้านที่จังหวัดใกล้ ๆ กรุงเทพฯ นี้เอง ไปถึงคุณแม่ก็บอกว่า มาบ้าน ก็ดีแล้วเดี๋ยวพาแม่ไปลงคะแนนหน่อย เขาก็ถามว่า คุณแม่ก็ไม่ค่อยสบายนัก เดินเองจะไม่ได้ต้องมีคน ประคอง แล้วทำไมจะต้องไปลงคะแนนด้วย คุณแม่ก็เล่าให้ฟังบอกว่า ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะว่ามีกำนัน เขาเอาเงินมาให้ไว้ ๕๐๐ บาท เพราะฉะนั้นก็ต้องไปเลือกตั้ง เขาก็ย้อนถามว่า เงิน ๕๐๐ บาทนี้ทำให้คุณแม่ร่ำรวยขึ้นมาหรือ คุณแม่ยากจนถึงขนาดที่จะไปรับเงินเขาหรือ คุณแม่ก็ตอบว่า ก็คนนับถือกัน เขาเอาเงินมาให้ เพราะฉะนั้นก็ต้องไปลงคะแนนให้เขานะครับ อันนี้ก็เป็นเรื่องซึ่งเคยเกิดขึ้นมาแล้วนะครับ ผมบอกชื่อข้าราชการนั้นออกไปนี้หลาย ๆ ท่านในที่นี้รู้จักดีนะครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จักริกา ๒๘/๑

อีกประเด็นหนึ่งในเรื่องการเลือกตั้ง เรื่องการนับคะแนน การนับคะแนนมานับรวมกัน
ที่เดียวในแต่ละเขตนั้น ขอเรียนว่าโง่งกันได้เป็นอย่างดีมากนะครับ ถ้าปล่อยให้หน่วยเลือกตั้งนั้นยังจะ
โง่งได้เฉพาะหน่วย หรือถ้าเอามานับรวมกันที่เดียวกันนั้นโง่งกันได้เป็นอย่างดีเลยครับ แล้วก็มีการโง่งกัน
มาแล้ว นั่นประเด็นที่ ๒ ที่ผมอยากจะกราบเรียน

ประเด็นที่ ๓ ลั่น ๆ นะครับ การที่รัฐบาลเดิมหลังจากการยุบสภาที่ดี หลังจากการลาออก
ก็ดี หลังจากหมดวาระแล้วเป็นผู้รักษาการในระหว่างการเลือกตั้งขอเรียนว่าไม่ควรจะให้เป็นผู้รักษาการ
นะครับ

ประการแรก เป็นการเอาเปรียบคนอื่น ไปเอาเปรียบคนอื่นอย่างมากทีเดียว เรื่องการ
โยกย้ายข้าราชการที่กฎหมายบอกว่าจะต้องไปขออนุญาต กกต. นั้น เรียนว่าถ้าเป็น กกต. สมัยท่าน
ประพันธ์ ท่านสดศรี ก็คงจะไม่อนุญาตง่าย ๆ แต่ กกต. ที่แล้วมานั้นอนุญาตกันง่ายเหลือเกิน เพราะฉะนั้น
ป่วยการนะครับ ป่วยการที่จะไปบัญญัติไว้เช่นนั้น ผมคิดว่าเมื่อหมดวาระก็ดี ลาออกก็ดี ยุบสภาก็ดี ควรจะ
มีคนอื่นซึ่งไม่ได้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งซึ่งจะเกิดขึ้นข้างหน้าเป็นผู้รักษาการดีกว่า จะให้
ปลัดกระทรวงหรือจะตั้งองค์กร ตั้งหน่วยงานอะไรขึ้นมารักษาการอย่างบางประเทศเขาทำนั้นน่าจะดี
ในการรักษาการในประเทศอื่นอาจจะทำได้โดยให้รัฐบาลเดิมรักษาการ แต่สำหรับประเทศไทยขอเรียนว่า
ไม่สมควรอย่างยิ่งครับ ขอขอบคุณครับ ผมมีลั่น ๆ แค่นี้

ประธาน : เชิญท่านคมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขอขอบคุณครับท่านประธานคณะกรรมการ แล้วก็ท่าน
กรรมการที่เคารพทุกท่านนะครับ ผม คมสัน โพธิ์คง ขออภิปรายในฐานะกรรมการ คือในประเด็น
ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่า ความจริงผมก็พูดในเวทีหลายที่ในลักษณะอย่างนี้ก็คือว่าเมืองไทยเรา
เป็นสภาพของสังคมอุดมปัญหานั้นครับ ไม่ค่อยจะเป็นสังคมอุดมปัญญาเท่าไร เป็นสังคมอุดมปัญหา
ปัญหาเราเยอะมาก มีตั้งแต่ปัญหาในทางการเมืองจนไปถึงในระดับท้องถิ่น มีปัญหาทุกอย่าง แล้วก็อยู่ใน
สิ่งที่เรียกว่าสถาบันการเมืองเป็นผู้แก้ไขปัญหาให้กับในทุกๆระดับ ที่นี้ในสภาพของเราจะเห็นได้ว่าเรามี
รัฐธรรมนูญมาทั้งหมด ๑๗ ฉบับแล้ว ฉบับนี้กำลังร่างฉบับที่ ๑๘ เราได้ลองวิธีการ ได้ทดลองกระบวนการ
ตามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ มาเยอะพอสมควร ผมขอยกตัวอย่างเช่น เรื่องของสมาชิกวุฒิสภาเราเคยเสนอ
ให้มีที่มาหลายรูปแบบมาก ตั้งแต่เรื่องของการแต่งตั้ง พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๔๙๐
ปี ๒๕๑๑ ปี ๒๕๒๑ ปี ๒๕๓๔ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งโดยมีประธานองคมนตรีรับสนองพระบรม
ราชโองการ ในปี ๒๕๓๒ ปี ๒๕๑๕ เคยเขียนมาแล้ว เลือกตั้งทางอ้อมก็เคยเขียนในปี ๒๕๓๕ แล้วก็เลือกตั้ง
ทางตรงก็มาปี ๒๕๔๐ จะเห็นได้ว่าเราลองมาหลายรูปแบบแล้วทั้งเรื่องของการเลือกตั้งแล้วก็เรื่องของการแต่งตั้ง
ปัญหาของสภาพของเราผมคิดว่าเป็นประเด็นหนึ่งซึ่งพอดีอาจจะไปเชื่อมโยงกับที่ท่านประพันธ์ ขออนุญาต

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จิวภา ๒๘/๒

ที่เอ่ยนามท่านน่าจะรับได้พูดไว้ก็คือว่า เป็นที่สงสัยว่าทำไมบ้านเราเรื่องของการเลือกตั้งมันจึงแก้ปัญหาเรื่อง การซื้อเสียงไม่ค่อยได้ ขณะที่ประเทศอื่นเขาสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องของการซื้อเสียงได้ หรือไม่มีสิ่งนั้น เกิดขึ้น ผมขอเรียนตรงนี้ครับว่าโดยสภาพของปัจจุบันในแง่ของสังคมไทยมันมีพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างที่เป็นลักษณะเป็นพฤติกรรมในทางสังคมที่สะท้อนไปสู่นิสัยทางการเมือง ๕ - ๖ ประการ ซึ่งผมขอสรุป โดยรวม ๆ ก็คือว่า พฤติกรรมอันหนึ่งก็คือเรื่องของการที่คนไทยไม่ค่อยได้สนใจ แล้วก็ไม่ค่อยได้มองถึง ประโยชน์ส่วนรวมมากนัก คิดแต่เรื่องของส่วนตัวค่อนข้างเยอะ เพราะฉะนั้นในเรื่องของการซื้อเสียงก็เลยจะ มองแค่ผลประโยชน์เฉพาะหน้า แต่ไม่ได้มองค่อนข้างไกลไปจุดนั้น ต่อมาก็คือในเรื่องของการที่ระบบ การศึกษาเราไม่ค่อยได้สอนให้คนรู้จักระบบของการคิด รู้จักแต่ระบบของการจำหรือว่าทำอะไรที่มันเฉพาะ หน้า สิ่งก็ตามมาคนไทยก็เลยมีนิสัยลักษณะของการที่ไม่ค่อยชอบคิดเท่าไรในแง่ของประเด็นปัญหาที่ เกิดขึ้น แล้วก็พฤติกรรมในทางสังคมที่ค่อนข้างจะเป็นเรื่องของอำนาจนิยมเชิงอุปถัมภ์ค่อนข้างเยอะ ทำให้มี การยกย่อง ชื่นชมในเรื่องของบุคคลที่มีอำนาจ มีทรัพย์สิน หรืออะไรก็แล้วแต่ โดยไม่ได้ดูภูมิหลังของคน เหล่านั้นว่าเป็นคนที่มาเช่นไร อันนี้เป็นปัญหาในแง่ของสังคมไทยอยู่ ต่อมาก็คือในเรื่องของคตินิยม บางอย่างที่ค่อนข้างประหลาด ๆ อย่างเช่นในเรื่องวันเอเลี่ยนตกมาจากฟ้าก็บอกว่าเป็นไข่เทวดา มันก็เลย นำไปสู่พฤติกรรมที่บอกว่าอย่างน้อยเลือกมัน มันโกงมาแล้วมาแบ่งกันก็ยังดี นี่ก็เป็นวิธีคิดที่ได้ยินกันอยู่ บ่อย ๆ ในแง่ของสังคมที่เราได้ยินกันมา -----

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

สุภาภรณ์ ๒๙/๑

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าวิถีคิดในทางสังคมค่อนข้างจะวิปริตไปพอสมควรสำหรับ
วิถีคิดในเชิงของวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย กระผมขออนุญาตเรียนอย่างนี้ครับว่าการร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ถ้าเราหวังว่าเราจะแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ไม่ว่าจะปัญหาเรื่องการเลือกตั้ง หรือเรื่องต่าง ๆ ผมคิดว่า
ประเด็นจุดหนึ่งที่จะต้องฝากในคณะอนุกรรมการ ชุดที่ ๒ ก็คือเรื่องของการที่จะสร้างสถาบันหรือว่า
สร้างองค์ความรู้ในเชิงของการปฏิรูปการเมืองหรือการพัฒนาทางการเมืองของสังคมให้เกิดขึ้น
ซึ่งอาจจะต้องนำไปสู่เรื่องของการสร้างกระบวนการในการปฏิรูปการศึกษาขึ้นมาอีก สำหรับประชาชน
ในแง่ของการสร้างวิถีประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น เพราะถ้าวิถีประชาธิปไตยไม่เกิดขึ้นนะครับ สิ่งตามมา
ก็คือว่า สังคมไทยก็จะวนเวียนอยู่ในรูปของกระบวนการของการซื้อสิทธิขายเสียงในรูปที่เห็นมาอยู่
ตลอดเวลา นอกจากนี้สิ่งที่ตามมาก็คือในเรื่องของการพัฒนาในเชิงของจริยธรรมทางการเมือง
ซึ่งอาจจะต้องมีองค์กรสำหรับการพัฒนาทางการเมืองเกิดขึ้นในแง่ของการที่จะสร้างองค์ความรู้ นอกเหนือ
จากที่มีสถาบันพระปกเกล้าเกิดขึ้นแล้ว อาจจะต้องมีองค์กรที่สร้างองค์ความรู้ของประชาชนในระดับ
รากหญ้าขึ้นมาให้มีการพัฒนาในเชิงการเมืองขึ้นมา ให้มีความเข้าใจในเชิงวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
ผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่จะฝากไปยังอนุกรรมการ ชุดที่ ๒ นะครับ

ส่วนในรายละเอียดผมมีความเห็นอย่างนี้ครับ สำหรับในแง่ของระบบรัฐสภา
อย่างที่เรียนแล้วครับว่า ระบบรัฐสภาเรามีแบบสภาเดียว ๒ สภา ก็มี มีเขาคดลองกันเหมือนกัน สภาเดียว
ก็ทดลอง แต่ส่วนใหญ่เป็นในเรื่องของชั่วคราวเสียส่วนใหญ่ ระบบ ๒ สภา ก็มี ระบบสภาเดียวก็ทำงานได้ดี
ไม่ใช่ว่าทำงานไม่ได้เท่าที่เคยเกิดมา เพียงแต่ว่ามันอยู่ที่ว่าใครมาทำงานในจุดนั้นเท่านั้นนะครับ
เพราะฉะนั้นในแนวโน้มของความคิดของผม ผมจึงมีความเห็นค่อนข้างแตกต่างในแง่ของการที่จะมี ๒ สภา
ผมเห็นว่า ๒ สภา อาจจะไม่จำเป็นสำหรับเมืองไทยอีกต่อไป อาจจะเป็นแค่สภาเดียวก็น่าจะทำงานได้ดี
เพราะว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นเวลา ๑๐ ปี ๒๐ ปีที่ผ่านมาจะเห็นว่าคุณภาพของ ส.ส. พัฒนามากขึ้น
นะครับ

นอกจากนี้การที่เห็นว่าอาจจะไม่ต้องมีวุฒิสภาก็ด้วยเหตุผลอย่างนี้ครับ เหตุผลก็คือว่า
วุฒิสภานี้คือการมีระบบสภาซึ่งมันจะมีสภาเดียวหรือ ๒ สภา ก็ตาม มันจะต้องตอบคำถามนอกเหนือจาก
ระบบวิธีว่าจะได้มาหรือวิธีไหน ก็คือว่าเขาเป็นผู้แทนของใคร และเป็นอย่างไร เป็นตัวแทนกลุ่มไหนนะครับ
ถ้าเราลองดูในวิวัฒนาการในต่างประเทศเขาจะพูดถึงเรื่องของระบบ ๒ สภา อย่างเช่น รัฐสภาในอังกฤษ
สภาขุนนางก็ดี หรือสภาสามัญชนก็ดี มันสะท้อนถึงความเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มอยู่พอสมควร ซึ่งสภา
ขุนนางของอังกฤษมาจากระบบแต่งตั้ง แล้วก็ก็เป็นประชาธิปไตยเต็มรูปแบบอย่างที่เรายอมรับกันอยู่
พอสมควรมาจากการแต่งตั้ง แต่ว่าการแต่งตั้งเขา เขาไม่ใช่อยู่ดี ๆ ก็จะแต่งตั้งใครก็ได้ เขาต้องให้คนนั้นไป
ทำคุณงามความดีมาก่อนถึงได้รับยศฐานันดาศักดิ์ขึ้นมาแล้วจึงจะเข้ามาอยู่ในสภาได้ แต่ของเราอาจจะมา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๒๙/๒

โดยระบบที่แตกต่างกับเขาอยู่พอสมควร ส่วนระบบของการเลือกตั้งในแง่ ส.ส. นั้นก็เป็นในระบบที่ใช้กันอยู่
นะครับ ผมจึงมีความเห็นจุดหนึ่งในเบื้องต้นก่อนที่จะคุยกันว่าควรจะมีสภาเดี่ยวหรือ ๒ สภา เราต้องตอบ
โจทย์ตัวหนึ่งก่อนว่า เราจะให้สภานั้นเป็นผู้แทนของใคร เป็นผู้แทนของกลุ่มไหน เป็นผู้แทนอย่างไร เมื่อได้
แล้วเราจึงมากำหนดเรื่องของหน้าที่ แล้วก็ระบบของวิธีการเลือกตั้งว่าจะเอาแบบไหน ถ้าเราตอบโจทย์ตรงนี้
ว่าเราไม่สามารถหาคำตอบได้ว่าตัววุฒิสภาเป็นผู้แทนใครนะครับ เหมือนกับกรณีของการเลือกตั้งวุฒิสภา
ในปี ๒๕๔๐ ซึ่งมีสภาของการเข้าช้อนกับ ส.ส. พูด่าง ๆ ก็คือเหมือนกับเป็น ส.ส. เขตใหญ่ แต่ในสภาพ
ความเป็นจริงคือมีคะแนนเสียงน้อยกว่า ส.ส. เขตเล็ก จะเห็นได้ว่าในกรุงเทพมหานครคนได้คะแนนต้น ๆ
หลายแสน แต่คนได้คะแนนน้อย ๒๐,๐๐๐ เศษ ๆ ก็ได้เป็น ส.ว. แล้ว ขณะที่ ส.ส. เขตเล็ก แบบ
One man one vote บางเขตต้อง ๕๐,๐๐๐ ขึ้นไปถึงจะได้เป็น ส.ส. จะเห็นได้ว่าระบบของการเลือกตั้ง
ที่ผ่านมาค่อนข้างมีปัญหาในแง่ของคำตอบอยู่เหมือนกันว่า ส.ว. นั้นเป็นผู้แทนประชาชนเป็นผู้แทน
อย่างไร มันช้อนกับเรื่องของ ส.ส. หรือเปล่า ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้ได้ข้อสรุปพอสมควรสำหรับ ส.ว.
ที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นในความเห็นเบื้องต้นผมจึงมีความเห็นว่า ส.ว. อาจจะไม่จำเป็นอีกในแง่ของ
ระบอบการเมืองไทย แล้วก็สร้างกระบวนการในการพัฒนาในแง่ของสภาผู้แทนราษฎรให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการยก่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วិถนา ๓๐/๑

ถ้าเห็นในแง่ของเกณฑ์ตัวเลขจะเห็นได้ว่า ในประเทศแถบสแกนดิเนเวียส่วนใหญ่มีระบบสภาเดียวครบ แล้วส่วนใหญ่เป็นระบบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเสียส่วนใหญ่ จะมีระบบสภาเดียว แต่ไม่ได้มี ๒ สภา

ที่นี้ในส่วนเรื่องของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมี ๒ ระบบในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ผมอยากจะฝากเรียนไปทางท่านอนุกรรมการ คณะที่ ๒ ว่าความจริงแล้วระบบ Party list มันแก้ไขปัญหาบางอย่าง ในทางการเมืองได้พอสมควร จุดหนึ่งก็คือมันพยายามมีการแก้ปัญหาในเรื่องของการคำนึงถึงเสียงส่วนน้อยของประชาชนที่ประชาชนได้เลือกแล้วไม่สามารถมี ส.ส. ในสภาได้ พยายามสร้างกระบวนการ แต่กระบวนการในปี ๒๕๕๐ อาจจะมีข้อขัดข้อง หรือกระบวนการอาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมอยู่ เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าในแง่ของ Party list ก็มีประโยชน์ในแง่จุดหนึ่งว่า เป็นการคำนึงถึงเสียงส่วนน้อย นอกจากนี้นายทุนพรรคเห็นเลยครับ ได้เห็นเลยว่าใครเป็นนายทุนพรรคบ้าง รู้เลยว่าที่มาของพรรคนั้นมีวิธีคิดอย่างไร ต่อมาก็คือมันมองเห็นได้อยู่จุดหนึ่งก็คือว่า ครม. หน้าตาเป็นอย่างไร แล้วก็อีกจุดหนึ่งที่เห็นก็คือว่า นโยบายและวิธีคิดของพรรคมันจะมีความชัดเจนขึ้นจากการสะท้อนในแง่ของตัว Party list ในที่ผ่านมาพอสมควร แต่ว่าปัญหาอยู่ที่ประชาชนจะเลือกอย่างไร เป็นสภาพปัญหาในเรื่องเชิงของการเข้าถึงระบบการศึกษาเป็นหลัก ที่นี้ในแง่ของ ส.ส. แบบ Party list ผมมีความเห็นอย่างนี้ว่า ปัญหาของ ส.ส. แบบ Party list ก็คือปัญหาของการที่เนื่องจากระบบของการคัดสรร ส.ส. แบบ Party list มันเป็นการที่สร้างระบบในการเชื่อมโยงกับผู้มีตำแหน่งอำนาจในพรรคเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นตัว ส.ส. Party list เมื่อคะแนนเสียงให้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง แล้วก็ให้ ส.ส. ในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการหาเสียงให้ สิ่งก็ตามมาก็คือว่าบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีความเชื่อมโยง หรือมีความสัมพันธ์ หรือเข้าใจในปัญหาของประชาชนเท่าไร ผมคิดว่าประเด็นที่จะฝากไปยังท่านอนุกรรมการ คณะที่ ๒ ก็คือว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อมีความเชื่อมโยงกับมีความสัมพันธ์ หรือเข้าใจปัญหาของประชาชนเป็นอย่างดี ซึ่งท่านอาจารย์นครินทร์ก็ได้พูดถึงว่า ความจริงมันก็มีรูปแบบอีกหลายรูปแบบ เช่น เยอรมันก็ดี หรือว่าประเทศญี่ปุ่นก็ดี ก็ไปสร้างกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงกับประชาชนในเขตเลือกตั้งที่มีขนาดย่อมลงมาได้ ส่วนในเรื่องของ ส.ส. ผมมีความเห็นอย่างนี้ครับ ผมยังค่อนข้างจะรักใน ส.ส. แบบ One man one vote อยู่ เขตเดียว คนเดียวอยู่ แต่ผมเห็นด้วยกับการลดจำนวน ส.ส. ว่าเป็นเขตใหญ่ขึ้น ด้วยเหตุผลอย่างนี้ครับ คือผมนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องกระบวนการเลือกตั้งมาตั้งแต่สมัยเรียนเป็นนักศึกษา จะพบอย่างนี้ครับว่าประเภทเลือกเป็นพวกนี้ จะมีตัวจริงอยู่ ๑ คนเท่านั้น อีก ๒ คนก็คือเกาะชายกระโปรงขึ้นไปด้วย หรือเกาะขึ้นไปด้วย ขอไปด้วย ไม่เคยทำอะไรในพื้นที่กับประชาชนเลย ปัญหามันก็คือว่าพอเราได้มา อย่าลืมนะครับว่าในอดีตบางเขต ๓ คน ตัวจริงแค่ ๑ คน อีก ๒ คนนี้ เข้าไปนั่งในสภาด้วย ก็เป็นส่วนหนึ่งของส่วนที่ไม่เคยได้สนใจในแง่ของความรู้สึกของประชาชนอยู่พอสมควร

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วินาที ๓๐/๒

ในแง่ของอดีตที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในแง่ของเขตเดียว เบอร์เดียว ผมก็คิดว่ามีความเหมาะสมพอสมควรในแง่ประการที่ ๑

ประการที่ ๒ ก็คือปัญหาเรื่องของความเสมอภาคในการใช้สิทธิของประชาชน ในอดีตที่ผ่านมาเรามีปัญหาเรื่องความเสมอภาคในการใช้สิทธิของประชาชน บางจังหวัดมีเขตเลือกตั้งหลายเขต และมี ส.ส. แบบพวงหลายแบบ มีทั้งเขตหนึ่งที่มีคนเดียวก็มี เขตหนึ่งที่มี ๒ คนก็มี เขตหนึ่งที่มี ๓ คนก็มี ทั้งที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน แต่ปรากฏว่าสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งไม่เท่ากัน มี ส.ส. เป็นตัวแทนของเขตไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับกาหนดเขตเลือกตั้งที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในประเด็นตรงนี้ผมคิดว่าในใจผมยังคงค่อนข้างรักในเรื่องของเขตเดียว เบอร์เดียวอยู่ แต่เห็นด้วยกับการที่จำนวน ส.ส. จะลดลง เพื่อให้เขตมันใหญ่ขึ้น ในส่วนของ Party list คิดว่าจะต้องมีปัญหาที่ต้องแก้ไขอีกหลายประการ

สุดท้ายในเรื่องของนายกรัฐมนตรี ปัญหาของระบบการเมืองไทย ก็คือเรื่องของหลักเรื่องความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน หรือความรับผิดชอบรายบุคคลในเมืองไทยไม่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นมาได้ ถึงแม้จะมีกฎหมายพยายามเขียนให้เกิดขึ้นก็ตามในแง่ของการให้ระบบของการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ว่าถ้าอภิปรายนายกแล้วจะต้องออกไปทั้งคณะ ผมคิดว่าในประเด็นปัญหาตรงนี้นั้นมันต้องไปเสริมสร้างในเชิงจริยธรรม หรือไม่ก็วางมาตรการในการบังคับให้มันเกิดหลักความรับผิดชอบร่วมกันเกิดขึ้น -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๓๑/๕

ยกตัวอย่างเช่น การเลือกตั้ง ส.ส. ที่เกิดขึ้นมาเมื่อปีที่แล้วนะครับ จะเห็นได้ว่าจนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปแล้วว่าเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบนะครับ แต่ก็ไม่มีใครออกมาแสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่เกิดขึ้นเลย ทั้งที่รัฐต้องเสียเงินไปถึงประมาณ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ล้านบาท แต่หาผู้รับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องมีการใช้อำนาจในทางบริหาร แล้วก็องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการในเรื่องนี้ จึงจะเกิดกระบวนการในการเลือกตั้งได้เนาะครับ

ผมมีประเด็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะฝากในเรื่องนี้ก็คือ เรื่องของการเลือกตั้ง ผมเคยไปทำงานในคณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงระยะเริ่มแรกบุกเบิกประมาณ ๒ ปีเศษ ในด้านกิจการสืบสวน พบอย่างนี้ครับว่า ประเด็นปัญหาของเรื่องของการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นนี้ ทำไม กกต. เขาจึงไปใช้ระบบของการที่ให้ใบเหลือง ใบแดง ตั้งแต่การรับรอง ก็เพราะว่ากลไกที่เขียนในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง มันไม่มีความสมบูรณ์ที่จะไปดำเนินการจัดการเรื่องการคัดค้านการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะฉะนั้น กกต. ก็เปลี่ยนเสียมาใช้เรื่องของระบบการรับรอง แต่ตรงที่เปลี่ยนมาใช้ระบบการรับรองโดยฐานของรัฐธรรมนูญนั้นะครับ มันก็เป็นดาบสองคมที่ทำให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบเกิดขึ้นได้ในแง่ของกรณีนี้ สำหรับในแง่ของ ส.ส. ที่หลายท่านได้อภิปรายเรื่องปริญญาดริหรือไม่ ผมอยากให้เป็นข้อมูลสำหรับอนุกรรมการครับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ผมอยู่นี้ไม่ได้เป็นที่ผลิตปริญญานะครับ หรือปี่มปริญญานะครับ ปีที่ผ่านมาเราถอนสภาพนักศึกษาที่ปลอมวุฒิปะประมาณ ๑,๓๐๐ กว่าคนในปีที่แล้วนะครับ แล้วก็กำลังรอที่จะจัดการอีกประมาณ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ คน ที่เกิดขึ้นนะครับ จากการที่บอกว่ากำหนดให้ปริญญาดริเนาะครับ แล้วในนี้ก็ยังมีทั้ง ส.ส. ระดับชาติ มีทั้งนักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมากนะครับที่อยู่ใน ๑,๓๐๐ กว่าคนเนาะครับ เพียงแต่ว่าเป็นเรื่องกับทางมหาวิทยาลัยเขาไม่อยากจะเอามาพูดในเรื่องนี้มากนักนะครับ ผมคิดว่าในแง่ของปริญญาดริเนี่ย ผมคิดว่าต้องคิดพิจารณาให้ดีว่าจะกำหนดต่อไปหรือไม่ เพราะว่าในที่สุดมันก็ไม่ได้ช่วยในแง่ของการที่ให้คนได้มีคุณภาพขึ้นมา เพราะว่าสุดท้ายก็ไปใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้เกิดขึ้นมา ผมเรียนอย่างนี้ครับว่า ๑,๓๐๐ กว่าคนเนี่ยมาจากโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดภาคใต้ ที่นครศรีธรรมราช และที่ ๒,๐๐๐ คน ๓,๐๐๐ คน ก็จะมาจากที่นั่นแหละครับ ที่เดียวละครับ จนปัจจุบันนี้โรงเรียนยังเปิดอยู่ละครับ ไม่ได้ปิดนะครับ ทั้งที่เป็นชาวค่อนข้างใหญ่โต ผมคิดว่าประเด็นเหล่านี้เรื่องของปริญญาดริอาจจะต้องมาพิจารณาทบทวนให้ดี เพราะว่าขณะนี้กลายเป็นเครื่องมือหาเงินของมีจฉาชีพบางกลุ่มนะครับ ที่ทำก่อให้เกิดกระบวนการแล้วก็ไปทำลายระบบการศึกษา แล้วก็ส่งผลกระทบต่อสภาพและวิถีชีวิตของสังคมไทยให้เกิดขึ้นในอนาคตด้วยครับ

ขอบพระคุณครับ

ประธาน : กำลังตื่นเต้น ผมก็เพิ่งทราบเรื่องนี้ วันหลังผมจะขอคุยด้วยนะครับ

ท่านสวดศรีครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๓๑/๒

นางสดศรี สัตยธรรม : กราบเรียนท่านประธานนะคะ ดิฉันคงไม่ต้องใช้เวลามาก เพราะว่าตอนนี้คงจะเหนื่อยกันมากแล้ว ก็คงจะหิวข้าวแล้วนะคะ ขอให้ท่านดู ข้อ ๖ นะคะ คือฝ่ายบริหาร ต้องรับผิดชอบต่อสภาและควรให้ฝ่ายบริหารถูกตรวจสอบได้ง่ายขึ้นนะคะ ในเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาจากพรรคการเมืองนะคะ แล้วก็พรรคการเมืองจะมีการตรวจสอบฝ่ายบริหาร ซึ่งก็มาจากพรรคการเมือง นั้นเองนะคะ เราก็คงจะเห็นผ่าน ๆ มาแล้วว่ามันไม่ได้ผลอะไรเลยในการตรวจสอบอันนี้นะคะ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายรัฐบาลก็ชนะอยู่เรื่อย ไม่มีทางที่ฝ่ายค้านจะชนะในการที่จะตรวจสอบ ในเมื่อมันก็เป็นปัญหาที่เรื้อรัง กันมาอย่างนี้นะคะ ทำไมเราจะต้องไปตั้ง ข้อ ๖ ไว้ นะคะ คือฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อสภา แล้วก็ให้ ฝ่ายบริหารถูกตรวจสอบได้ง่าย ในเมื่อการตรวจสอบนี้มันเป็นไปไม่ได้ แล้วก็ขอเรียนให้ทราบได้จาก การที่ทำงานเป็น กกต. นี้ดิฉันทราบดีว่าปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นปัญหาที่ยากยิ่งนะคะ แก้ไข ยากมาก แล้วก็ปัญหาที่เขาเรียกอะไร เป็นดึกดำบรรพ์มาแล้วเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง มากยิ่ง แล้วก็เราคงจะต้องยอมรับว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่ทุกท่านนะคะ ส่วนใหญ่ก็จะมาจาก ในระบบนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นในเมื่อการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแล้ว แล้วก็มา ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารนี้ ดิฉันเห็นว่าไม่มีผลอะไร ไม่มีประสิทธิภาพอะไรในการตรวจสอบ แล้วจะเป็นไปได้ไหมคะว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมาจากประชาชนที่แท้จริง -----

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อุทัยวรรณ ๓๒/๑

คือมาจากสมาชิกสภาแห่งชาติ หรือจะเรียกง่าย ๆ ว่า สภาประชาชน อันนี้อาจจะเป็นคอมมิวนิสต์ไปหน่อย จริง ๆ แล้วถ้าหากว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว โดยมีการเลือกตั้งเข้ามา แล้วก็มาจากประชาชนที่มาจากองค์กรต่าง ๆ อย่างแท้จริงแล้ว เรื่องพรรคการเมืองเราก็คงจะไม่ต้องพูดกันถึง เพราะว่าคงจะไม่มีระบบพรรคการเมืองขึ้นมา แต่ก็คงเป็นแนวคิดที่ดีฉันอาจจะไม่เหมือนคนอื่นเขา ในเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนมาจากพรรคการเมืองแล้ว มันก็จะโยงมาถึงข้อ ๔ เกี่ยวกับเรื่องที่ว่า การที่กำหนดให้เป็นอิสระจากพรรคการเมืองนี้คงเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นในความคิดเห็นของดิฉันว่า ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนควรจะมาจากหลาย ๆ กับสมาชิกสภาแห่งชาติ คือมาจากทุกกลุ่ม ทุกเหล่า และก็มีการเลือกตั้งกันเอง ขอประทานกราบเรียนชื่อของท่านประพันธ์ ที่ท่านโยงขึ้นมาว่า ข้อ ๓ ควรจะมีการจัดระบบการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์และยุติธรรม ดิฉันว่าข้อนี้น่าจะรวมอยู่ในกลุ่มที่ ๓ ว่าควรจะอยู่ในองค์กรตรวจสอบอิสระอย่างไรอาจจะหลงประเด็นไปหรือเปล่าไม่ทราบ อย่างไรก็ตามขอเรียนเชิญท่านประพันธ์เข้ามาอยู่ในกลุ่มเดียวกับดิฉัน เพราะว่าอันนี้เราจะต้องวางหลักของ กกต. ว่า จะควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรมได้หรือไม่ ดิฉันอยู่ในกลุ่มนี้คนเดียว กลัวว่าจะโดนตีอย่างแน่นอน เพราะฉะนั้นขอเรียนเชิญท่านประพันธ์อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ดีกว่าไปอยู่กลุ่มที่ ๒ ปลอຍให้ท่านอื่นเขาดีกว่า ขอบพระคุณค่ะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธาน ขอใช้สิทธิขาดฟังได้ไหมครับ ก็ไม่เป็นอะไรครับ คือผมคิดว่าในสถาบันการเมือง อย่างไรก็ตามก็ต้องพูดถึงเรื่องการเลือกตั้ง ปัญหาเรื่องชื่อเสียง ขาดเสียง คืออย่างไรต้องแก้ให้ได้ หรือให้น้อยที่สุด คือถ้าหากเรามีทัศนคติว่าการซื้อสิทธิ ขาดเสียงเป็นเรื่องปกติแก้ไม่ได้ ผมคิดว่าการร่างรัฐธรรมนูญคราวนี้มันไม่ประสบความสำเร็จเลย อย่างที่ผมได้ยกตัวอย่างนิดเดียว อย่างเรื่องที่มีการทุจริตของอะไรที่ส่งกอง ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ก่อนที่มี ป.ป.ช. เขานี้ ปรากฏมีมากเลย พอเขาตั้งหน่วยงาน ป.ป.ช. เขาสามารถลดได้ เราต้องหาวิธีการลดให้ได้ เพราะฉะนั้นผมอยู่ที่กลุ่มที่ ๒ ดีแล้ว ขออนุญาตขอยู่กลุ่มที่ ๒ ตามเดิมครับ

ประธาน : ขอเชิญท่านวิชาครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ท่านประธาน ผม วิชา มหาคุณ ก็ต้องขอภัยเวลาทานอาหารมันคิวยาวก็เลยต้องพูดคนสุดท้าย คือผมขอเรียนเป็นข้อสังเกตอย่างนี้ คือว่าเท่าที่กำหนดครบ แล้วก็แนวทางมานี้ ยังไม่มีเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับการปกครองส่วนท้องถิ่น มันก็เป็นเรื่องของสถาบันการเมืองด้วย ผมอยากให้เป็นข้อสังเกตว่าเพิ่มตรงนี้ว่าเป็นข้อที่ ๕ ในกรอบการพิจารณา คือความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วก็เติมตรง พิจารณาแนวทางด้านสถาบันการเมือง อีกข้อหนึ่งว่า ควรมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับการปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็เป็นไปในทำนองนี้ครับ ส่วนอื่น ๆ ผมขออภิปรายในส่วนที่ยังไม่มีใครพูดถึงมากมายนัก

คณะกรรมการข้าราชการรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อุทัยวรรณ ๓๒/๒

ก็คือเรื่องความเป็นอิสระจากพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือในเรื่องนี้กรอบในการทำงาน
ก็มีผู้อภิปรายไปแล้วว่าอำนาจนิติบัญญัตินี้ควรจะเป็นอิสระ ตรงนี้จะวางหลักอย่างไรให้ความเป็นอิสระนั้น
ได้ทำงานโดยที่ไม่ถูกครอบงำจากพรรคการเมือง นอกเหนือจากการเป็นอิสระจากพรรคการเมืองแล้ว ผมขอ
เติมว่า การครอบงำทางการเมือง ด้วย ไม่ใช่จากพรรคการเมืองอย่างเดียว การครอบงำทางการเมือง มันจะ
เป็นกระบวนการที่กดดันยิ่งกว่ากระบวนการของพรรคการเมืองเสียอีก และเติม ผลประโยชน์ทับซ้อน ด้วย

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

มูลนิธิ ๓๓.๕

เพราะว่ากระบวนการในความเป็นอิสระนี้บางทีมันหนีไม่พ้นจากผลประโยชน์ที่ตัวเองมีอยู่ในวงการธุรกิจหรือในสิ่งที่ตัวเองเคยเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่นอะไรอย่างนั้นครับ เพราะฉะนั้นในเรื่องความเป็นอิสระในทางทำหน้าที่นิติบัญญัตินี้ผมมีความเห็นว่าให้เป็นอิสระจากพรรคการเมือง จากการครอบงำทางการเมืองและผลประโยชน์ทับซ้อนครับ

ในอีกส่วนหนึ่งก็คือที่ท่านอาจารย์ประพันธ์ได้เป็นกังวลเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่งโดยมาจากการเลือกตั้งซึ่งข้อเสีย ขาดเสียง เหตุที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าการเข้าสู่อำนาจรัฐนี้มันมีที่มาจาก การเลือกตั้งอย่างเดียว คล้าย ๆ ว่ามันมีรูลรอดได้ทางเดียว เพราะฉะนั้นจึงพยายามที่จะใช้อำนาจทะเลาะลงเข้าไปให้ใ้เหมือนอย่างเวลาเราต้องการที่จะทำอะไรมันไม่มีหนทางอื่นที่จะเข้าไปสู่อำนาจรัฐได้ครับ แล้วการเลือกตั้งก็เป็นหนทางเดียว เหมือนกับว่าการเลือกตั้งนี้เราถูกได้รับการเชิดชูอย่างสูงส่ง ซึ่งที่จริงแล้วนี้เราก็เห็นกันอยู่แล้วว่าระบบการเลือกตั้งเรานี้มันล้มเหลว มันมีปัญหาโดยตลอด เพราะฉะนั้นผมอยากจะทำให้มีข้อหนึ่งที่จะต้องอภิปรายกันว่าการเข้าสู่อำนาจรัฐนี้ควรมีที่มาหลายทาง นอกจากการเลือกตั้งอย่างเดียว ช่วยกันกรอง หรือว่าช่วยกันสร้างกระบวนการ หรือแนวทางทางนี้ขึ้นมาได้ใหม่ครับ ซึ่งถ้าเมื่อเราไปพุ่งเป้าเฉพาะเรื่องการเลือกตั้งอย่างเดียว ผลที่ได้รับก็คืออันนี้ละความทุจริต การทุจริตต่าง ๆ

ในส่วนที่การควบคุมเรื่องระบบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม ส่วนหนึ่งก็คือว่าต้องอยู่ในระบบของการควบคุมทางจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองและข้าราชการ กล่าวก็คือว่าถ้าเป็นการทุจริตขายเสียงนี้ไม่จำเป็นต้องถูกศาลวินิจฉัย แต่เราสามารถที่จะมีองค์กรในการตรวจสอบซึ่งผมขอเพิ่มเติมว่า โดยองค์กรตรวจสอบในด้านจริยธรรมและคุณธรรมเป็นผู้ที่วินิจฉัย และสามารถที่จะเสนอให้สภาที่ดี หรือว่าองค์กรที่เราจะมอบหมายให้ เพื่อที่จะลงโทษในทางการเมือง กล่าวก็คือว่าให้พ้นจากตำแหน่งในทางการเมืองไปเลย โดยที่ไม่จำเป็นต้องรอให้ศาลวินิจฉัย คืออันนี้เป็นบทลงโทษในทางการเมืองครับ ไม่ใช่บทลงโทษในทางศาล เพราะว่าถ้าเมื่อจะกลั่นกรองกันในทางศาลนี้ผมว่าก็ต้องใช้ระยะเวลาเป็นระยะเวลาอีกยาวนาน และมันเห็นผลยากครับ เพราะฉะนั้นในการตรวจสอบนี้ควรมีองค์กรในการตรวจสอบในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอย่างของแคนาดาที่มีสำนักงานที่ปรึกษาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของสภาอย่างนี้เป็นต้น ผมขอยุติเพียงเท่านี้ครับ

ประธาน : เชิญท่านมนตรีครับ

นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด : ท่านประธานครับ ผม มนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด ขออนุญาตหารือครับ คือขณะนี้เรากำลังพูดถึงเรื่องกรอบหรือแนวทางในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการใช้ใหม่ครับ ปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีข่าวออกไปข้างนอก ส่งไปโดย SMS ว่า คณะกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญมี ๒ สภา ยังตกลงไม่ได้ว่า ส.ว. มาจากไหน เลิก Party List เสียแตก ขณะนี้ส่ง SMS ไปทั่วแล้วครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

กุลณี ๓๓/๒

ผมก็เลยเป็นกังวลว่าจะเกิดความสับสนในประชาชน แล้วก็ผู้ที่สนใจทั่ว ๆ ไปนะครับ เลยขออนุญาตหารือ
ว่าควรจะมีมาตรการอะไรหรือเปล่าครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องเป็นภาระหน้าที่ของโฆษกก่อนนะครับ คือต้องรีบชี้แจง
แล้วก็ทำความเข้าใจนะครับ เรามีโฆษกอยู่ทั้ง ๔ ท่าน เพราะฉะนั้นไปทั้ง ๔ ท่านเลยนะครับ เชิญครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ธงทอง จันทรางศุ
กรรมการครับ ขออนุญาตกราบเรียนว่าในรอบเช้า เมื่อ ๑๐.๓๐ นาฬิกา ผมเป็นผู้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน
ในรอบแรกรอบเช้าตามปกติครับ ในเวลาให้ข้อมูลผมพูดชัดเจนนะครับว่าการอภิปรายในช่วงเช้านี้
เป็นการพูดถึงแนวทางในเรื่องของสถาบันการเมืองต่าง ๆ กรรมการส่วนใหญ่ก็นอภิปรายในเรื่องของสภา
พูดว่าส่วนใหญ่นี้มีความเห็นว่าเป็น ๒ สภา แต่ว่าไม่ได้เป็นมติของกรรมการนะครับ แล้วก็ในเรื่องของ
การที่จะปรับปรุงเรื่อง Party List ก็มีความคิดเห็นที่หลากหลาย ผมก็บอกว่าคุณมีความเห็นหลากหลายมีตั้งแต่
ให้เลิกไปก็มี มีแล้วเปลี่ยนเขตเลือกตั้งก็มี กำหนดจำนวนเปอร์เซ็นต์ใหม่ก็มี มันมีความหลากหลายอยู่
นะครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

พรเทพ ๓๔/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นี่คือแนวทางที่เราเห็นการพิจารณาในกรรมการไปอย่างนี้ ก็เล่าให้ฟัง ยังไม่มีข้อมติอะไรเลยของ กรรมการ แต่เวลาไปรายงานข่าวบางทีคนที่วิไลพีที่อยู่ปลายทางอาจจะรู้สึกว่ามันไม่หือหวาพอ ก็ อาจจะรู้สึกบ้าง ฟังข้อมูลข่าวสารตรงนี้อาจจะขอความชัดเจน ประเด็นผมคิดว่าผมจะต้องพูดซ้ำอีก ครั้งหนึ่งในรอบเที่ยงครั้งครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผมขอเวลาสั้น ๆ จริง ๆ ครับ เพราะว่าไปประชุมคณะกรรมการการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ เพราะมารับปากกับคณะกรรมการไว้ว่า จะไปช่วยวางกรอบแนวทางในช่วงแรกนะครับ ทางนั้นเขาจะลงพื้นที่แล้ว เขาก็เลยอยากได้ประเด็นคำถาม ผมก็เล่าให้ฟังว่า เราได้กรอบแนวทางหลัก ๑๐ ข้อ ซึ่งเป็นทิศทางที่สำคัญที่อนุกรรมการทั้ง ๓ ชุด ใน ๓ พื้นที่ที่ยึดถือ แล้วก็กำลังพิจารณากรอบแนวทางใน ๓ พื้นที่อยู่ แล้วก็คิดว่าเสร็จในวันนี้ ผมเข้าใจว่าเสร็จในวันนี้ ทางกรรมการประสานการมีส่วนร่วมเขาบอกอย่างนี้ครับว่า ให้ขอตั้งเป็นประเด็นคำถามที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ในระหว่างทำงาน เช่น คำถามว่า นายกต้องมาจาก ส.ส. ใช่หรือไม่ อย่างนี้ชาวบ้านจะเข้าใจได้ง่าย เพราะฉะนั้นก็ผมฝากฝ่ายเลขที่ ๓ ชุดนะครับ รวมทั้งทีมงานของท่านอาจารย์สมคิดว่า ให้กำหนดโจทย์เป็นประเด็นให้เขาด้วย แล้วจะได้ส่งไป แล้วก็ทางเขาจะลงพื้นที่แล้ว ผมแจ้งแค่นี้ครับ

ประธาน : เชิญท่านศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : กราบเรียนท่านประธานครับ ที่ท่านรองประธานชูชัยพูดนั้นนะครับ ผมนั่งรถมาเมื่อตอนเช้า ได้ฟังว่าคุณพิเชียรได้ออกข่าวใน FM๙๗ ว่า มันมีคำถามอยู่ ๖ คำถาม ที่นี้ผมก็เลยไม่ทราบว่ ทั้ง ๒ อันนี้มันจะไปด้วยกันหรือเปล่า เดี่ยวเราตามไปอันหนึ่ง ทางนั้น ๖ คำถาม นี้เป็นความกังวลที่ผมได้กราบเรียนตั้งแต่ตอนต้นแล้วว่า การทำงาน มันมีหลายคณะแล้วมันไม่กลืนกัน จักรกลมันไม่ไปด้วยกันครับ เลยกราบเรียนให้ท่านรองประธานทราบ เพื่อที่จะไปเคลียร์กับทางคุณพิเชียร ที่เขาบอกว่า เขามี ๖ คำถาม เขาก็จะถามไปทางโพลของเอแบคกับของสวนดุสิตด้วยนะครับ ซึ่งอันนี้ผมก็คิดว่าน่าจะต้องเคลียร์กันให้เสร็จเสียก่อน ให้มันเป็นเรื่องเดียวกันครับ

ประธาน : เอ๊ะ คุณพิเชียรนี่ เขาตำแหน่งอะไรใน สสร. ครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : เป็นประธานประชาสัมพันธ์ครับ

ประธาน : ประชาสัมพันธ์ก็ไม่ควรที่จะไปเอาเรื่องในเนื้อหาอย่างนี้มา มันควรจะอยู่ที่คณะกรรมการการมีส่วนร่วม แต่อย่างไรก็ตามเดี๋ยวมผมจะประสาน ประสานกันให้เข้าใจกัน อย่างไรก็ตามนะครับ คือเที่ยงครึ่ง แล้วก็สงครามยังไม่จบนะครับ ท่านอย่าไปห่วงไหน ท่านอย่าไปอะไร เรามีหน้าที่ของเราเราทำให้ดีที่สุดชอบเขตตามอำนาจหน้าที่เท่านั้นแหละ ผมคิดว่าเราไม่ต้องไปวิตกกังวลอะไรข้างนอก แล้วเรื่องนี้จะเป็นเรื่องที่จะต้องพูดกันอีกมากมาย แล้วก็ก็มีคนที่พยายามที่จะสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นด้วย ทั้งในระหว่างนักการเมือง กับ สสร. ระหว่างนักการเมืองกับกรรมการยกย่องอะไรต่าง ๆ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พรเทพ ๓๔/๒

ทำนองนี้ มีแน่ แต่ว่าอย่างไรก็ตามทั้งหลายทั้งปวงอยู่ที่ข้อยุติที่เราจะล้างที่เราจะทำกัน โดยฟังเสียงจากประชาชนมาประกอบการพิจารณานะครับ เราไม่ได้ไปดูถูก หรือดูหมิ่นเหยียดหยามอะไรความคิดความอ่านของฝ่ายการเมืองอะไรต่าง ๆ นักการเมืองดี ๆ มีมาก แต่นักการเมืองไม่ดีดันไปมีเงินนี้ มันก็เลยทำให้บ้านบ้านวุ่นวายไปหมด วันนี้ก็ขอพูดเพียงเท่านี้ แล้วก็ขอเชิญรับประทานอาหาร ขอบพระคุณครับ พบกันวันอังคารนะครับ ตอนบ่าย เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เลขานุการ : ผมเรียนเรื่องธุรการแค่นั้นเองนะครับว่า มีอาหารที่ห้องเดิม นะครับ วันนี้ไม่มีสนข. เรายืดได้ทั้งห้อง

เรื่องที่ ๒ คือ ฝ่ายเลขาทำเอกสาร เรื่องจำนวนประชากรของประเทศแคนาดา ต้องขอบคุณท่านไพโรจน์ ๓๓ ล้าน นะครับ ไม่ใช่ ๓.๓ ล้าน

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๓๕ นาฬิกา

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข